De ongeloofelijke avonturen van Bram Vingerling

Leonard Roggeveen

bron
Leonard Roggeveen, *De ongeloofelijke avonturen van Bram Vingerling*. G.B. van Goor Zonen, Gouda z.j. [1927]

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/rogg009onge01_01/colofon.php

Let op: boeken en tijdschriftjaargangen die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn. Welke vormen van gebruik zijn toegestaan voor dit werk of delen ervan, lees je in de gebruiksvoorwaarden.

dbnl digitale bibliotheek voor de Nederlandse letteren

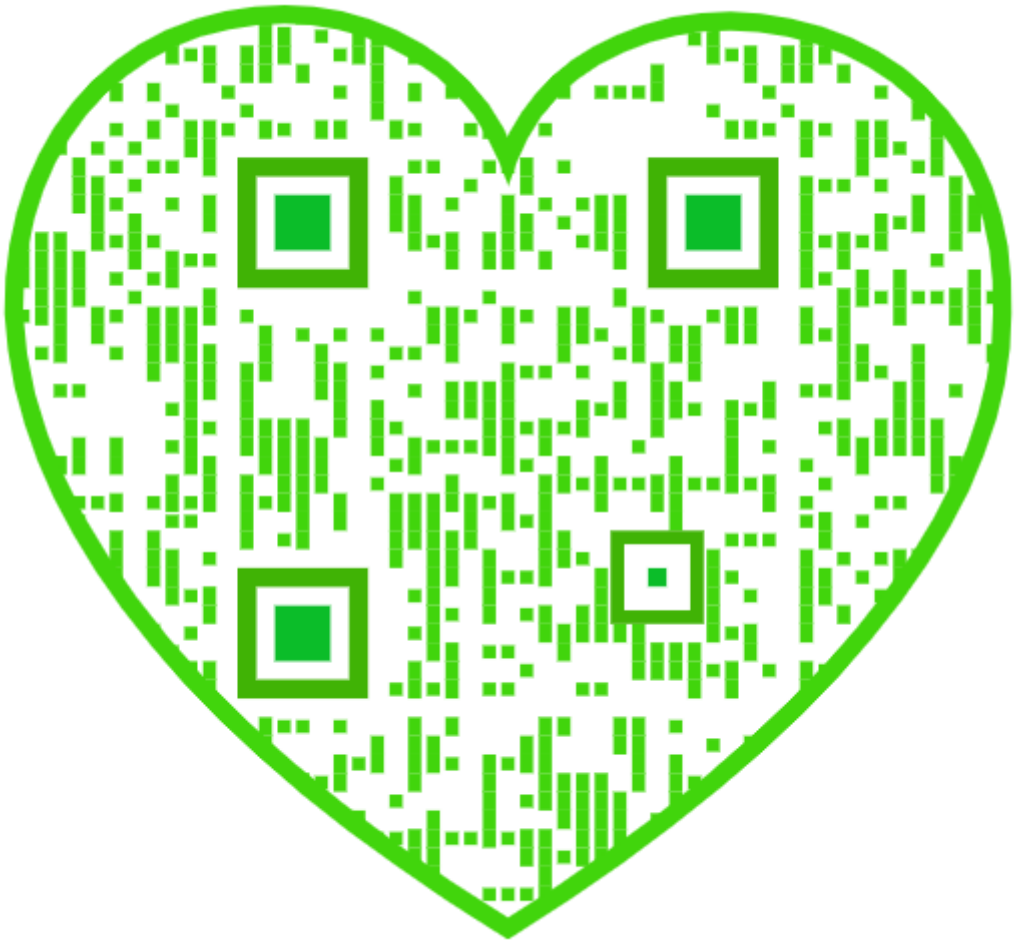

Bram
Hoofdstuk I

‘Willem Beukelszoon’, zei Bram tegen Brinio, ‘Willem Beukelszoon vond het haringkaken uit, en Laurens Janszoon Coster de boekdrukkunst’.

‘Waf, waf’, blafte Brinio.

‘Nou ja’, zei Bram, ‘maak je maar niet zoo kwaad, mannetje. Ik zeg Laurens Janszoon Coster en jij zegt Gutenberg. Goed, jij krijgt je zin: Gutenberg vond de boekdrukkunst uit’.

Brinio bromde tevreden en staarde weer, net als hij eerst gedaan had, droomerig naar een dikke bromvlieg, die door de kamer vloog. Brinio was een Duitsche herder, moet je weten.

‘Ik ga verder’, zei Bram weer. ‘Barthold Schwarz vond het buskruit uit. Ook een Duitscher, hè?’

't Was net, of Brinio grijnslachte.

‘Eigenlijk was 't zijn bedoeling, om goud te maken’, zoo vervolgde Bram zijn alleenspraak. ‘Hij nam een beetje zwavel en een beetje houtskool en nog meer rommeltjes en dat deed hij allemaal in een pannetje en dat hield hij boven een vlammetje. En toen dacht hij, dat 't goud zou worden. Maar 't werd buskruit. Al was 't nou niet precies, wat hij bedoelde, tòch had hij een uitvinding gedaan.’

Brinio keek met zijn verstandigen snoet Bram vragend aan.

‘En Edison vond de gramofoon uit en nog veel meer andere dingen en dan heb je nog Simon Stevin en Marconi en Leeuwenhoek en Celsius en... noem maar op! Er zijn er nog veel meer.

Je kunt met al die uitvinders wel een paar steden vullen'.

Brinio bromde weer.

'Goed, misschien overdrijf ik een beetje', antwoordde Bram, 'maar een paar dorpen zeker. Kijk eens: alle dingen, die wij op de wereld hebben: kopjes en schoteltjes, stoelen, piano's, bioscopen, telefoontoestellen en nog veel meer, zijn toch ook eenmaal uitgevonden, nietwaar?'

Brinio keek Bram aan, alsof hij 'ja' wou zeggen.

'En al die uitvinders moeten toch ook eerst jongens zijn geweest, net als ik', zei Bram. 'Edison is als krantenjongen begonnen. Ik ben geen krantenjongen...'

'Wat is nou eigenlijk je bedoeling?' vroeg Brinio met zijn oogen. Bram stond op, gooide zijn geschiedenisboek dicht, stak zijn handen in zijn zakken en zei:

'Waarom zou ik òòk niet eens wat uitvinden?'

Brinio keek Bram een beetje ongeloovig aan.

Maar Bram zei: 'Ja, waarom niet? Ik heb toch goeie hersens, ik kan mijn gedachten concentreeren, zooals Vader zegt, ik kan, ik kan.... ik kan een heeleboel!'

'Waf!' zei Brinio, en daarmee bedoelde hij: 'Gelijk heb je, maar doe 't maar eens! Praten helpt niet veel. Dóén, mannetje, dóén!!'

'Wacht maar een poosje af,' zei Bram, 'dan zal je eens wat zien. Mijn verbleekend mengsel is al een begin. Maar ik ga verder, ik zàl wat uitvinden, ik weet nog niet wat, maar ik zal persé wat uitvinden. En nou eerst mijn geschiedenis en mijn Duitsche thema's en mijn algebra....'

Bram ging weer zitten en na een poosje was hij verdiept in zijn jaartallen. Brinio staarde weer naar de vlieg, die sufferig rondvloog en af en toe ergens in een hoekje zichzelf ging zitten oppoetsen. Bram vond, dat zijn hond op een Batavier leek, en daarom had hij hem Brinio genoemd. Eerst had hij nog gedacht aan Claudius Civilis, maar bij nader inzien vond hij Brinio beter. Claudius Civilis was te lang, Brinio was kort en krachtig.

Wie Bram was?

Eigenlijk heette hij Abraham Jacobus Vingerling. Brams vader heette Jacobus Abraham Vingerling en zijn grootvader weer

Abraham Jacobus. Zoo waren vele geslachten lang, de voornamen om en om steeds dezelfde geweest.

Brams vader was notaris, evenals zijn grootvader geweest was. Bram moest ook notaris worden en nu was hij leerling, 2e klasse H.B.S.

‘Bram Vinger, H.B.S. 2’. Zoo werd hij door zijn vrienden genoemd.

Bram was een gezellige, flinke vent. Hij was de woordvoerder van zijn klas. Hij zorgde voor verzoeken om ijsvacantie, en om zwemvacantie, bij warm zomerweer. Hij feliciteerde zijn leeraren, als ze jarig waren ‘uit naam van de geheele klasse’. Hij bedacht leuke plannetjes, hij was captain van 't klasse-elftal; hij was voorzitter van de fietsclub ‘Jaap Eden’, en nog een heeleboel meer.

Hij had een zwarten krullebol en blauwe oogen. Den krullebol had hij van zijn moeder en de blauwe oogen van zijn vader.

Het huis van de familie Vingerling stond heelemaal aan 't eind van den Haag, zoodat Bram steeds op zijn fiets naar school ging. Op de tweede verdieping was zijn studeerkamer. Op de vliering had hij met planken en lappen een hoekje afgeschut, waar hij dikwijls zat te knutselen. Allerlei vreemdsoortige dingen had hij daar in elkaar gepeuterd: een schijf met touwtjes eraan, die in een bak met water ronddraaide: z'n perpetuum mobile, dat helaas nooit langer dan een minuut in beweging wou blijven; een poppenkast, met beweegbare poppetjes, die door middel van 't uurwerk van een afgedankten wekker keurig in 't rond konden wandelen; een vliegmachinetje, dat eigenlijk uit zichzelf moest vliegen, maar dat alleen aan een touwtje gebonden, 't luchtruim wou doorklieven; een spel kaarten, dat voor je oogen plotseling in 33 schoppenboeren kon veranderen, en nog veel meer van dat soort dingen.

In een rekje stonden fleschjes met allerlei geheimzinnige vloeistoffen, die hij gebruikte om te fotografeeren. Ook had hij een doosje met zwavel, en kalium en natrium, dat hij in petroleum bewaarde. Al die dingen had hij voor z'n spaargeld gekocht.

Dikwijls zat Bram urenlang in zijn ‘laboratorium’, zooals hij zijn vlieringhoekje wel eens noemde, te werken. Dan gooide hij allerlei verschillende dingen door elkaar, om te zien, wat er van

terecht zou komen. Of hij deed de proeven na, die hij op school geleerd had.

Eéns was de boel in brand gevlogen. Niet erg, hoor! Uit het fleschje sprong toen een roode vlam. Hoe die vlam eigenlijk daar gekomen was, wist Bram niet. Hij had een massa dingetjes door elkaar gegooid; wat, dat wist hij niet precies meer, maar opeens was de boel gaan branden en dat had een mooi effect gegeven.

Toen was bij Bram plotseling het idee opgekomen, om vuurwerkfabrikant te worden. Zoo iemand verdiende veel geld, dacht hij. Voor z'n losse centen had hij in die dagen in een klein winkeltje allerlei vuurwerk gekocht, en 't in zijn hokje uit elkaar gepeuterd, om te zien, wat er in zat. Toch was hij na een dag of wat tot de conclusie gekomen, dat vuurwerkfabrikant óók niet alles was.

De scheikundige proeven bevielen hem nog het beste. Op school was hij met natuurkunde nummer één, moet je weten. Brams vader, die wel wist, dat zijn zoon geen domme of onvoorzichtige dingen zou doen, liet hem stilletjes begaan, als hij in zijn laboratorium proeven nam.

Op een goeien dag had Bram toch resultaat gehad. Hij had nl. een vloeistof samengesteld, die inktletters kon verbleeken. Dat was iets geweldigs, nietwaar? En van die uitvinding had hij veel plezier gehad. Alles liet hij liggen voor z'n verbleekend mengsel; z'n vuurwerk, z'n poppenkast met mechaniek, z'n vliegmachine en z'n schoppenboeren keek hij niet meer aan.

Nee, dàn zijn verbleekend mengsel! O, die ééne dag toen hij bij toeval zijn uitvinding gedaan had! Dien dag zou hij nooit vergeten. Weet je, hoe alles gegaan was? Bram had weer lang allerlei vloeistoffen door elkaar zitten gooien; hij was, zooals hij zei, een beetje aan 't prutsen geweest. Eindelijk had hij in een fleschje een geelachtig vocht gekregen. Wat hij nu precies door elkaar gegooid had, wist hij niet meer. Maar toen hij even morste,

en er een druppeltje van het goedje op een schoolschrift was gevallen, verbleekte plotseling de inkt. En op de plek, waar zooeven nog ‘Clovis’ gestaan had, stond nu alleen nog ‘Cl s’. Wel waren, toen 't papier opgedroogd was, de ontbrekende letters weer langzaam teruggekomen. Toch was Bram blij geweest met zijn uitvinding. Hij ging zitten denken, hoe hij er iets grappigs mee kon doen, en met veel plezier herinnerde hij zich af en toe nog, hoe hij zijn moeder op haar verjaardag verrast had met een stukje wit papier, waarop langzamerhand een hartelijke gelukwensch was verschenen! Overigens had zijn uitvinding weinig practisch nut gehad. Bram zelf noemde het niet eens een uitvinding, maar een ‘aardigheidje’.

Ook had hij geprobeerd, een radiotoestel te fabriceeren, dat je door 't heele huis zou kunnen hooren. Maar... dat zou te veel geld gekost hebben, en daarom was hij maar van 't plan afgestapt.

Nee, het eenige, wat hij ooit tot stand had gebracht, was zijn verbleekend mengsel. Goed, 't was een aardigheidje, maar Bram was niet van plan, om 't daarbij te laten zitten. Eéns zou de wereld zien, dat het ras van de uitvinders nog niet uitgestorven was en hij, Bram Vingerling, zou als een tweede Edison de heele menschheid verbazen, met iets geweldigs, wàt, dat zou de toekomst leeren!

Bram klapte zijn boek dicht. De jaartallen zaten er in. ‘Ga je mee, Brinio?’

Brinio stond lui rekkerig op, keek met een minachtenden snoet naar de vlieg, die nog steeds langzaam in het rond vloog, en stapte achter zijn jongen baas aan, de deur uit. Ze gingen de trap af, terwijl Bram zong:

> Laurens Janszoon Coster,
> Dat was een slimme guit,
> Want op een goeden dag vond hij
> Het boeken drukken uit.

‘Waf!’ zei Brinio. Hij was 't weer niet met zijn baas eens.

Maar Bram holde naar beneden, sprong op zijn fiets en vloog naat het badhuis.

En toen hij na een poosje in 't heldere water rondplaste, bedacht hij: ‘Water is toch eigenlijk óók een verbleekend mengsel. Hou dat vast, Bram!’

Voorbereidingen
Hoofdstuk II

En Bram hield het vast.

‘Water’, zei hij, toen hij weer thuis was, ‘water kun je zien, en je kunt 't ook niet zien!’

Ja, Bram was af en toe heel wijsgeerig!

‘'t Is er, dat staat vast! Water kun je zien, want een vol glas ziet er anders uit dan een leeg glas. En een glazen bol, met water gevuld, werkt als een lens. De vorm van den glazen bol blijft 't zelfde, maar toch verandert er iets aan. 't Water verandert dus het uiterlijk van de dingen, zonder dat je 't water zèlf ziet. Dat is een eigenaardige kwestie. Als nou de heele wereld eens alleen uit water bestond, zou je 't dan kunnen zien? Proeven en voelen wèl natuurlijk, maar zien?’

Bram praatte hardop. Dat deed hij altijd, als hij moeilijke zaken uit elkaar ploos.

‘Nu moeten we verder’, zei Bram. ‘Ik ga de zaak omdraaien.

‘Water is doorzichtig, absoluut doorzichtig, dus onzichtbaar. Zou ik nu met behulp van water, andere, zichtbare dingen, onzichtbaar kunnen maken?’

Hij hield even op. De zaak werd interessant!

‘Doorzichtig water moet doorzichtig, dus onzichtbaar kunnen maken’, zei Bram weer. ‘'t Zal lastig zijn, maar 't moet kunnen. En als ik eens na ga, zijn er een heeleboel onzichtbare stoffen, lucht, gas, zuurstof, noem maar op. Maar al die dingen kun je ook zichtbaar maken. Ik heb gas en zuurstof zien verbranden! Nee, zoo bedoel ik het niet! Ik heb vloeibare lucht gezien! Daar ben ik er! Aha! Nu draai ik den boel weer om! Kan iets zichtbaars onzichtbaar worden gemaakt! Ja, dat kan! Mijn verbleekend mengsel heeft zwarten inkt onzichtbaar gemaakt. De oorzaak was natuurlijk een scheikundige werking. Dus: met behulp van de

scheikunde kan ik zichtbare dingen onzichtbaar maken. En 't water moet me daarbij helpen!

‘Daar staat een stoel. Zou ik dien stoel zóó maar onzichtbaar kunnen maken? Stel je eens voor, dat 't kon! Stel je verder eens voor, dat ik al mijn stoelen onzichtbaar had gemaakt! Dan moest Henk binnenkomen. Ik zou zeggen: ‘Jô, ga zitten!’ En hij zou zeggen: ‘Er is geen stoel!’ En ik zou 'n onzichtbaren stoel nemen, want ik wist natuurlijk waar ze stonden. En ik zou hem er op neerdrukken. En dàn dat gezicht van Henk!

‘Henk zou zitten en niets kunnen zien. Om te gieren van 't lachen! Nee maar, àls ik eens een mengsel kon vinden, om alles onzichtbaar te maken. Zou dat geen bijzonderheid wezen? Zou ik dan meteen niet wereldberoemd zijn? Zouden alle kranten dan niet over me schrijven? Het wonder van Holland! Een jongen van vijftien jaar doet alle professoren verstomd staan! O, de heele wereld zou me willen zien. Mijn portret zou je kunnen zien in alle kranten en in alle bioscopen. Ik zou een heeleboel geld verdienen, ik zou... Maar zou ik dan ook trotsch worden? Wel nee, natuurlijk niet! Heel gewoon zou ik op school blijven, en eindexamen doen. En ook zou ik pianoles blijven nemen!

‘Maar dat zal allemaal wel nooit gebeuren. 't Is ook tè dwaas, om den heelen boel onzichtbaar...’

Opeens hield Bram op met z'n alleenspraak. Een wonderlijke gedachte kwam eensklaps in hem op, een... angstige gedachte. Een gedachte, die hem deed rillen en beven van schrik. Zijn tanden begonnen te klapperen en hij moest een glas water uitdrinken om zichzelf baas te blijven.

‘Hè!’ zuchtte hij. Toen was 't voorbij en hij lachte weer om z'n eigen dwaze idee. Maar toch...

Wat dacht Bram? Welke gedachte begon daar opeens in zijn hersens te kriebelen? Dit dacht hij:

‘Zou ik mezelf dan óók onzichtbaar kunnen maken?’ Bram zelf onzichtbaar? Een levende jongen, die zou kunnen eten, loopen, schrijven, voetballen, en nog veel meer, noem maar op, en dan... onzichtbaar? Een stuk van de lucht, dat je zou kunnen voelen, waarvan je de vingers zou kunnen tellen, dat je zou aanspreken, waarmee je zou kunnen praten en pret maken en... dat je niet zou kunnen zien?

Zou dat dan óók mogelijk zijn?

Zou dat...?

En àls 't mogelijk was, zou hij dan... och nee, niet er aan denken, dat was toch veel te dwaas en te ongerijmd, om er ook maar een seconde lang aan re denken! Gewoon idioot, zeg! Maar toch...

Bram stond op, nam een stuk papier, en schreef daar op met groote inktletters:

Abraham Jacobus Vingerling.

Toen de inkt droog was, nam hij zijn fleschje met 't verbleekend mengsel, en goot langzaam een scheutje van de vloeistof op het papier. De letters werden lichter en... verdwenen...

Brams naam was weg... Stil bleef hij zitten kijken. Hij nam met een sponsje de vloeistof van het blaadje weg. Hij wist, dat nu de letters weer voor den dag zouden komen. Hij wachtte vijf minuten, tien minuten... ja... héél vaag kwamen de lijnen weer voor den dag en na een minuut of twaalf stond daar weer, net als even geleden, precies even zwart:

Abraham Jacobus Vingerling.

‘Ik ben onzichtbaar geweest’, zei Bram, ‘maar ik ben weer voor den dag gekomen’.

Hij lachte, maar toch was 't hem wonderlijk te moede.

Aan tafel, beneden, ontmoette hij zijn neef Willy.

‘Willy logeert van nacht bij ons’, zei Vader. ‘Morgenochtend vertrekt hij met Oom en Tante naar Ostende. Daar zullen ze met hun drieën den zomer doorbrengen, omdat de zeelucht voor Willy zoo goed is’.

‘Zoo’, zei Bram. ‘Moeder, krijg ik een boterham?’

Moeder was al druk bezig. De familie Vingerling dronk 's avonds koffie, moet je weten.

Bram at, zooals alleen 'n Hollandsche jongen dat kan.

Willy sneed elk boterhammetje in achten, en stak de dobbelsteentjes stuk voor stuk in zijn mond, met een gezicht, alsof 't eten hem de grootste moeite kostte. Een heele poos keek Bram

met verbazing naar zijn neef, dien hij maar zelden ontmoet had. Waarom zagen ze elkaar eigenlijk zoo weinig? Willy had met zijn ouders lang in 't Noorden van 't land gewoond, waar zijn vader meelhandelaar was.

Pas kort geleden waren ze verhuisd naar Amsterdam. Zoo kwam het, dat Bram zijn oom Jacob, zijn tante Gerda en zijn neef Willem (of Willy, zooals hij steeds genoemd werd) alleen maar kende van ‘hooren spreken’.

Met groote oogen staarde Bram naar zijn neef, die, niettegenstaande zijn vijftien jaren, al een lange broek droeg en een heel hoogen boord en heel erg witte manchetten en een heel erg fijne das...

‘Alles is bij hem “heel erg”, dacht Bram.

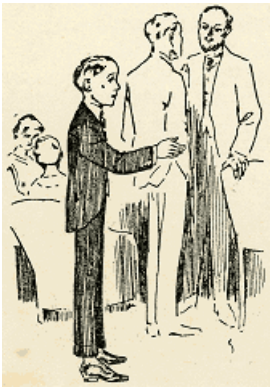

Verder droeg Willy keurige lakschoenen en lichtrose sokjes.

Zijn geelblond haar zat over zijn schedel geplakt, met een keurige scheiding in 't midden. Willy zag bleek, zijn oogen en lippen ook.

‘Zeg, Brammie...’ begon Willy.

‘Bram’, zei Bram.

‘Hè?’ vroeg Willy.

‘Ik heet Bram, niet Brammie’, zei Bram weer.

‘O! Nou zeg Bram, vin-je 't niet leuk...?’ Willy hield op, wipte een nieuw dobbelsteentje in zijn mond, at het op en zweeg.

‘Nou?’ vroeg Bram. ‘Wat moet ik leuk vinden?’

‘Ik ben 't vergeten’, zei Willy, ‘je hebt me in de war gebracht Brammie’.

‘Bram’, zei de jeugdige uitvinder weer.

‘O, pardon, Bram’, antwoordde Willy.

‘Ja’, dacht Bram, ‘Ostende zal wel heel goed voor hem zijn’. En hij vroeg: ‘Kun je zwemmen?’

‘Zwemmen, ik? O, nee’, antwoordde Willy, alsof zwemmen iets minderwaardigs was, ‘hoe kom je daarbij?’

‘Wel, omdat je toch naar Ostende gaat?’

‘Ja, voor mijn gezondheid. Maar je

moet niet denken, dat ik ziek ben! 't Is alleen om op te sterken. 't Klimaat hier is niet goed voor me', zei Willy.

'Maar dan moet je toch zwemmen of baden? Daarvoor ga je toch naar een badplaats', zei Bram weer.

Willy zweeg en keek Bram aan, alsof hij een kind voor zich had, waarmee hij niet kon praten.

'De zeelucht alleen kan al heel goed zijn voor iemand, die niet sterk is, zooals Willy', zei Moeder met een glimlach, 'niet waar?'

'Juist Tante', zei Willy en keek Bram zegevierend aan.

Maar Bram stoorde zich niet aan dien blik en zei:

'Zeg, Wim...'

'Willy', zei Willy.

'Wim', hield Bram vol.

'Ik heet Willy', zei de aanstaande badgast.

Bram keek eventjes verbluft en zei toen lachend:

'Je valt me nou toch wel mee. Kun je fietsen? Ga je straks mee een eindje peddelen? Jij mag wel op Vaders fiets, nietwaar, Vader?'

'Zeker', klonk het achter het avondblad.

'Goed, maar dan niet te lang', zei Willy, ''t is zoo vermoeiend. En ik mag me niet vermoeien, weet je; maar fietsen vind ik wel leuk, zeg'.

'Dan gaan we straks een poosje', zei Bram. 'Mijn vriend Henk komt ook; dat is gezellig, zoo met z'n drieën'.

'Denk je aan de piano?' klonk het weer achter het avondblad.

'Ja, Vader, dadelijk. Even mijn handen wasschen'.

Een kwartiertje later studeerde Bram zijn derde sonatine van Clémenti. Willy, die zijn viool bij zijn bagage had ingepakt, haalde zijn instrument te voorschijn, en nu speelden de twee neven samen. Dat klonk heel aardig. Moeder had de ramen opengescho-

ven en af en toe bleef een voorbijganger in de stille straat even luisteren. Na de sonatine speelden ze nog enkele melodieën van Schumann en Beethoven.

‘'t Gaat goed’, zei Moeder. ‘Bram speelt nooit met iemand samen...’

‘Toch wel, Moeder. Met Henk’, zei Bram.

‘Ook viool?’ vroeg Willy.

‘Nee, Henk speelt op de fluit’, zei Bram. ‘Zijn vader is bij de Opera, en daarom is Henk zoo muzikaal. Maar zijn fluit stemt niet bij de piano en daarom gaat 't nooit erg goed, zie je’.

Terwijl ze speelden, dacht Bram opeens: ‘Stel je voor, dat die muzieknoten plotseling onzichtbaar werden. Wat een vertooning!’

En door die gedachte sloeg hij mis en 't concert liep hopeloos in de war.

Meteen klonk vóór op de straat het schelle gefluit van Henk.

‘Moeder, nou gaan we maar’, zei Bram. ‘Ga je mee, Willy?’

De beide neven gingen de kamer uit, Bram zocht voor Willy Vaders fiets op, en na een oogenblikje gleden ze naast elkaar geruischloos over de grintlanen van 't park, waar Brams huis stond.

Het was een heerlijke avond.

Toen de tocht afgeloopen en de thee gedronken was, gingen allen naar bed.

Maar Bram sloop nog eventjes naar zijn laboratorium en knoeide allerlei vreemde teekentjes op vodjes papier.

‘Om nou de juiste formule te vinden’, fluisterde hij, ‘de... juiste... formule! Dat zal een heele toer zijn...’

Nog even bleef hij zitten. Toen ging ook hij naar zijn kamertje.

Een vondst
Hoofdstuk III

Er waren een paar dagen voorbijgegaan.

Oom Jacob en Tante Gerda waren uit Amsterdam gekomen, om Willy te halen. Ze waren echter niet, zooals eerst de bedoeling was geweest, dadelijk vertrokken. Op 't herhaalde vriendelijke verzoek van Vader en Moeder waren ze nog een paar dagen blijven logeeren, alvorens ze de reis naar Ostende ondernamen.

‘We zien elkaar zoo weinig’, had Vader gezegd. ‘Blijf toch nog wat!’

En Oom en Tante, die 't ook wel prettig vonden, om eens rustig bij hun familie te logeeren, hadden niet ‘neen’ gezegd.

Het waren een paar gezellige dagen geweest. Bram moest wel naar school, maar na vieren had hij tijd genoeg gehad om met de logé's uit te gaan. Met Willy was hij, ondanks diens fatterige maniertjes, al gauw goeie vrienden geworden.

‘Hij valt reusachtig mee’, had Bram gezegd tegen Henk.

Vóór Oom wegging, had hij Bram nog een aardige verrassing bereid.

‘Neef’, had Oom gezegd, ‘je bent een flinke vent. Ik hoor van je vader, dat ze veel plezier van je beleven. Je leert flink, en je haalt geen kwajongensstreken uit. Zie je, daar hou ik van! Dat mag ik! En omdat je nou gauw jarig bent, wil ik je alvast van te voren wat geven! Ik weet niet, waar je veel van houdt. En daarom geef ik je hier een kleinigheidje, waar je mee mag doen, wat je wilt’.

En toen had Oom Bram een bankbiljet van tien gulden in de hand gestopt.

‘M... maar Oom’, stotterde Bram. Dat had hij nooit verwacht.

‘Of wil je 't niet hebben?’ vroeg Tante met een knipoogje.

‘En óf, wat graag’, zei Bram. ‘Dank U wel, Oom! Mag ik er alles mee doen?’

‘Natuurlijk’, zei Oom.

‘Dan doe ik vijf gulden in mijn spaarpot en voor de andere vijf gulden...’

Opeens hield Bram op. Nee, dat wou hij nog niet zeggen!

‘Nou?’ zei Tante.

‘... koop ik..., dat weet ik nog niet’, zei Bram. ‘Of liever, ik weet het wel, maar ik zeg het nog niet!’

‘Haha’, lachten ze allemaal, ‘Bram heeft geheimen!’

Bram had maar meegelachen!

Want dat is in zulke gevallen nog maar het beste, wat je doen kunt, nietwaar?

Nu waren Oom, Tante en Willy vertrokken.

't Was Woensdagmiddag, dus geen school.

Bram ging de stad in. Hij ging een drogisterij binnen, en kocht daar verschillende poedertjes en fleschjes.

Toevallig kwam hij over de markt. Daar stonden altijd kooplui met boekenstalletjes.

Altijd als Bram er langs kwam, snuffelde hij in de stapels oude boeken, of hij niets van zijn gading vond. Soms zag hij wel eens iets, wat hij dan gewoonlijk voor een dubbeltje of drie stuivers machtig werd.

‘Niet veel bijzonders vandaag’, dacht Bram. Er lagen oude schoolboeken, romans van een jaar of twintig geleden, afleveringen van tijdschriften, illustratie's van den oorlog en nog veel meer.

‘Zou er geen natuurkunde- of scheikundeboek tusschen al dien rommel liggen?’ dacht hij.

En opeens zag hij daar...

‘Ha!’ dacht Bram, ‘dat moet ik hebben! Wacht, nou moet ik voorzichtig zijn. Ik moet het niet dadelijk pakken, want dan ziet de koopman, dat ik het graag hebben wil, en dan vraagt hij misschien een reusachtig bedrag er voor! Handig wezen, jô!’

En met een onverschillig gezicht pakte hij het begeerde boekje tegelijk met een paar andere boeken op. Hij bladerde wat, legde de boeken, die hem niets konden schelen, weg en hield tenslotte

in zijn hand 'n héél oud, klein boekje. 't Zag er vuil en smoezelig uit, 't was gescheurd en in geel perkament gebonden.

‘Oppassen’, dacht Bram, ‘laat ik niet verraden, dat ik er gek op ben!’

Wat was 't voor een boekje?

Op de titelbladzij stond met gothische letters:

A r s m a g i c a .
De geheyme ofte swarte Conste.

En daaronder het jaartal:

Rotterdam, 14 Sept. 1663.

Met bevende handen sloeg Bram een paar bladzijden om.

Daar stond:

Voorspraeck aen den Leeser!
Alhoewel de Boucken meest in de wereldt komen ghelyck Lammerkens, sonder tanden om te byten, sonder klaeuwen om te verscheuren, en sonder tonge om te steecken. nochtans konnense in stilheydt geen plaetse houden.
‘Kan me niet schelen’, dacht Bram. ‘Even verder kijken...’
‘Dit Stuck schaft Uwen Gheest het smaeckelyckste Voeder, Dat wenscht soo wel met Hert, als Pen,
Uwen trouwen Broeder,
Adrianus Dallius.

‘Heb ik ook niets aan’, dacht Bram. ‘Nog eventjes verder bladeren. Ha, daar heb ik wat:

‘Om ghout te maecken neemt men...

‘Zie je wel’, zei Bram tot zichzelven.

‘Om vlammen uyt waeter te maecken...

En daar opeens las hij ook:

‘Om allerly dinghen te laten verdwynen, menght men ondereen...

‘Zie je wel? Zie je wel? Daar heb je het!’ juichte Bram stilletjes. De koopman kwam naderbij. Hij was een oud, sjofel gekleed

mannetje. Hij liep gebogen, zoodat de lange, groene, versleten jas bijna tot op zijn hielen hing. Zijn oogen waren flets en als hij een boek bekeek, moest hij 't vlak bij zijn neus brengen, om te kunnen zien, wat het eigenlijk was...

‘Alles voor me klante’, zei 't mannetje, ‘alles voor me klante. Alles mot weg, want as ik wat mee terug neem, krijg ik ruzie

met me vrouw. Als uwee wil koope, jongeheer, doet uwee 't dan gauw, assieblief. Me kanne niet zoo lang op uwee wachte, d'r benne nog meer klante...’

‘Nou dubbel handig zijn’, dacht Bram.

En met een onverschillig gezicht vroeg hij:

‘Wat moet dit kosten?’

Het mannetje nam het boekje in zijn hand, hield het vlak bij zijn neus, bladerde er eventjes in en zei: ‘De ars magica, één guldentje maar, jongeheer, voor uwee één guldentje...’

‘O wee’, dacht Bram, ‘pst boekje, weg, foetsie!’

Maar hij zei: ‘Een gulden? Man, ik geef je een kwartje!’

‘'n Kwartje?’ vroeg 't mannetje, en zijn toch al rimpelig gezicht werd nog rimpeliger, ‘'n kwartje? Hoe durft uwee, jongeheer, hoe durft uwee voor zoo'n kostelijk oud boekie, dat je nergens ziet, dat je overal ken zoeke, zonder 't te vinde, een kwartje te biede? Kijk ereis an: 'n perkamente kaffie en een heeleboel Latijnsche woorde, ziet uwee dat wel? En allemaal geheime proeve stane d'r in, en die kan je in geen enkel ander boek van de wereld vinde. Nee jongeheer, een guldentje en geen sjentje minder. En anders gaat uwee maar weg! Wat een bod! 'n Kwartje! Dat is geen bod!’

‘Maar hoor nou eens...’ begon Bram.

‘Wàt hoor nou 's, niks hoor nou 's,’ schreeuwde 't mannetje, dat nu opeens heelemaal geen haast meer scheen te hebben met z'n andere klanten, ‘niks te hoor-nou-izze, jongeheer!

‘Dat is een boekie, jongeheer, dat menige perfesser in z'n bibeloteek zou wille hebbe. Ik weet precies wat dat boekie waard is, jongeheer, en als ik 't voor een guldentje wil verkoope, weet ik best, dat dat nog veuls te goedkoop is, vèuls te goedkoop, verstaat uwee dat? Ga maar zellef naar alle boekenwinkels in de Hoogstraat, in de Prinsestraat, in de Wagenstraat, in de weet-ik-veel-straat, en nerregens zal je dat boekie kenne krijge...’

't Mannetje kneep zijn oogen bijna dicht en vervolgde:

‘Eigelijk moest ik een rijksdaalder vrage, maar 't is omdat ik handgeld mot hebbe, en daarom zeg ik voor de leste maal: een guldentje!’

‘Als je nou denkt, dat 't boekje zooveel bijzonders is, heb je 't toch mis’, zei Bram, die nu eindelijk eens aan 't woord kon komen, ‘want alles wat er in staat, is oude kost. Dat weten de professoren van tegenwoordig heel wat beter. 't Eenige bijzondere wat er aan dat boekje zit, is het perkamenten kaftje...’

‘En al die Latijnsche en Engelsche woorden dan?’ zei 't mannetje, ‘telle die soms niet mee? Benne die dan niks bijzonders?’

‘Latijn is Latijn’, zei Bram, ‘dat blijft altijd 't zelfde, en dat is niets buitengewoons. En dan... 't boekje is gescheurd en vuil, kijk maar...’

Hij bladerde er in.

‘... en hier mankeeren een heel stelletje bladzijden aan, kijk eens: 50, 51 en dan opeens 64.’

‘'t Is een antiek boekie’, zei de man, ‘en ik laat me niet voor de gek houwe; ik weet, wat ik weet, en geen mensch kan me wat wijs make, uwee ook niet, jongeheer!’

‘Ik geef 35 cent, zeven stuivers’, zei Bram.

‘Zeg tachtig’, zei het mannetje.

‘Atjuus’, zei Bram, terwijl hij net deed, of hij weg wou gaan.

‘'t Is, dat ik nou eenmaal van zulke ouwe boekjes houd, anders was ik niet eens zoolang blijven praten. 't Heele ding is nog geen kwartje waard’.

‘Geef zestig’, antwoordde 't mannetje.

‘Veertig en geen cent meer’, zei Bram, terwijl hij heen ging.

‘Vijftig’, riep het mannetje hem achterna.

Bram liep verder, maar niet te vlug. ‘Hij zal me wel achterop komen’, dacht hij. ‘Dat doen ze altijd. En dan krijg je 't ook wel’. En hij had gelijk, want hij had nog geen tien stappen geloopen, of hij hoorde 't mannetje achter zich roepen:

‘Allee, jongeheer, pak an, voor veertig! 't Is te geef, 't is voor niks, 't is gegeve cadeau, maar we motte toch ete, allo neem 't dan voor veertig sjentjes’.

Bram betaalde en liep zoo gauw hij kon naar huis.

‘Ik wist 't wel’, dacht hij, ‘maar toch was ik wel eventjes bang, dat hij 't niet geven zou. Hij was taai, dat moet ik zeggen. Jongens, wat ben ik blij!’

Vroolijk fluitend liep hij door de drukke stad. Het was heerlijk weer; alle menschen, die maar eventjes tijd hadden, waren op de straat gegaan, om te genieten van de voorjaarszon en 't frisch ontluikende groen.

Overal liepen dames in lichte voorjaarstoiletten. De heeren hadden hunne dikke winterjassen uitgelaten, een enkele had zelfs al een stroohoedje opgezet.

Bram zag weinig van alles wat er om hem heen gebeurde.

Telkens haalde hij onder 't loopen eventjes het boekje voor den dag en bladerde er in.

‘Dit hoofdstuk is het’, zei hij, en hij las: ‘Om dinghen te laeten verdwynen, moet men menghen ondereen sooveel...’

Bom! Hij botste tegen een heer aan.

‘Pardon, mijnheer’, zei Bram.

‘Kijk beter uit, jongen’, zei de heer, ‘en hou rechts!’

‘Ja, mijnheer! Dag mijnheer!’

Bram las: ‘... waerna men neemt veel waeter...’

‘Zie je wel’, zei Bram tegen zichzelf, ‘water moet je hebben, dat heb ik altijd wel gedacht. Met water moet je werken, omdat 't zoo doorzichtig is...’

Bom! Weer een botsing!

Bram maakte maar gauw, dat hij weg kwam. Achter zich hoorde hij een oud heertje mopperen over de jeugd, die zoo brutaal was; en over jongens, die dachten, dat de heele straat alleen van hen was...

Bram wachtte het eind van de redevoering niet af.

Gauw naar huis, zoo vlug als hij kon!

Bij den hoek van de straat vloog Brinio hem al tegemoet. ‘Koest baasje’, zei Bram, ‘we hebben geen tijd vandaag, kalm aan, mannetje!’

Toch vloog Brinio achter Bram aan de trap op naar zijn kamertje. Met bevende vingers haalde Bram 't boekje weer te voorschijn en bladerde er weer in, af en toe een eindje lezend. Toen zette hij zijn fleschjes, die hij bij den drogist gekocht had, weg. Door 't boekje was hij die zoowaar heelemaal vergeten!

‘Toch een fijn boekje’, dacht Bram, ‘alleen de taal is een beetje vreemd, maar dat zal wel wennen.’

Daar zag hij weer het ‘verdwijnhoofdstuk’. Maar wat was dat? Bram schrok en met groote oogen zag hij, dat het hoofdstuk, dat op bladzij 45 begon, op bladzij 51 nog niet was afgeloopen... en na bladzij 51 kwam opeens... bladzij 64, zoodat hij misschien aan zijn mooie boekje nog niets zou hebben!

‘Hierover niet getreurd’, zei Bram tegen Brinio, ‘een heeleboel staat er al in, en

misschien kan ik er zelf de rest wel bijmaken. Hè Brinio?'

Brinio bromde en keek Bram aan, alsof hij er niet veel van geloofde.

Maar Bram nam een blad papier en begon ijverig in zijn boekje te lezen, terwijl hij af en toe wat op het papier krabbelde.

Drie kwartier las hij door. Toen ging hij naar beneden.

'Ik heb het', zei hij met een ernstig gezicht.

Een teleurstelling
Hoofdstuk IV

Een paar dagen waren voorbijgegaan. Met het boekje bij zich, had Bram allerlei stukjes papier volgekrabbeld. Zelfs op school was hij dikwijls met zijn gedachten afwezig geweest, zoodat hij een paar malen straf had gekregen.

Op een Woensdagmorgen stapte Bram uit zijn bed met een tevreden gezicht en zei luid: ‘Nu heb ik het vast!’

En na deze gedenkwaardige woorden kleedde hij zich aan, ging naar beneden, ontbeet, liep naar school, alles zonder een woord te zeggen.

's Avonds vroeg zijn moeder hem: ‘Wat ben je toch stilletjes, jongen? Wat heb je toch?’

‘Ik heb het’, zei Bram.

‘Ja, dat zie ik wel’, lachte Moeder, ‘maar ik vraag juist, wàt je hebt’.

‘Ik heb het, Moeder’, zei Bram weer, zonder erbij te denken, dat Moeder van zijn nieuwe plannen nog geen woord wist.

En Moeder, die wel begreep, dat Bram weer met 't een of ander bezig was, glimlachte en zweeg...

's Avonds stapte Bram naar zijn laboratorium op de vliering. Hij nam een groote kom water mee.

‘Dat is één!’ zei hij. En toen sleepte hij al zijn potjes en pannetjes en fleschjes van de plank, stak een kaars op, en begon te gieten, te mengen, te koken... om 't kort te zeggen: hij begon uit te vinden!

Af en toe zei hij tegen Brinio, die sufferig in zijn hoekje lag te knipoogen: ‘Ik heb het!’

Brinio bromde: ‘Ga je gang’.

Bram haalde zwavel en salpeter en natrium en petroleum en spiritus, en werkte...

En hij begon weer te koken en te mengen en te knutselen. Blz. 28.

‘Eigenlijk heb ik dat alles niet eens noodig’, zei hij, ‘maar toch zet ik 't er maar bij’.

't Werd donker buiten. 't Kaarsje, waarboven een wit porseleinen potje stond te borrelen, gaf een geelachtig licht in 't kleine hokje...

Wat een fantastisch gezicht was dat! Alle fleschjes stonden in het gele schijnsel te flikkeren als sterren. Brams hoofd teekende zich als een spookachtige schaduw af op de schuine zoldering. Alle hoeken werden pikdonker. Twee groote aarden kruiken stonden zwaar in zoo'n donkeren hoek met groote doffe lichtplekken.

't Was stil buiten. Een enkele auto snorde af en toe voorbij.

Binnen bij Bram hoorde je niets dan 't pruttelen van de potjes boven 't kaarsje en de regelmatige ademhaling van Brinio. Bram was steeds bezig. Af en toe vergeleek hij zijn aanteekeningen met het oude boekje, vervolgens gooide hij een paar druppeltjes uit een fleschje in 't pruttelende potje, en dan begon de vloeistof te sissen.

‘Aha!’ zei Bram, ‘dat komt uit! En als ik dit goedje er nu bij giet, moeten er kleine blauwe vonkjes uitschieten, dat staat in 't boekje, kijk... blaeuwe voncken scieten uyt...’

Bram goot. En... er kwamen blauwe vonken te voorschijn!!

‘Ik wist 't’, zei Bram. ‘Zou vóór mij iemand 't wel eens geprobeerd hebben? Natuurlijk de schrijver van 't boekje! Maar ik heb er toch nooit van gehoord. Als 't hem gelukt was, dingen onzichtbaar te maken, zou dat toch bekend moeten zijn.’

En hij begon weer te koken en te mengen en te knutselen...

Buiten sloeg de klok negen uur: bom... bom... bom...

Doodstil was 't nu.

‘Negen uur’, fluisterde Bram, ‘over een poosje moet ik naar beneden’.

Hij nam een doosje met wit poeder er in.

‘Nu moet dit poeiertje er bij’, fluisterde hij, ‘en dan moet 't mengsel lichtblauw worden en er moet een dunne blauwe damp van afkomen en die damp moet er zoo ongeveer uitzien als tabaksrook...’

Bram gooide voorzichtig het witte poeder in 't potje. De vloeistof begon met veel geweld te bruisen en een blauwe damp kwam in groote wolken naar boven, tot de zoldering toe.

‘Alles komt uit’, zei Bram. En in zenuwachtige blijdschap lachte hij eventjes luid op.

Brinio knorde en hief zijn kop op: ‘Kalm aan, Brammetje, kalm aan...!’

Bram zei: ‘En nu moet dit een poosje ko...’

‘Koken’, had hij willen zeggen, maar hij deed 't niet, want Moeder riep beneden aan de trap: ‘Bram, kom je?’

‘Joe!’ riep Bram, ‘dadelijk!’ En hij zei in zichzelf: ‘De boel

kan zoo wel even blijven staan. Ik blaas het vlammetje uit, dan kan er niets gebeuren. Als 't kan, ga ik straks verder. Brinio, opletten, ouwe jongen!’

Toen ging hij naar beneden.

Aan de tafel zaten Vader en Moeder, gezellig in 't oranje lamplicht.

‘Hier zijn je boterhammen, jongen!’

De familie Vingerling at altijd voor 't naar bed gaan nog een boterhammetje, weet je.

‘Gaat 't, Bram?’ vroeg Moeder met een knipoogje.

‘Ja, Moeder’, antwoordde Bram verstrooid, met zijn gedachten nog bij zijn potjes en fleschjes boven, ‘ja, Moeder.’

‘Schoolwerk klaar?’ vroeg Vader, die de krant las.

‘Ja Vader, heelemaal af’.

‘Wat maak je toch, Bram?’ vroeg Moeder weer.

‘Ik...’ zei Bram, ‘ik maak..’. Ja, wat moest hij nu zeggen? Voor geen geld zou hij nu al willen vertellen, waaraan hij bezig was. Misschien mislukte alles wel, en daarom was 't maar beter, om er nu over te zwijgen. Nee, als hij 't had, was er altijd nog tijd genoeg. Maar als er niets van terecht kwam, had hij nog kans om uitgelachen te worden op den koop toe...

‘Nou?’ vroeg Moeder weer.

‘Ik... ik... ik ben weer met mijn schoppenboeren bezig, weet U wel?’ zei Bram. En blij, dat hij nu een antwoord gevonden had en nog wel over iets, waarvan zijn moeder het bestaan kende, ging hij enthousiast verder: ‘Ik heb eens op de kermis in een tent een goochelaar gezien, Mr. Carter heette hij, die zòò maar uit een spel kaarten een door 't publiek genoemde kaart naar buiten liet komen. O, dat was aardig, Moeder, dat had U moeten zien. In een koperen standaard stond het spel. Iemand uit 't publiek moest een kaart noemen. Zei je dan bijvoorbeeld: “Hartenvrouw”, dan zag je langzaam uit het spel een kaart naar voren komen, en warempel, 't was hartenvrouw. O, 't was zoo'n eigenaardig gezicht. Eerst zag je niets en toen kwam daar zoo heel gewoon die kaart langzaam naar boven zetten’.

‘Natuurlijk aan een draad’, zei Moeder.

‘Nee, dat was 't niet’, zei Bram. ‘Natuurlijk zat er wel een of ander handigheidje achter, en dat probeer ik nu uit te visschen!’

‘Ik lees hier’, zei Vader, ‘dat een Russisch geleerde met behulp van radium de onmogelijkste en ongeloofelijkste dingen tot stand brengt. Deze krant is een betrouwbare krant, dat weet ik, en daarom geloof ik, wat hierin staat. Maar als iemand me zou vertellen, wat ik hier lees, dat een professor met radium allerlei voorwerpen kan laten verdwijnen, dan zou ik 't niet willen gelooven’.

... Allerlei dingen laten verdwijnen!

Bram kreeg een schok! Het hapje brood, dat hij juist in zijn mond wou steken, hield hij stil in zijn hand.

... Allerlei dingen laten verdwijnen!

En ook hij zocht naar 't geheim van de onzichtbaarheid!

De Russische professor en Bram zochten naar 't zelfde!...

De professor met radium, en Bram met een oud boekje, en met zijn eigen verstand.

‘Wat is radium eigenlijk, Vader?’ vroeg hij. Hij had er wel veel van gehoord en ook dikwijls gelezen over de geheimzinnige kracht, waarvan de geleerden nog lang niet alles wisten. Maar meer wist Bram er niet van!

‘Dat weet ik niet, jongen’, gaf z'n vader ten antwoord. ‘Ik weet alleen, dat met behulp van radium zieken kunnen genezen, die door de doktoren zijn opgegeven, maar anders weet ik er niets van. Hier, lees zelf maar!’

Bram nam de krant van Vader aan. Hij las:

Leningrad: ‘Naar gemeld wordt, heeft professor Stanislofsky, in zijn laboratorium te Leningrad voor een klein gehoor een voordracht gehouden, waarin hij de mogelijkheid bewees om met behulp van radium en een andere, nog onbekende stof, door den professor “stanium” genoemd, voorwerpen voor de oogen van het auditorium te laten verdwijnen. Trucs, zooals goochelaars gebruiken, zijn hier absoluut niet in 't spel. Alles gaat zuiver logisch, wetenschappelijk.

Een klein voorbeeld willen wij onzen lezers niet onthouden. Op een tafel, die met een zwart kleed bedekt is, staat een glazen buisje, waarin zich een minimale hoeveelheid van de geheimzinnige stof bevindt. Op 1 d.M. afstand van dit buisje wordt door een der aanwezigen een klein voorwerp gelegd, b.v. een zakmes, een horloge, of iets dergelijks. Na eenige oogenblikken worden de vormen van dit voorwerp onduidelijk, tenslotte verdwijnt 't voorwerp geheel. Ook 't buisje zelf en 't kleed, waarop 't voorwerp ligt, wordt onzichtbaar, zoodat men als 't ware midden in de tafel een donkere plek ziet. Wordt 't buisje weggenomen, (wat alleen iemand kan doen, die precies de plaats weet), dan komt 't voorwerp weer langzaam te voorschijn.

Het is professor Stanislofsky nog niet gelukt, om op deze manier grootere voorwerpen onzichtbaar te maken. Probeert hij zijn onderzoekingen bij een kist of bij een stoel, dan vervagen sommige lijnen eenigszins, maar toch blijft alles duidelijk zichtbaar.

Ook levend vleesch blijft zichtbaar.

Prof. Stanislofsky werkt steeds aan zijn uitvinding voort.

Wij wenschen hem veel succes toe, maar zouden hem willen toeroepen: Professor, laat voorloopig òns nog maar zichtbaar!'

Haastig las Bram het bericht door en mompelde bij den slotzin even: 'Flauw!'

Toch had de inhoud hem verrast! Daar was me die wereldberoemde Russische professor Stanislofky aan dezelfde onderzoekingen bezig als hij. De professor deed 't met een vaste stof in een buisje, maar hij zou 't met een vloeistof doen!

Haastig at hij zijn avondboterhammen op, gaf z'n moeder een zoen, z'n vader een hand en ging naar boven. Met veel geraas deed hij de deur van zijn slaapkamertje dicht en zette zijn schoenen met een bons voor zijn bed.

'Zouden ze 't gehoord hebben?' dacht hij. Voor de securiteit verzette hij een stoel heel hard. Toen wachtte hij nog even, deed de deur van zijn kamertje voorzichtig weer open en sloop op zijn kousen de zoldertrap op naar zijn laboratorium. Alles stond nog op dezelfde plaats. Haastig stak hij 't kaarsje weer aan, waardoor na een paar minuten 't blauwachtige mengsel weer begon te koken.

'Alles is nog goedgegaan', fluisterde Bram. 'Nu neem ik wat zout, en los dat op in een glas water, net zooveel zout als er in gaat. En als ik dat zoute water dan in 't blauwe mengsel giet, moet er een violet mengseltje komen, dat niet meer zoo zout smaakt en dat mengsel moet dan...', hier zweeg Bram..., bladerde nog even in zijn boekje en gooide een handvol zout in een groot glas water. Toen roerde hij net zoolang, tot alles opgelost was.

'En nu', zei Bram, terwijl hij 't zilte vocht in 't blauwe mengsel goot, 'nu heb ik het! Nu moet ik het onzichtbaar makende mengsel hebben! Daar staat het!'

't Leek zoo eenvoudig: een pannetje met een licht-violet vocht er in. Iemand, die 't zag, zou niet kunnen vermoeden, dat 't licht-violette watertje een geheimzinnige vloeistof was.

'Ja zeker', zei Bram, alsof hij tegen iemand sprak, 'een geheim-

zinnige vloeistof, mijnheer, éénig in de wereld, een vloeistof, mijnheer, die onzichtbaar kan maken, mijnheer! Ja, mijnheer!!’

Bram ging zitten. Groote zweetdruppels parelden op zijn voorhoofd.

Zijn oogen schitterden van opwinding!

‘Zou ik 't nu meteen maar probeeren?’ zei hij. ‘Ja, ik doe het. Maar waarmee?’ Zijn blik viel op een oud schoolschrift, volgeschreven met algebrasommen.

‘Ik zal hier een blaadje uitscheuren’, zei hij, ‘en daar een scheutje opgieten’.

Trillend van spanning scheurde hij rits-rats de eerste bladzij uit.

‘Nee, niet heelemaal’, dacht hij, ‘een stukje ervan. Dan heb ik niet zooveel van dat goedje noodig’.

Hij lei een groote snipper op een bord. Met zwarte letters zag hij staan:

$X^2 = 156 - X$
$X^2 + X = 156$
$X (X + 1) = 156$
$X = 12.$

Toen nam hij 't pannetje van de kaarsvlam. ‘Au!’ riep hij. 't Was heet. Voorzichtig pakte hij 't aan den rand met zijn zakdoek beet, hield 't boven 't bord en goot...

Nee, nóg niet!! Even aarzelde Bram nog! De indruk van het gewichtige oogenblik was hem te machtig. Toen bedwong hij zich met al zijn kracht en goot met vaste hand de lichtviolette vloeistof op 't blaadje papier...

Onmiddellijk verdwenen de letters spoorloos...

‘Ha...’, zuchtte Bram.

Maar 't papier...

‘Wat is dat?’ dacht Bram.

... bléef, waar 't was, zichtbaar!!

‘Dat... dat kan toch niet’, stotterde Bram.

Hij tuurde en tuurde, maar 't papier bleef onverbiddelijk zichtbaar. Wèl, en dit zag Bram met blijdschap, verdwenen ook de blauwe, gedrukte lijnen.

‘Ik zal nog eventjes wachten’, dacht hij, ‘en dan zal ik nog eens kijken. Als 't dan nog niet weg is, ja... dan weet ik het niet meer. 't Komt natuurlijk door de ontbrekende bladzijden uit het boekje’.

Hij ging in een hoek van z'n laboratorium zitten.

‘Ik zal tot honderd tellen’, dacht hij, ‘en dan zal ik nog eens kijken’. En meteen begon hij al: ‘Een, twee, drie...’

Zachtjes telde hij verder. Toen hij om en bij de vijftien was, begon het kaarsje te sputteren... nog eventjes leefde het vlammetje fel op... maar toen viel het pitje in het laatste restje kaarsvet en... Bram zat in 't donker.

Vaag scheen het licht van een verre straatlantaarn in het vlieringhoekje. Wat zag alles er nu vreemd uit. Zoo... zoo ongezellig... Nog nooit had Bram zoo laat en zoo eenzaam in zijn hokje gezeten. Een vreemd gevoel kroop langzaam door zijn lijf. Hij voelde zich opeens erg eenzaam en verdrietig...

‘Honderd!’ zei hij toen maar meteen.

Hij liep naar de tafel, maar al heel gauw zag hij in 't donker de vage witte plek van 't papier in het bord. Het papier was zichtbaar gebleven...

De proef van Bram was dus mislukt!

‘En ik had het nog wel zoo precies uitgerekend’, dacht hij.

‘Die ellendige ontbrekende bladzijden ook!’

Mistroostig sloop hij de trap af, naar zijn slaapkamer.

Opeens bleef hij staan.

‘Natuurlijk’, dacht hij, ‘als de vloeistof onzichtbaar had kunnen maken, had ik 't potje en de vloeistof-zelf ook niet meer kunnen zien! Bram, Bram, erg handig ben je nog niet, hoor!’

Hij ging verder.

Er kraakte een tree. Zou iemand 't gehoord hebben? Den adem inhoudend, stond Bram doodstil. Nee, hij hoorde niets. Vader en Moeder sliepen zeker al.

‘Morgen zal ik alles nog eens opnieuw berekenen’, dacht hij, ‘morgen...’

Daar kraakte weer een tree, en meteen tuimelde een roetje, dat zeker los gelegen had, met veel geraas naar beneden.

Bram schrok. Hij liep snel de trap af, opende de deur van zijn kamertje en sloop naar binnen.

Hij hoorde de deur van de slaapkamer beneden opengaan.

‘Wat is 't?’ vroeg Moeder aan Vader.

‘Ik zie niets. De poes denk ik’, zei Vader. ‘Poes, poesje, ps... ps... ps...’.

‘Miauw’, zei Bram zachtjes.

‘'t Is de poes’, zei Vader en ging weer naar binnen.

‘Dat is niet eerlijk van me’, zei Bram in zichzelf. ‘Ik had dat niet moeten doen. Maar ik wil toch ook nog niet tegen Vader en Moeder zeggen, wat ik van plan ben. Toch is 't niet mooi van me’.

Bram voelde, dat hij een kleur kreeg van schaamte om zijn leugentje. Vlug kleedde hij zich uit en trok haastig de dekens over zich heen.

‘Nu slapen’, dacht hij, ‘en nergens meer aan denken. Morgen...’

En toen de klok elf uur sloeg, sliepen alle menschen in 't huis van notaris Vingerling.

Gevonden!!
Hoofdstuk V

‘'t Is om razend te worden’, zei Bram tot zichzelf, toen hij Zaterdagmiddag na de mislukking naar huis fietste. ‘Alles ging zoo goed, en 't kwam zoo precies uit, zooals 't beschreven stond in 't boekje, en nou juist die vervelende ontbrekende bladzijden... 't Is natuurlijk een onbegonnen werk, om te probeeren nòg zoo'n boekje te krijgen; dat zou al héél toevallig zijn. Nee, de eenigste weg is, dat ik nòg maar eens probeer, om er wat van terecht te brengen. 't Zal moeilijk zijn, maar 't moet. Vanavond zal ik nog eens aan 't werk gaan’.

Brinio kwam hem oudergewoonte al weer tegemoet, maar Bram had heelemaal geen oog voor zijn trouwen makker. Dien middag ging hij voetballen. Er was een wedstrijd tusschen zijn klas en de derde. En, hoe gek of 't ook mocht klinken, zijn elftal won met 3-2. Bram maakte zelf 2 van de 3 goals. In andere gevallen zou Bram dolblij zijn geweest met z'n overwinning, maar nu liet zijn triomf hem ijskoud. Zijn makkers tilden hem op en droegen hem rond, zooals de Romeinen hun helden rondgedragen hebben, maar Bram glimlachte alleen maar flauwtjes.

's Avonds zat hij weer in zijn laboratorium. Het fleschje met het violette mengseltje stond er nog.

‘Als ik in de inhoudsopgave van het boekje kijk’, peinsde Bram, ‘zie ik, dat er op bladzij 53 een nieuw hoofdstuk moet beginnen over 't maken van goud. Bladzij 51 is er nog in. Dus mis ik van 't verdwijnhoofdstuk alleen maar bladzij 52. Daar moet dus opstaan, wat ik nog aan mijn mengsel moet toevoegen. Véél kan er niet op zoo'n bladzij staan, kijk maar naar de andere! De bladzijden zijn klein, en de letters zijn groot. Misschien...’

Zoo dacht Bram!

‘Wacht eens’, zei hij na een poosje, ‘in 't begin van 't hoofd-

stuk staat, dat je 't mengseltje ten slotte moet kunnen drinken, en dat 't dan zuurachtig smaakt. Kan ik 't nu drinken? Even proeven!'

Bram doopte zijn vinger in 't fleschje en likte hem af.

't Smaakte flauw, met een zouten nasmaak.

'Er ontbreekt dus nog wat aan', zei Bram, ''t moet zuur worden. Hoe kan ik 't zuur maken? Even denken! Azijn... citroen... een zure appel, meer weet ik op 't oogenblik niet! Maar... zouden er in dien tijd, toen 't boekje geschreven werd, al citroenen zijn geweest? En zouden de menschen toen al azijn in de sla gedaan hebben? Wacht, even aan Moeder vragen! Misschien weet die wel wat zuurs!'

Bram holde naar beneden. Moeder was in de keuken.

'Moeder, noemt U eens iets, dat zuur smaakt!'

'Hoeveel letters?' vroeg Moeder.

'Hoeveel letters?' herhaalde Bram met een verwonderd gezicht.

'Ja, is 't dan niet voor een kruiswoordpuzzle?' vroeg Moeder.

'Welnee, Moeder', zei Bram, 'dat is me te flauw, daar doe ik niet aan mee. En je wint toch nooit wat, of je moet eerst 150 reepen opgegeten hebben, of drie flesschen wijn...'

'Je vader is er dol op', zei Moeder, 'die denkt nu al een half uur over een bijtende stof van vijf letters'.

'Toe Moeder, noemt U nou iets dat zuur is, ''t is voor... voor...'

'Voor de schoppenboeren?' lachte Moeder.

'Nee Moeder, vandaag voor wat anders'.

'Nou, citroen!'

'Heb ik al...'

'Azijn!'

'Heb ik ook al...'

'Dan weet ik 't niet', zei Moeder, 'Of... ja... druiven, die te hoog hangen... Die zijn toch zuur!'

'Druiven, die te hoog... hè, wat flauw', zei Bram, maar hij lachte toch mee.

En hij dacht bij zichzelf: 'Mijn druiven zijn eigenlijk ook zuur!'

‘Weet U anders niets, Moeder?’

‘Nee’, zei Moeder, ‘vraag maar eens aan Vader!’

‘Waar is Vader?’

‘Boven op de slaapkamer, hij scheert zich!’

Bram holde weer de trap op. Op den overloop hoorde hij zijn vader mopperen.

‘Wat is er, Vader?’

‘Ik heb me gesneden’, zei Vader, ‘en nu kan ik mijn aluinsteentje niet vinden...’

‘Neemt U dan ook een gillette, daar snij je je nooit mee’, zei Bram.

‘Waar is nou... wacht eens eventjes... haha, ik heb het, ik heb het’, riep Vader.

Bram keek verbaasd. Zoo had hij zijn bedaarden en kalmen vader nog nooit gezien. Wat was er nou aan de hand?

‘Aluin’, riep Vader, ‘dat is het!’

‘Wat, Vader?’

‘Aluin, van 't kruiswoordraadsel uit de krant; iets dat bijt van vijf letters, dat komt precies uit: a l u i n en dan is het dier van vier letters lama en de Bijbelsche naam Izak!’

‘Bijt aluin dan, Vader?’

‘Ja jongen, als je je gesneden hebt, stelpt het 't bloeden dadelijk!’

‘Hoe smaakt het, Vader?’

‘Wrangzuur’, zei Vader.

‘Zuur! Z u u r ! ZUUR!!!

‘Dan heb ik het ook’, juichte Bram inwendig, ‘aluin, aluin, aluin!’

En hij vroeg:

‘Waar kun je aluin koopen?’

‘In elke drogisterij! Maar waar heb je het voor noodig? Jij wilt je toch niet gaan scheren?’

‘O nee, Vader, ik denk er niet aan’, lachte Bram, en meteen holde hij weer naar beneden, het huis uit... aluin, aluin aluin!

Moeder keek hem verwonderd na.

‘Waar ga je heen, Bram?’

‘Eventjes, ik kom zoo terug, Moeder’. In een oogwenk was hij den hoek om.

In een drogisterij in de nabijheid kocht hij wat aluin. 't Was niet duur. Voor een kwartje had hij een heeleboel.

‘Kan ik 't in water oplossen?’ vroeg Bram.

‘Flink fijnstampen, en in kokend water, dan lukt 't best’, zei de drogist.

Bram holde terug...

Een kwartiertje later stond het pannetje met de violette vloeistof weer te koken en te borrelen, dat het een aard had.

Groote wolken dreven in slierten door het kamertje. Toen stampte Bram wat aluin fijn, tot 't wel zand geleek, schepte een lepel vol, en...

‘Ja’, dacht hij opeens, ‘hoeveel zou er in moeten? Dat is weer een moeilijkheid. Wacht eens: toen ik zout noodig had, moest ik er zooveel in oplossen, als er in kon. Zou dat bij aluin ook zoo zijn? Dat denk ik niet, want dan zou 't een wrange historie worden. 't Moet een bèètje zuur smaken, als 't klaar is. Dan moet er dus niet te veel in. Ik weet al iets: af en toe zal ik eens proeven.

Maar... dat is niet eens noodig, want...’

Even hield Bram op. Hij kreeg een geweldig idee!

‘... want als alles goed is, moet 't pannetje bij de juiste hoeveelheid aluin, onzichtbaar worden...’

Onzichtbaar!

‘Ik heb dus maar alleen aluin bij te voegen, tot ik... niets... meer... zie!’

Bram goot zijn halven lepel leeg. De fijne korreltjes vielen in de violette vloeistof; de wolken werden kleiner... verder gebeurde er niets...

‘Nog een beetje’, dacht Bram. Weer goot hij wat aluinkorreltjes bij... Nu kwamen er geen wolken meer van de vloeistof. Alleen kookte en raasde het, dat 't een aard had.

‘Nog een beetje!’

Uit het pannetje kwam plotseling een zware loodgrijze damp, die meteen alles omhulde: kaars, driepootje, alles... Langzaam

vervaagde de damp... en toen hij verdwenen was... waren ook...

Nee, 't was niet om te gelooven!! Bram wreef zijn oogen uit, sperde ze vervolgens wijd open, kneep zich in zijn neus... ‘Au!’ riep hij, ‘ja, ik ben wakker!...’

Het pannetje, en het driepootje en de kaars... waren... *wèg, verdwenen!*

Op de plaats, waar 't boeltje gestaan had, was *niets te zien!*

Niets, ja toch... wel iets... vaag, héél vaag... zag Bram het kaarsvlammetje nog eventjes schemeren!

‘Uitblazen’, dacht hij. Hij blies... wèg was nu ook het schemerige vlammetje.

‘Ik heb het’, zei Bram, ‘ik heb een groote uitvinding gedaan, ik heb...’

Weer staarde hij naar de tafel, alsof hij 't niet gelooven kon.

‘En toch is 't waar’, zei hij zachtjes. ‘Kijk maar, zelfs een stukje van de tafel is verdwenen. Ik kijk gewoon door de tafel heen op den grond. Alles is doorzichtig geworden. Wacht, ik zal eens een paar proeven gaan doen.’

Hij nam een potlood en schoof het voorzichtig op de verdwenen plek van de tafel. Het potlood verdween, alsof een onzichtbare muis het langzaam wegknabbelde. Hij rolde een knikker op de onzichtbare plek. De knikker verdween plotseling. Bram hoorde een schokje... opeens kwam de knikker aan den anderen kant weer voor den dag.

‘Hij is zeker tegen de kaars aangerold’, dacht Bram. ‘Gek, dat de knikker op ééns zichtbaar wordt, en niet langzaam. Dat is een bewijs, dat het onzichtbare gedeelte, de onzichtbare sfeer, opeens ophoudt. Een overgang is er dus niet, alleen een scherpe grens’.

Toen dacht hij:

‘Ik zal mijn hand er insteken! Dan wordt mijn hand onzichtbaar. Trek ik hem terug, dan moet hij weer zichtbaar worden.

‘Zou ik het doen? Ik durf niet goed! Als hij eens... Och nee, ik doe het! Alle uitvinders hebben alles voor hun uitvinding over gehad, dus ik ook. Vooruit, daar gaat hij!’

En resoluut stak hij zijn hand vooruit... in het niets. Hij

kreeg een koude rilling van zijn hoofd tot zijn hielen, toen hij zag, dat zijn hand opeens... weg was. *Weg!*

Dààr was nog zijn mouw, dààr een stukje van zijn pols... en dan... niets meer, *niets!!*

Bram bewoog zijn onzichtbare vingers. Hij voelde het kaarsje op de tafel liggen. ‘Zeker omgevallen door den knikker,’ dacht hij.

Hij rolde het kaarsje uit de onzichtbare sfeer - kijk, daar was het! Net als straks zag het er uit; niets was er aan veranderd!

Bram voelde ook het onzichtbare driepootje, en het pannetje met het wonderlijke mengsel.

‘Toch griezelig’, dacht hij, en plotseling trok hij zijn hand weer terug, die meteen weer zichtbaar werd.

‘Professor Stanislofsky kon zijn hand niet onzichtbaar maken’, zei Bram met voldoening. ‘Ik wel! Bram Vingerling is dus verder dan professor Stanislofsky. Zou ik mijn uitvinding bekend maken? Nee, dat doe ik nog niet! Later komt dat wel voor elkaar’.

Een poosje vermaakte hij zich nog met het laten verdwijnen van stukjes papier, doosjes, fleschjes, enzoovoorts. Gek, als hij een stukje aluin of een korreltje zout in 't onzichtbare gedeelte hield, bleven die wel zichtbaar, tenminste zoo goed àls! Ook waterdruppeltjes verdwenen niet absoluut; ook niet de andere stoffen, die hij gebruikt had bij 't samenstellen van de vloeistof.

‘Nu moet ik nog een naam bedenken voor mijn onzichtbaar makend mengsel. Wacht, ik weet wat! Ik neem Abr van Abraham, de o van Jacobus en Vi van Vingerling. Dan krijg ik Abrovi! Dat is een reuzenaam: Abrovi! En voorloopig vertel ik het aan niemand!’

Hij tastte voorzichtig in de onzichtbare sfeer met zijn onzichtbare hand, tot hij 't onzichtbare pannetje vond, nam toen een flesch en goot de onzichtbare vloeistof genaamd Abrovi op den tast in de flesch. Meteen werd de flesch onzichtbaar, terwijl het pannetje opeens voor den dag kwam. En ook was opeens de tafel weer ‘heel’; het gat was verdwenen, en 't driepootje stond daar ook weer.

Bram zette de onzichtbare flesch op een hoek

van de plank, waar ook de andere potjes stonden. Terstond verdween een stuk van de plank!

‘Brrr’, dacht Bram, ‘'t lijkt wel tooverij! Geen nood, ik weet, waar hij staat. Tjonge, wat een geweldige oogenblikken heb ik doorleefd!’

Terwijl hij de trap afging, dacht hij: ‘Om mezelf nu heelemaal onzichtbaar te maken, heb ik een vaatje Abrovi noodig. Ik zal eens probeeren, of ik daar niet wat anders op kan vinden’.

Toen hij beneden kwam, lag er een ansicht voor hem uit Ostende.

‘Beste Brammie’, schreef Willy, ‘we genieten hier veel. Vader vraagt, wat je gekocht hebt. Schrijf je 't eens? Hartelijke groeten van ons allen. Willy!’

Vader zat oudergewoonte achter 't avondblad verscholen.

‘Lees dat eens Bram’, zei hij en hij reikte hem 't blad toe.

‘Waar, Vader?’

‘Bovenaan, derde kolom’, zei Vader.

Bram las:

Leningrad. - Wij vernemen, dat professor Stanislofsky bij de politie aangifte heeft gedaan, dat zijn uitvinding ‘stanium’ (de stof, die allerlei voorwerpen onzichtbaar kan maken), uit zijn laboratorium is verdwenen.

De dief (of dieven) heeft niet alleen de tot dusver geheimzinnige stof, die in een aparte kluis was opgeborgen, meegenomen, ook heeft hij alle aanteekeningen, die op prof. Stanislofsky's uitvinding betrekking hadden, uit een lade van de tafel meegenomen. Prof. Stanislofsky verklaarde, met zijn proeven niet te kunnen doorgaan, vóór hij alle documenten en praeparaten terug heeft. De politie stelt een uitgebreid onderzoek in. Daar zij veronderstelt, dat de dief naar 't buitenland, vermoedelijk naar Engeland of naar Frankrijk, is gevlucht, zijn de justitie-autoriteiten van die landen op de hoogte gesteld. In 't belang der wetenschap hopen we, dat de dief spoedig gesnapt zal worden!’

Bleek en rood beurtelings, las Bram.

‘Ik geloof er niets van’, zei Vader. ‘En jij, Bram? Jij bent toch ook zoo'n halve uitvinder?’

‘Och...’, zei Bram, ‘misschien...’

Maar meteen nam hij zich voor, er nu dubbel voor te waken, dat hij zijn mond hield. Niets, absoluut niets zeggen! Stel je eens voor, dat men hèm voor den dief aanzag!

Toen hij weer boven was, voelde hij dadelijk, of zijn flesch Abrovi er nog stond. Ja, gelukkig...

Hij zocht het oude boekje ‘Ars magica’ op en stopte het weg achter oude kranten en tijdschriften.

‘Dat is ook weg’, dacht hij.

Vervolgens stapte hij in zijn bed.

's Nachts droomde hij, dat hij de heele wereld onzichtbaar had ‘ge-Abrovi'd’ en dat politieagenten met lange baarden en snorren hem achterna zaten.

Een groote man met een lange gekleede jas aan, en een hoogen hoed op, greep hem: ‘Hier is de dief!’

Maar Bram nam zijn fleschje Abrovi, maakte zich gauw onzichtbaar en wist op die manier te ontkomen.

Angstig werd hij wakker!

Gelukkig, 't was maar een droom!!

Proeven
Hoofdstuk VI

Bram hield op zijn kamertje een alleenspraak tegen Brinio:

‘Zeg eens eventjes, dat is toch een idiote geschiedenis met die Abrovi. Als ik niet zeker wist, dat ik klaar, helder wakker geweest was, zou ik geen woord van de heele uitvinding geloofd hebben. Nee, stel je nou voor, dat op een gegeven oogenblik opeens je hand... foetsie... weg is, en een oogenblikje later... hop!... daar komt-ie weer terug! En als... maar zeg eens, zou ik nou werkelijk niet droomen? Zou ik heusch echt wakker zijn? Brinio, ben ik wakker?’

Brinio bromde, alsof hij wilde zeggen: ‘Hm, gaat 't mij wat aan?’

‘Ja, daar heb ik ook niets aan. Wacht, ik zal me prikken met een pen! Au! Warempel, 't bloed komt er uit. Uitzuigen! Zoo! 't Doet pijn ook. Dat moet toch wel een bewijs wezen, dat ik wakker ben. Maar... 't hoeft, goed beschouwd, niet; want ik kan ook wel dróómen, dat ik droom, en dat ik me met een pen prik. Goed, maar op die manier kan ik ook wel beredeneeren, dat de heele wereld niet bestaat, en dat ik alleen dróóm van de wereld om me heen. Dus dan besta ik wel, want van mezelf kan ik niet droomen, dat ik er niet ben. Wacht eens, als er gedroomd wordt, moet er iemand zijn, die droomt, en dat moet ikzelf dan zijn. Maar als nou een ander, dien ik droom, tegen me praat, dan kan die ander wel beweren, dat hij van mij droomt; dat hij alleen er is, en ik niet! Maar ik droom ook, dus ben ik er wèl! Zoo zijn we er dus met z'n beiden! Maar op deze manier geredeneerd, moeten alle menschen er zijn! Zoo wordt er dus nooit iets onwezenlijks gedroomd. Dus: de heele wereld is geen schijn maar werkelijkheid! En daarom is mijn Abrovi ook werkelijkheid’.

Ja, ja, Bram was een filosoof!

De jeugdige uitvinder stond op, ging naar zijn laboratorium en haalde het onzichtbare fleschje van de onzichtbare plank. Terstond verdween zijn hand. Hij stak het fleschje in den rechterzak van zijn colbert. Meteen was het, of er in zijn jasje een gat kwam, en niet alleen in zijn jasje, maar ook in zijn broek. Vaag scheen het vleesch van zijn lichaam grijsachtig door de vreemde onzichtbare sfeer...

‘Brrr’, rilde Bram, ‘wat een griezelig gezicht’.

Hij stond voor den spiegel en bekeek zichzelf.

‘Een gat is 't ook niet’, dacht hij. ‘'t Lijkt wel, of er daar in mijn lijf een soort regenwolk zit. Nou, enfin... Weet je wat, ik trek mijn overjas aan’.

Hij deed het, maar op 't zelfde oogenblik was er een gat in zijn overjas.

‘Wat nu?’ dacht Bram. ‘Als ik mijn arm er voor houd, verdwijnt die natuurlijk ook. Of... stop eens even... de onzichtbare sfeer is niet zoo héél groot, misschien verdwijnt mijn arm niet! Probeeren!’

Hij strekte zijn arm uit, en wonderlijk!... de arm bléef zichtbaar. Alleen was 't, of langs de kanten de muizen aan zijn mouw gevreten hadden!

‘Zoo moet 't maar’, dacht Bram. ‘Nou de straat op, en avonturen beleven’.

Hij ging de trap af. Moeder was in de keuken.

‘Dag Moeder!’

‘Dag jongen, kom je niet te laat thuis. We eten om vijf uur. Wat is dat, trek je bij dit mooie weer je jas aan? Ik zou hem maar uitlaten, hoor’.

‘Ik ben een beetje verkouden, Moeder’, zei Bram. En hij dacht bij zichzelf: ‘Moet ik nou alweer liegen om mijn uitvinding?’

Bram ging de stad in, angstvallig zijn rechterarm naar beneden gestrekt.

Na een poosje kwam hij een vrouw tegen, die hem nog gebakerd had. En de baker was er trotsch op, dat ze zich al de namen van haar bakerkindertjes nog wist te herinneren.

‘Dag Abraham Jacobus’, riep ze al van verre, toen ze Bram zag komen, ‘hoe gaat het met je, m'n jongen? Och, wat heb ik

je in lang niet gezien; wat ben je groot geworden! En hoe is 't met papa en mama, allemaal goed, ja?'

Meteen stak ze Bram haar hand toe.

Bram, dit de baker niet erg mocht, en al probeerde om zoo gauw mogelijk weg te komen, was nu wel genoodzaakt naar de vrouw toe te gaan en haar de hand te geven.

Maar toen had je het gedicht van de baker moeten zien! Ze stond eerst doodgewoon te praten met Brams hand in de hare en keek toevallig naar den rechterkant van Bram, waar de onzichtbare plek was...

Haar oogen verstarden, ze werd krijtwit, ze sperde haar mond wagenwijd open, hapte naar adem en stotterde eindelijk: 'Mmaar Abra... Abra... Abraham, wat is dat?'

En Bram, die aan de heele onzichtbare plek al niet meer gedacht had, haalde vlug het fleschje uit zijn rechterzak, en verborg het in zijn linker, terwijl hij haastig zijn linkerarm over de nu ontstane verdwenen plek strekte.

'Wat bedoelt U, baker?' vroeg hij zoo onschuldig mogelijk.

En de oude baker, die nu alles weer gewoon zag, meende, dat de fout bij haar lag en ze zei:

'Och niets, jongeheer Abraham, maar 't was net, zie je, of je daar een gat in je lijf had en dat had je toch niet, toen ik je bakerde. Maar weet je, 't zal wel aan mijn oogen leggen, die zijn niet meer zoo goed als vroeger... jaja, ik word zoo langzaam aan al een daggie ouder, en dan kan je niet meer alles, wat je graag zou willen. En zoo zal 't ook wel aan mijn oogen leggen, maar warempeltjes, ik zou er een eed op doen, als ik daar aan je rechterkant in je lijf niet net een groot gat zag... Hu, dacht ik, zoo meteen zal het bloed er nog uitspuiten, en ik keek al, of er nog geen straal kwam... maar toen ineens was 't over! 't Zullen zenuwen van mij geweest zijn, ik heb ze in mijn ellebogen, en ook wel eens

in mijn neus, maar nou zullen ze op mijn oogen zijn geslagen, dat heb je meer, als je een daggie ouder wordt. Maar nou ga ik toch meteen weg, hoor jongeheer Abraham, en doe je vooral de kompelementen aan papa en mama, zal je het niet vergeten? Dag jongeheer!'

'Dag baker', zei Bram.

En zoo gauw als ze kon trippelde het oude menschje verder.

'Tjonge', dacht Bram, 'dat waren een paar benauwde minuten voor me. 't Is eigenlijk ook niet erg handig, om die Abrovi mee te nemen. Maar ja, ik wou een paar proeven nemen en dan kun je 't niet missen. En dan bovendien is 't wel heel toevallig, dat ik juist de baker tegen moest komen'.

Hij ging verder en keek links en rechts naar geschikte voorwerpen, om er proeven mee te nemen. Onwillekeurig tastte hij weer naar het fleschje en voordat hij goed wist, wat hij deed, had hij 't in zijn hand genomen.

Natuurlijk verdween plotseling zijn hand.

Zelf had onze vriend 't niet zoo gauw in de gaten, maar een voorbijganger, die toevallig Brams kant op keek, zag hem met groote oogen aan. Bram schrok en bedacht, dat hij 't fleschje in zijn hand had. Haastig borg hij 't weer op, jas dicht, arm er voor... alles was over!

Maar toen hij na een poosje omkeek, zag hij, dat dezelfde voorbijganger hem volgde. De man keek heel verwonderd, toen Bram nu weer twee handen bleek te hebben. Hij trok een gezicht, alsof hij zeggen wou: 'Ik vertrouw dat niet!'

Bram moest ineens aan professor Stanislofsky denken.

'Stel je voor, dat die man een of andere geheime Russische agent is', dacht hij.

En die gedachte maakte, dat hij haastig een zijstraat insloeg, en zoo vlug als hij kon naar huis liep. Bij de deur keek hij nog eens om. Gelukkig! De man was weg, heelemaal weg!

'Ik zal thuis wel wat proeven nemen', dacht Bram, terwijl hij vlug de deur binnenwipte.

En de gelegenheid was hem gunstig.

Want toen hij de trap naar zijn kamertje wilde opgaan, hoorde hij, hoe Grietje, het dienstmeisje, naar de brievenbus ging, om

het avondblad er uit te halen. Juist, toen ze de krant naar Vader wilde brengen, riep Moeder haar vanuit de keuken. Grietje legde de krant zoolang op de tweede trede van de trap neer en ging naar de keuken. In een ommezientje had Bram zijn onzichtbare fleschje Abrovi naast de krant gezet... de krant verdween en in den looper van de trap werd een zwarte vlek zichtbaar...

Daar kwam Grietje weer aan. Ze keek op de tweede tree, maar zag natuurlijk niets. Toen keek ze naar Bram, die met een onverschillig gezicht voor den kapstokspiegel zijn zwarte krullen stond te kammen.

‘Heb jij de krant weggepakt, Bram?’ vroeg Grietje.

Het was Bram al lang een doorn in 't oog, dat Grietje maar gewoon ‘jij’ en ‘jou’ en ‘Bram’ tegen hem zei en niet ‘u’ of ‘mijnheer’. En daarom gaf hij haar, als ze anders wat aan hem vroeg, bijna geen antwoord, alleen ‘ja’ of ‘nee’, en ook wel eens ‘zanik toch zoo niet!’ Maar nu was 't juist andersom, en zeer vriendelijk zei hij:

‘De krant, Grietje? Welnee, wat zou ik met de krant uitvoeren?’

‘Natuurlijk om te lezen’, zei Grietje snedig.

‘Nou, ik heb hem niet’, zei Bram.

‘Zoo pas lag-ie nog daar op de trap, en nou is 't ie 'em gesmeerd’, zei Grietje, terwijl ze een stapje nader kwam, en toen opeens de donkere Abrovi-vlek zag.

‘Hé, wat is dat? Kijk eens effetjes, 't lijkt wel een reuze-inktvlek. Kijk eens, Bram, zie je dat?’

‘Zanik niet’, zei Bram, terwijl hij inwendig stond te grinniken.

‘Ik zal mevrouw effetjes roepen’, zei de gedienstige.

Geen tien tellen later kwam ze met Moeder terug.

‘Maar dat is een inktvlek’, zei Moeder. ‘Hoe zou die daar komen?’

‘Ja, mevrouw, en de krant, die ik daarnet heb neergelegd, is ook zoomaar opeens weg...’, zei Grietje. ‘U riep me in de keuken en toen lei ik hem hier neer, en toen ik terug kwam, was-ie weg’.

‘Heb jij hem weggenomen, Bram?’ vroeg Moeder.

‘Welnee, Moeder’, zei Bram, ‘waarom?’

‘Ja, dat weet ik niet’, zei Moeder. ‘En dan die inktvlek daar op den traplooper. Hoe komt die daar? Heb jij misschien per ongeluk inkt gemorst, Bram? Zeg 't maar eerlijk, als 't zoo is, jongen, want er is nu toch niets meer aan te doen.’

‘Nee, Moeder, werkelijk niet!’

‘Jij dan, Grietje? Heb jij misschien voor mijnheer den inktpot van boven gehaald? 't Zou toch kunnen, dat je per ongeluk een paar druppeltjes had gestort?’

‘Nee, mevrouw, ik ben niet aan den inkt geweest’, zei Grietje, ‘heusch niet’.

‘Dan begrijp ik er niets van’, zei Moeder.

Daar klonk de stem van Vader uit de achterkamer.

‘Grietje, haal het avondblad eens uit de bus!’

‘Daar heb je mijnheer ook al’, zei Grietje.

Moeder liep naar de achterkamer en zei: ‘Man, kom eens hier!’

‘Ja, wie is er?’ vroeg Vader.

‘Zeg liever: wàt is er?’ zei Moeder. ‘We staan hier voor een raar geval, zie je! Grietje heeft de krant uit de bus gehaald...’

‘Ja, mijnheer’, zei Grietje gedienstig, ‘ik haalde de krant uit de bus, en toen riep mevrouw me in de keuken, en toen...’

‘Grietje, ik sprak...’ zei Moeder, ‘je behoeft me niet in de rede te vallen’.

‘Ja mevrouw, nee mevrouw!’ zei Grietje.

‘Moeder ging verder: ‘Toen lei Grietje de krant hier neer, en ging naar de keuken. Een oogenblikje later wou ze de krant pakken, maar...’

‘Toen was-ie zoo maar weg’, zei Grietje, die tóch niet zwijgen kon, ‘en op de plaats waar hij gelegen heeft, is een zwarte vlek’.

‘Kijk, daar’, zei Moeder en ze wees met haar vinger naar de bewuste plaats.

‘Dat is... dat is... een inktvlek’, zei Vader.

‘Ja, dat weten we nou zoo langzamerhand wel’, zei Moeder, die een heel klein weinigje boos werd om 't rare van 't geval, ‘maar hoe komt die vlek daar? En waar is de krant? Dat vraag ik!’

‘Misschien is de inkt van de krant door de warmte in den traplooper getrokken’, zei Vader, ‘'t is warm vandaag; op 't kantoor was 't bijna 76 graden.’

‘Maak nou geen grapjes, man’, zei Moeder. ‘Hoe komt dat allemaal? 't Is toch geen betooverd huis hier?’

Op dit oogenblik werd er hard gebeld.

Onwillekeurig keken allen naar de deur. Grietje liep naar voren, om open te doen, en van dit oogenblikje maakte Bram gebruik door vliegensvlug het onzichtbare fleschje Abrovi weg te nemen en in zijn zak te stoppen. Daar lag de krant weer en de zwarte vlek was weg.

Meteen posteerde hij zich weer voor den spiegel en besteedde al zijn aandacht aan zijn zwarte haren.

Grietje deed open. 't Was de strijkster met schoone boorden.

‘Even tellen, of ze er allemaal zijn’, zei Moeder. ‘Die eene hooge van Vader is weer verwisseld; ze hebben er gewoon een lage in gedaan, man... zou je ze niet? Enfin, wil je 't zeggen, meisje? Eén hooge dubbele boord verwisseld?’

‘Ja mevrouw!’ En weg was 't meisje.

‘Altijd en eeuwig die dubbele boord’, zei Moeder. ‘Maar... groote grutje, kijk toch eens! Man, Grietje, Bram, zie je dat?’

‘Daar legt-ie weer’, zei Grietje, ‘net precies, zooals ik hem daar straks heb neergelegd. Precies zoo!! En de zwarte vlek...’

‘Is weg’, zei Moeder. ‘Heb je ooit? Ik sta er gewoon versteld van! Dat lijkt wel tooverij! Bram, zie je dat?’

‘Ja Moeder, ik zie het’, zei Bram. En hij dacht: ‘Niet te veel zeggen, anders zou 't toch nog uitkomen.’ Hij omklemde stevig het fleschje in zijn zak, en zocht naar een kans, om ongemerkt naar boven te kunnen ontsnappen, want... hij wist, dat het rechtergedeelte van zijn broek onzichtbaar was, en dat het vleesch van zijn heup er grijswit door heen zou schemeren... En terwijl

Vader, Moeder en Grietje nog verwonderd en ook een beetje angstig de geheimzinnige verdwijning en wederverschijning van krant en vlek bespraken, sprong hij met groote schreden de trap op naar zijn laboratorium, zette het onzichtbare fleschje Abrovi weer op de plank, waschte zijn handen en ging naar beneden. Daar zat Vader al rustig het hoofdartikel over de verkiezingen te lezen, terwijl Moeder en Grietje in de keuken het nog druk hadden over de vreemde dingen...

‘Bram, geef me vanavond, voor je naar bed gaat, je broek even’, zei Moeder, toen ze binnenkwam.

‘Mijn br...’ zei Bram, den adem stokkend in de keel.

‘Ja, ik zag daar straks dat je een groot gat had bij je rechter zak’.

‘Zoo groot zal 't niet zijn, Moeder’, zei Bram, ‘ik heb er niets van gemerkt, tenminste’.

‘Hoe is 't mogelijk’, zei Moeder, ‘ik kon 't warempel zien, toen je bovenaan de trap stond. Nou, draai je eens om, dan zie je 't zelf. Groote genade, 't gat is er... niet meer!! En daarnet... nee maar, droom ik... of ben ik wakker?’

‘U is heusch wakker, Moeder!’

‘Bram, heb je een andere broek aangedaan?’

‘Nee, Moeder!’

‘Daarstraks had je een gat in je broek, Bram!’

‘Nee, heusch niet, Moeder’.

‘Ik zag 't duidelijk, Bram’.

‘Toch is 't niet zoo, Moeder’.

‘Maar Bram, zie ik dan niet goed meer?’

‘Ja wel, Moeder, U ziet héél goed, maar ik denk...’

‘Wat denk je, Bram?’

‘Dat U zich vergist heeft, Moeder’.

‘Bram, 't is toch wel...’

Rrrrr... gebeld!

‘Och Bram, doe jij even open. Ik moet voor 't eten blijven zorgen. Straks praten we nog wel even’.

Bram deed open. Daar stond... de geheimzinnige voorbijganger van straks, dien hij tweemaal ontmoet had. Bram schrok hevig. Hij keek den man eens goed aan. De man zag er gewoon uit, was keurig naar de laatste mode gekleed. In zijn knoopsgat had hij een zwart-wit knoopje. Eén ding trof Bram: de scheeve oogen van den heer. ‘Net een Japanner’, dacht Bram. De heer nam zijn hoed af, glimlachte, zoodat zijn witte tanden zichtbaar werden, boog diep, en zei met een krassende stem, die Bram door merg en been drong:

‘Towarichtsch Iwan Wassiljewitsch Pashukoff’.[1)]

Met groote oogen staarde Bram den bezoeker aan. Wat moest dat beteekenen? Aan de woorden, die de vreemdeling sprak, hoorde Bram, dat het een Rus moest zijn, en wéér zei een inwendige stem hem, dat hij in verbinding moest staan met professor Stanislofsky uit Leningrad. En in ditzelfde oogenblik zag Bram voor zich een eindelooze reeks van verschrikkingen, gevangenissen, politie, geheime agenten, bommengooierij, waarvan hij zoo dikwijls gelezen of gehoord had.

Sprakeloos staarde Bram steeds in 't gladde, grijnzende, scheefoogige gezicht van den Rus. Toen hervond hij zijn zelfbeheersching weer en hij zei het éénigste Russische woord, dat hij kende uit boeken, en dat de schooljongens onder elkaar langen tijd als stopwoordje gebruikten:

‘Nitschewo!’[2)]

Bram wist wel, dat hij misschien iets heel geks zei, maar hij wist op 't oogenblik niets anders te doen.

De vreemdeling, Iwan Wassiljewitsch Pashukoff, lachte weer,

1) Towarichtsch = Kameraad.
2) Niets.

zoodat zijn spleetoogjes bijna verdwenen, nam nog eens zijn hoed af en zei in 't Fransch met een gebrekkig accent:

'Au revoir!'

'Bonjour', zei Bram, die zich opeens heel anders voelde, nu hij Fransch hoorde.

De vreemdeling ging weg, Bram sloeg de deur dicht en ging naar binnen. Wat moest dat nu allemaal beteekenen? Wat moest die kerel van hem? Bram werd bijna kwaad op zichzelf. 'Waarom ben ik ook met die Abrovi op straat gaan loopen?' dacht hij. 'Waarom moest juist die kerel zien, dat mijn hand weg was? En zouden die Russen nu werkelijk al overal de verdwijning van professors 'stanium' hebben rondgeseind...?'

'Wie was daar, Bram?' vroeg Moeder.

Ja, wie was daar? Wat moest hij nu zeggen? Dat er een zekere mijnheer Pashukoff geweest was, en dat die mijnheer... ja, wat kwam die mijnheer Pashukoff eigenlijk doen? Wat had hij gezegd? Niets, alleen 'au revoir'. Tot ziens...

'Nou Bram?' vroeg Moeder.

'Eh... iemand met... met... borstels en zeep en haarspelden en drukknoopjes, Moeder', zei Bram. 'Ik heb hem maar weggestuurd'.

'Kom je zoo meteen eten?' vroeg Moeder.

'Goed Moeder, even handen wasschen'.

Bram holde weer naar boven, waschte z'n handen, en kon niet nalaten, z'n uitvinding eventjes te verwenschen, omdat hij weer had moeten liegen. Toch ging hij nog een oogenblikje naar z'n laboratorium en nam voor de zooveelste maal de onzichtbare flesch in z'n hand. Voorzichtig haalde hij even de kurk van 't fleschje en rook aan de onzichtbare opening; een zuurachtige lucht kwam hem tegemoet. Toen ging hij naar beneden, waar Vader en Moeder al op hun plaatsen zaten.

'Spinazie', zei Bram, 'fijn...!'

De familie Vingerling at een poosje zwijgend.

Toen gebeurde het, dat notaris Vingerling zijn zoon Abraham iets wilde vragen over zijn schoolwerk. De notaris opende zijn mond, keek zijn zoon aan, sloot zijn mond weer, deed zijn oogen nog wijder open, uitte een zachten kreet van verbazing, en eindigde

met zijn bril op te zetten, wat hij anders nooit deed onder 't eten.

‘Vader, wat ga je beginnen?’ zei Moeder. En Vader, die nog altijd sprakeloos bleef, wees met zijn mes in de richting van Bram. Moeder keek Bram aan, werd ook sprakeloos en bleef haar zoon met wijdopen oogen zitten aanstaren.

‘Wat is er? Wat is er?’ zei Bram. Zoo had hij zijn ouders nog nooit gezien! ‘Is er wat aan me?’

‘Ja...’ bracht zijn vader er eindelijk haperend uit, ‘je... n...’

Bram sprong op, keek in den spiegel. Wat zag hij?

Zijn neus was weg! *Weg!!*

Snel bedacht hij opeens, dat hij geen halve minuut geleden aan 't fleschje Abrovi geroken had; waarschijnlijk was er dus een miniem hoeveelheidje van de vloeistof aan zijn neus gekomen, met het gevolg, dat die nu... wèg was!

Verbijsterd staarde Bram naar zijn spiegelbeeld. Hu, wat een vreemde jongen was dat! Tusschen zijn oogen en zijn mond zag hij een donkergrijze vlek, waarin af en toe iets roods oplichtte, ‘mijn bloed’, dacht hij.

Haastig haalde Bram zijn zakdoek uit zijn zak en begon aan zijn onzichtbaren neus te wrijven. Na een poosje kwam langzaam het puntje van zijn reukorgaan te voorschijn, en eindelijk zijn heele neus. Goddank!!

‘Wat is dat toch?’ vroeg Moeder, dit nu haar spraak terugkreeg, en Bram angstig aankeek...

‘Wat is dat? Je neus weg, en nu weer terug? Straks de krant weg en plotseling terug! En eerst een reuzegat in je broek, en toen opeens weer heel! Wat is dat allemaal, Bram? Weet jij daar meer van?’

‘Moeder...’ begon Bram, terwijl hij zijn mes en vork weer opnam, en verder ging eten, ‘Moeder...’

Maar z'n moeder luisterde niet. ‘Kijk eens naar je rechterhand’, riep ze. Angstig keek Bram. Wat was dat nu?

Hij had geen wijsvinger meer!!

Nu werd 't Bram ook te machtig. Hij holde de kamer uit, de keuken in, zette de kraan wijd open en liet zooveel water over zijn ge-Abrovi-den rechterwijsvinger loopen, tot zijn heele hand weer gaaf was. Vervolgens ging hij weer naar binnen.

‘Nu?’ vroeg Moeder. En aan haar houding kon Bram wel zien, dat hij er nu niet met een praatje over schoppenboeren af zou komen. Toch wou hij ook niet alles zeggen en daarom vertelde, hij, dat hij een stof had samengesteld, die de eigenschap had, alle lichtstralen terug te kaatsen, zoodat die als 't ware... nee, zoo was 't niet precies... zoodat de voorwerpen, waar die stof op zat, er dus voor den aanschouwer niet waren, zoodat...

‘Ik begrijp er niets van, Bram’, zei Moeder.

‘Bijvoorbeeld een spiegel’, zei Bram, ‘Die zie je ook niet!’

‘Ik wèl’, zei Moeder.

‘Ja, wel de lijst’, zei Bram, ‘maar 't glas kaatst alles terug, zoodat je dus wèl andere dingen, maar 't glas zèlf niet ziet. Zoo is 't! En de vloeistof, die ik heb uitgevonden, kaatst ook licht terug. Nou was er een beetje op mijn neus gekomen, zoodat daardoor mijn neus een lichte plek leek...’

‘Een soort jeneverneus’, zei Moeder.

En Bram, die aan den toon van Moeders stem hoorde, dat ze 't van den vroolijken kant opnam, ging op dien toon verder, en was blij, dat hij er zóó afkwam.

‘Is 't gevaarlijk?’ vroeg Moeder.

‘Welnee’, zei Bram, ‘heel onschuldig’.

‘En hoe heb je 't gemaakt?’

‘Met wat zout en aluin en nog meer andere dingen door elkaar’, zei Bram. ‘'t Staat in een oud boekje. En kwaad kan 't niet’.

Er werd over de geheimzinnige verdwijning niet meer gesproken. 't Avondmaal ging verder zonder stoornis voorbij. Grietje haalde af. Vader verdiepte zich weer in zijn krant en Bram ging naar boven, waar hij zijn huiswerk afmaakte en vervolgens z'n geliefd laboratorium opzocht. 't Was benauwd warm in 't kleine hokje.

Z'n eerste blik was naar de plank, waar de flesch Abrovi stond, of, liever gezegd, moest staan, want natuurlijk moest die plek onzichtbaar zijn.

Maar nu - 't was ongeloofelijk! - was die plek *zichtbaar! Zichtbaar!* Dus: de flesch Abrovi stond er niet meer! De flesch Abrovi was *weg!* Niet alleen onzichtbaar weg, maar heelemaalecht-gewoon-zichtbaar weg!!!!

Bram zonk perplex in zijn ouden leuningstoel! Wat zou er nu weer gebeuren? Of: wat wàs er gebeurd?

Waren er dieven geweest? Dat kon niet, want dan zouden ze 't beneden moeten hebben gemerkt! Niemand kon het huis uit of in, dan door de voordeur, en die kon van buiten niet worden opengemaakt, tenminste niet door vreemden!

Zou die vreemdeling met zijn Japansche oogen, hoe heette hij ook weer... o ja... Iwan Wassiljewitsch Pashukoff... maar nee, die was weer weggegaan. Dat had Bram zelf gezien!

Zou de flesch gevallen zijn? Dan zou de Abrovi op den grond moeten liggen, en dan moest dus de grond onzichtbaar zijn! Even kijken! Nee, de grond was zichtbaar!!

'Nou goed nadenken', zei Bram in zichzelf. Niemand is nà mij hier geweest! Ik heb zelf de flesch Abrovi op de plank gezet. Ik heb de deur dicht gedaan. Het raam is ook dicht! Dus: de flesch Abrovi moet hier nog zijn!!

'Ergens hier in deze kamer. Nu overal rondkijken! Staat hij op de tafel? Nee, want ik zie nergens een onzichtbare plek. Hè, gek is dat', zoo onderbrak Bram zichzelf, 'ik zeg: ik zie geen onzichtbare plek, net of je iets onzichtbaars kunt zien. Maar hier kan het toch wel. En op den grond zie ik ook niets bijzonders'.

Bram ging staan en liep z'n kamertje rond. Opeens...

'Hallo, wat is dat?' riep hij en greep naar zijn hoofd. Hij had zijn hoofd gestooten. Waartegen? Bram keek rond. Er hing nergens een lamp, er stak nergens een balk uit... en tóch had hij zijn hoofd gestooten tegen iets, dat... hij... niet zien... kon! 'O, wat ben ik begonnen met mijn Abrovi', zuchtte Bram. ''t Wordt hoe langer hoe griezeliger! Nou zweeft er weer iets onzichtbaars door de lucht. Wacht...' Bram stak zijn hand uit en tastte rondom zich... Groote genade! Daar... Hu! Bram rilde van plotselingen schrik...! Daar verdween opeens zijn hand tot aan zijn pols en zijn vingers... voelden... glas!! Glas, dat onzichtbaar in zijn kamertje rondzweefde!!

'Maar dan is dat de flesch Abrovi', zei Bram. 'De flesch is van zijn plaats afge... afge... afgezweefd! O, wat vreemd!'

Hij omklemde met zijn onzichtbare hand de onzichtbare flesch

en zette 't heele onzichtbare gevalletje weer op de plank, die meteen weer onzichtbaar werd.

‘Nu kijken, of hij weer weg gaat’, zei Bram. Na een poosje werd werkelijk de onzichtbare plek kleiner, steeds kleiner, en verdween eindelijk heelemaal. 't Was een vreemd gezicht, dat langzaam weer te voorschijn komen van 't hout!

‘Net een gat in 't ijs, dat langzaam dichtvriest’, zei Bram.

Hij voelde met zijn hand op de plank... niets! Langzaam bewoog hij z'n hand naar boven. Na twee decimeter verdween zijn hand! Daar begon dus de onzichtbare sfeer!

Bram trok zijn hand weer terug in de zichtbare wereld. Na een oogenblik wachten zag hij, dat 't zoldertje van z'n laboratorium een kleine onzichtbare plek vertoonde. De plek werd grooter, steeds grooter! Eindelijk scheen vaag de lucht er doorheen.

‘Nu is de flesch tegen den zolder aangebotst’, zei Bram. ‘Hij kan niet verder en blijft daar tegenaan zweven. Heb ik nou wat uitgevonden of heb ik niets uitgevonden?’

Brams schrik was nu heelemaal voorbij. En, zooals hij altijd deed, als hij in z'n schik was, sprak hij inzichzelf tegen een of anderen mijnheer, die er niet was:

‘Asjeblieft, mijnheer, is dat eventjes een reuze-uitvinding, mijnheer? Niet alleen, dat de heele boel onzichtbaar wordt, mijnheer, nee, 't begint ook nog te zweven, 't verliest z'n gewicht, 't heeft geen zwaarte meer, mijnheer, 't heeft geen zwaarte meer! Wat 'n bof voor de vliegmachines en luchtschepen, wat een bof, mijnheer!

‘En wat een bof voor...’

Bram hield opeens op. En, nèt als hij een poos tevoren gedacht had, dacht hij ook nu:

‘Zou ik dan mezelf óók zonder gewicht kunnen maken?’

Hij duizelde even door 't ontzettend-vreemde van 't geval.

‘Zou ik mezelf heelemaal onzichtbaar en zonder zwaarte kunnen maken?’

En meteen gaf hij 't antwoord:

‘Ja! Dat kan! Als ik maar een heeleboel Abrovi heb!’

Een minuut of tien dacht hij aan de mogelijkheden, die hij zou kunnen bereiken. En in zijn gedachten zag hij zichzelf al zweven boven zijn huis, boven de stad, boven bergen en zeeën, boven... 't huis van professor Stanislofsky...

‘Zou ik durven’, dacht hij.

‘Neen, ik durf niet’, bekende hij zich toen eerlijk.

Hij stond op, haalde de onzichtbaar-zwevende flesch naar beneden op de plank en klemde hem vast tusschen twee stapels boeken. Terstond verdween de helft van de boeken, alsof een reusachtige boekenworm er opeens een groot stuk afgeknabbeld had!

‘Gek toch’, peinsde Bram.

Hij ging naar beneden, maar daar wachtte hem een nieuwe verrassing.

Met een eigenaardig gezicht reikte Vader hem een krant over en zei:

‘Vierde kolom, onderaan’.

Bram las:

> Leningrad. (Eigen bericht). Uit de meest betrouwbare bron vernemen wij, dat het aan eenige van onze politiebeambten gelukt is, een spoor te vinden van den bedrijver van den bekenden staniumdiefstal. Onze lezers zullen zich nog wel herinneren, wat wij indertijd schreven over de opzienbarende uitvinding van professor Stanislofsky.
> Wij kunnen geen nadere inlichtingen geven, maar meenen uit de spaarzame politieberichten te mogen opmaken, dat de dief zich in Duitschland of Holland moet bevinden.
> Wij zullen onze lezers trouw op de hoogte houden van alle nader bekend wordende bijzonderheden’.

Bram werd bij 't lezen van dit bericht doodsbleek. Zou die kerel met die Japansche oogen werkelijk...?

‘Haha’, lachte Vader opeens, ‘hahaha, hahaha! Kijk me daar

onze uitvinder eens met den mond vol tanden zitten! Ja, Bram, jij hebt daar ook wel wat aardigs uitgehaald met je neus en met je vinger en met de krant, maar je bent nog lang geen professor Sta... Sta..., hoe heet hij ook weer?'

'Stanislofsky', zei Bram toonloos.

'Staverdosky', zei Vader. 'Dat is een kerel!'

'Toch lijkt 't er wel wat op', wierp Moeder er tusschen.

''t Lijkt er op, maar 't is 't niet', zei Vader. En lachend vervolgde hij: 'Stel je eens voor Bram, dat ze jou voor den dief aanzagen, hahaha..., 't zou... hahaha... tè gek zijn'.

'Zeg toch niet zulke gekke dingen', zei Moeder. Maar toch lachte ze mee, en eindelijk schaterde ook Bram het uit, terwijl hij dacht: 'Ze doen me toch niets'.

En zoo eindigde deze veelbewogen dag in een driestemmig lachconcert.

Tóch een waardig slot!

In school
Hoofdstuk VII

Er waren na de laatste gebeurtenissen een paar dagen voorbijgegaan zonder emotie. En Bram was al zóó aan zijn uitvinding en de gevolgen ervan gewend geraakt, dat hij heelemaal niet meer onrustig of zenuwachtig was. Ook had hij den meneer met de Japansche oogen, Iwan Pashukoff, niet meer gezien. Thuis had hij niets meer met de Abrovi uitgevoerd. Hij dacht niet eens meer zooveel aan zijn uitvinding.

Nu was het Maandagmiddag en Bram had geen school. Maandagmiddag en geen school? Ja, 't was zóó warm geweest gedurende den morgenschooltijd, dat de Directeur voor dien middag vacantie had gegeven.

Bram was eerst gaan zwemmen en daarna had hij een dutje gedaan op den divan. Toen was hij naar boven gegaan en de schijnbaar afgeknabbelde boeken in een hoekje van zijn laboratorium hadden hem weer aan 't bestaan van zijn Abrovi herinnerd.

'Kijken, of 't weer gaat zweven', zei Bram. Hij schoof de boeken eventjes opzij, zoodat de flesch vrij kwam te staan en... 'Au!' riep hij meteen, want hij voelde opeens een vrij onzachten stomp tegen zijn neus. De onzichtbare flesch was dus tamelijk hard naar boven gesprongen. Eventjes later hoorde hij een stoot tegen de zoldering. Hij keek naar boven, en jawel... daar scheen de blauwe lucht als door een beslagen ruit door de onzichtbaar geworden houten betimmering heen.

'Nu eens eventjes denken', dacht Bram. 'Er moet natuurlijk één of andere reden zijn, dat die Abrovi zoomaar opeens zwaarteloos wordt. Gister of eergister, wanneer was 't ook weer, ging hij tamelijk langzaam naar boven, en nou met een aardig vaartje! Oef...', zoo onderbrak hij zichzelf, 'wat is 't hier warm, vast 90 graden, je zit hier ook geen klein beetje te bakken, onder die

pannen. Ha, daar heb ik het: de warmte! Door de warmte gaat die Abrovi zweven! Dat ik daar niet dadelijk aan gedacht heb. 't Ligt nogal voor de hand. Maar zoo gaat het met alle dingen, die voor de hand liggen, je ziet ze nooit en je gaat veel verder zoeken!'

Bram ging naar beneden en haalde een spons, die hij een poosje onder de kraan hield. In zijn laboratorium teruggekomen, greep hij op goed geluk de onzichtbare flesch en kneep de spons met het koude water erover uit. De flesch bleef staan, vijf minuten, een kwartier... toen kwam weer de onzichtbare plek op de tafel voor den dag, en nog eventjes later verkondigde een doffe bons tegen den zolder, dat de flesch weer zwaarteloos in hoogere regionen was aangeland.

Voor de tweede maal deed Bram een greep in 't onzichtbare en goot daarna op den tast door een papieren trechter wat van de vloeistof Abrovi in een kleiner fleschje over. Dat laatste fleschje stak hij in zijn zak. Gelukkig was de nu komende onzichtbare plek zoo klein, dat hij bijna niet opviel.

'Dat is voor morgen op school', mompelde Bram.

De leeraar in geschiedenis, mijnheer van Seypen, stond voor den lessenaar en veegde zijn voorhoofd af. Niettegenstaande het nog maar elf uur in den morgen was, wees de thermometer nu al 78 graden aan, en 't was te voorzien dat 't binnen 'n kwartier 80 graden zou zijn.

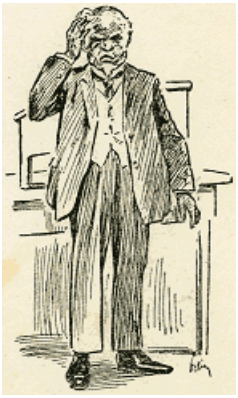

Heelemaal alleen op de achterste bank zat Bram. Heel omzichtig had hij zijn fleschje Abrovi voor zich op de bank gegezet. De bank vertoonde opeens een onzichtbare plek van ongeveer 15 cM. middellijn.

De andere jongens hadden niets van Brams daad gezien. Ze zaten of liever gezegd: hingen rustig in de bank en luisterden naar de woorden van mijnheer van Seypen, die druk stond te beweren

over koning Frans I van Frankrijk, ‘die, en dat moeten jullie heel goed onthouden, jongens, veel deed voor kunsten en wetenschappen en daarom genoemd werd: Vader der Letteren! Wat zei ik daar, Abrams?’

Abrams, die niet luisterde, zooals altijd, wist 't niet.

‘Vader der Letteren’, zei zijn buurman zachtjes.

‘Vader der Letteren’, herhaalde Abrams lijzig.

Zoo ging de les verder, saai, vervelend, warm, heel warm, ontzettend warm...

Mijnheer van Seypen had 't nu over den slag bij Marignano. Anders luisterde Bram steeds nauwkeurig toe, zoodat hij thuis zijn les maar eventjes hoefde over te lezen, om alles weer precies te weten. Maar nu, met die warmte...

‘Zou 't al 80 graden zijn?’ dacht Bram. ‘Ja, vast wel, 't kan niet anders. Maar, goeie genade, als 't 80 graden is, begint de Abrovi te zweven. Stel je voor, dat 't eens gebeurde, zóó maar, door de klas; of... is misschien de Abrovi al aan 't zweven?’

Bram dorst bijna niet te kijken. Eindelijk waagde hij een oogje... de bank was zichtbaar, dus het fleschje was zijn luchtreis begonnen.

‘O wee, o wee’, dacht Bram, ‘zoo meteen begint het! Had ik 't maar thuis gelaten. Wat ben ik toch een ezel! Hoe ben ik toch zoo dom geweest, om 't mee te nemen? Als 't nou maar loodrecht naar boven gaat, dat niemand 't tegen zijn hoofd krijgt...’

‘Au!’ riep er opeens een stem door 't stille lokaal.

Mijnheer van Seypen hield op, legde een strenge uitdrukking in zijn blik en vroeg:

‘Wie riep daar?’

‘Ik, mijnheer’, zei Abrams.

‘Jij, Abrams? Wat is er aan de hand? Waarom schreeuw je door de klas? Anders weet je nooit wat te zeggen en nou begin je als een dwaas te gillen. Wat heb je, hè? Nou, geef antwoord!’

‘Ik... ik...’, stotterde de verschrikte jongen.

‘Ik ben een sufferd, bedoel je, hè?’ zei mijnheer van Seypen.

‘Nee, mijnheer’.

‘Nee, mijnheer? Ja, mijnheer!! Je bent een sufferd!’

‘Ja, mijnheer’, zei Abrams. ‘Maar ik kreeg opeens een stoot tegen mijn hoofd!’

... O wee, o wee, arme Bram, daar begint het al!...

‘Een stoot tegen je hoofd? Dan moet iemand dat toch gedaan hebben. Wie van jullie heeft de flauwe aardigheid gehad, om Abrams tegen zijn hoofd te stooten? Nou, ik wacht op antwoord. Niemand? Dus de schuldige wil nog niet eens bekennen? Dus een lafaard ook? Dus...’

Opeens...

‘Ooooo...’ zuchtten in starre verbazing alle jongens en meisjes.

‘Wat is dat nou weer?’ riep mijnheer van Seypen, ‘wat zitten jullie me aan te kijken!’

Abrams deed een poging om 't mijnheer te vertellen.

‘Mijnheer, uw hoofd... uw hoofd...’

‘Wat is er met mijn hoofd, Abrams? Mijn hoofd is een heel gewoon hoofd, zou ik zeggen. Daar valt op mijn hoofd niets te zeggen. Nou?’

‘Uw hoofd is weg, mijnheer!’

Inderdaad, 't was zoo! Achter den lessenaar stond 't lichaam van mijnheer van Seypen, als altijd keurig gekleed; dààr zag je zijn vest, dààr zijn boord en zijn das, daarboven een stuk van zijn hals, en dan opeens... niets... meer...!

Voor de klas stond een lichaam zonder hoofd, dat praatte, bewoog, met de handen zwaaide...

Bram begreep het dadelijk!

‘De flesch Abrovi is voor 't hoofd van mijnheer terecht gekomen en is daar in de lucht blijven zweven. Nu is mijnheers hoofd in de onzichtbare sfeer gekomen. Als mijnheer nu maar stilstaat, want anders stoot hij zijn hoofd en dan begint alles weer opnieuw. Wacht’, dacht Bram verder, ‘de jongens die aan den kant zitten, moeten toch mijnheers achterhoofd kunnen zien. Zóó ver reikt de onzichtbare sfeer niet. Zou 't zoo wezen?’

Ondertusschen kwam mijnheer van Seypen achter den lessenaar vandaan, gelukkig zonder de onzichtbare zwevende flesch te raken.

‘Hè...’ zuchtte de heele klas (Bram natuurlijk uitgezonderd), toen plots mijnheers hoofd weer voor den dag kwam. Maar mijnheer was boos. De warmte en de vreemde dingen hadden hem werkelijk boos gemaakt.

‘Nu zou ik wel eens precies willen weten, wat er hier aan de hand is. En denk er om, geen grapjes, want daar hou ik op 't oogenblik heelemaal niet van. Jij, Abrams, je hebt daarnet zitten beweren, dat ik geen hoofd meer had. Wil je dat eens nader verklaren?’

En de arme Abrams, nog overstelpt door de vreemde gebeurtenissen, zei nu met een verbaasd gezicht:

‘Nu is uw hoofd weer terug, mijnheer!’

‘Terug? Terug? Wie terug, hoe terug, wat terug?’

‘Uw hoofd, mijnheer! Daarnet zagen we het niet meer!’

‘Jullie allemaal niet, jongens?’

‘Neen, mijnheer’, riep de heele klas, op een paar na.

‘Wat is dat dan voor een rare geschiedenis! Abrams, ga den Directeur roepen! Ik wil eens precies onderzoeken, hoe dat allemaal in elkaar zit. Ik houd wel van een grapje, maar aan mijn geduld komt een eind, en dat is nu gebeurd. Abrams, vraag, of mijnheer Dammering (dat was de Directeur) zoo vriendelijk wil zijn, om eventjes hier te komen.’

Abrams ging.

Bram zat op heete kolen.

‘Ik hoef natuurlijk nergens bang voor te zijn’, zei hij in zichzelf. ‘De Directeur komt er nooit achter wat er gebeurd is. Waar zou de Abrovi nu zweven? Wacht, dat weet ik ook wel, vlak voor den lessenaar! Als de Directeur nu rechtuit loopt tot de tweede bank, blijft hij net voor de Abrovi staan. Maar als hij dan nog een stap doet, moet hij met zijn hoofd tegen de flesch aanbotsen. Tenminste, als de flesch niet van plaats veranderd is. O fleschje, fleschje, stijg toch asjeblieft naar boven, dan is er geen gevaar. Toe fleschje...’

De deur ging open en de Directeur kwam binnen, warm, opgewonden...

‘Wat gebeurt hier, mijnheer van Seypen, wat gebeurt hier...?’

Mijnheer van Seypen opende zijn mond, om te spreken, maar sweeg, vergat zijn mond dicht te doen, en staarde met ontzette oogen den Directeur aan.

En niet alleen mijnheer van Seypen, maar alle jongens en meisjes.

‘Grrroote gena...de...’, wist mijnheer van Seypen eindelijk uit te brengen. En wat hij zag was dan ook wel genoeg, om den goeden man in groote verwarring te brengen.

Want... langzaam werd een stuk van den hals van den Directeur weggevreten, een stuk van zijn boord verdween... eindelijk was het, alsof het hoofd van den Directeur los van zijn lichaam in de ruimte zweefde.

‘De flesch zweeft voor den hals van den baas’, dacht Bram. Vreemd, hij was nu heelemaal niet bang meer; met groote belangstelling verwachtte hij de dingen, die komen zouden.

‘Nu, mijnheer van Seypen, hier ben ik! Wat is hier gebeurd?’ vroeg de Directeur, nog warm van 't harde loopen, de trap af, omdat hij uit de verwarde praatjes van Abrams had opgemaakt, dat er iets heel vreemds aan de hand was.

‘Maar wat kijkt U me vreemd aan’, zei de Directeur verder.

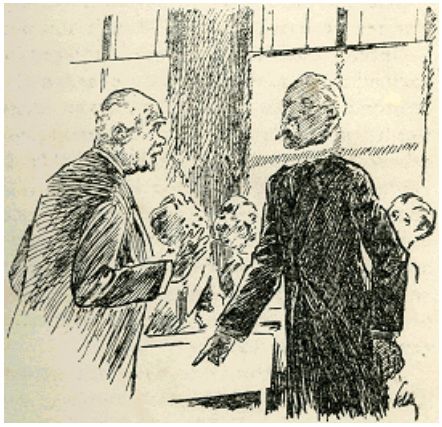

‘Directeur’, zei mijnheer van Seypen met een bevende stem, ‘wat de jongens daarstraks van mij beweerden, dat ik mijn hoofd kwijt was, schijnt nu bij U 't geval te zijn, tenminste...’

‘Wie is zijn hoofd kwijt, mijnheer van Seypen?’

‘Ik, Directeur, eventjes geleden, en U...’

‘Mijnheer van Seypen, ik begrijp U niet!’

‘U heeft geen hals meer, Directeur!’

‘Geen hals meer, mijnheer van Seypen, dat is... dat is...’ En zijn hand aan zijn hals brengend, riep de Directeur triomfantelijk: ‘Maar kijkt U dan toch, ik heb wel een hals!’

‘Directeur, nu is uw hand ook weg! Jongens, zien jullie dat?’

Met open mond keken allen toe. Bram genoot!

‘Heb ik geen hand meer? En dit dan? En dit dan?’ riep de Directeur, terwijl hij zijn hand recht vooruitstak, en een stap voorwaarts deed. En toen gebeurde het vreeselijke!

Plotseling verdween 's Directeuren heele gezicht: één oogenblikje maar! Allen hoorden een doffe bons. ‘Au!’ riep de Directeur, ‘au! Wat is dat? Iemand geeft me een stomp tegen mijn neus!’

‘Net als straks bij mij’, riep Abrams. ‘Ziet U wel, mijnheer?’

‘Ik zie niets’, zei mijnheer van Seypen.

‘Dat... dat... dat zijn wonderlijke dingen’, zei de Directeur met een verbaasd gezicht. Maar 't zou nog wonderlijker worden!

Opeens hoorden allen een tik tegen de soldering; er vielen onzichtbare glasscherven naar beneden... een wolk grijze damp ontstond midden in 't lokaal, zeven jongens en een half meisje werden onzichtbaar... De Directeur riep, mijnheer van Seypen gebaarde, de heele klas gilde en holde door elkaar... Abrams verdween... kwam weer te voorschijn... Jansje Paalstra verloor opeens haar beenen... eventjes later kwamen ze weer voor den dag... Gerritje zag zijn linkerarm niet meer, terwijl hij een onzichtbaren kameraad in zijn onzichtbare haren greep... het was een dolle, dwaze geschiedenis, als in een sprookje... Bram stond rechtop in zijn bank, onbewogen, met een gevoel, alsof hij alles in een droom beleefde.

‘De flesch Abrovi is naar den zolder gestegen’, dacht hij. ‘Door den schok is 't glas gebroken, en de scherven zijn naar beneden gevallen. De Abrovi is door de warmte verdampt tot een groote wolk. En daar zitten nu de jongens in...’

‘Au!’ riep een onzichtbare jongen, ‘ik grijp in een stuk glas’.

‘Pas op, Gerritje’, waarschuwde de Directeur, van wien je alleen 't hoofd en de beenen kon zien, ‘snijd je niet. Wat een gebeurtenis, wat een malle gebeurtenis. Wat is 't eigenlijk, mijnheer van Seypen? Begrijpt U er iets van, mijnheer van Seypen? Goeie hemel, waar is U, mijnheer van Seypen?’

‘Ik ben hier, Directeur’, klonk een stem uit de onzichtbare sfeer. En een hand zweefde boven 't hoofd van den Directeur, gevolgd door een arm, een schouder en eindelijk 't bovenlijf van mijnheer van Seypen.

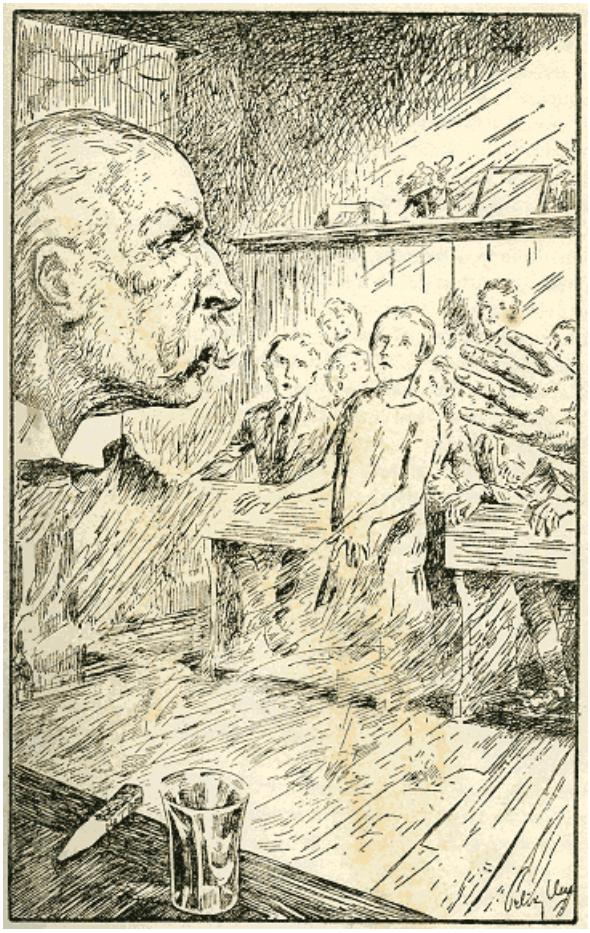

... het was een dolle, dwaze geschiedenis, als in een sprookje...

‘We moeten orde maken’, riep de Directeur. ‘Jongens en meisjes, komen jullie allemaal vóór in de klas, achter den lessenaar. En een beetje vlug!’

Dat gebeurde. En gelukkig was niemand gedeerd door 't vallende glas. Alleen Gerritje had een kleine schram over zijn duim.

't Was een mal gezicht, de verwonderde Directeur, de verbaasde leeraar en de opgewonden leerlingen, daar bij elkaar, starend naar de vreemde leege plek midden in 't lokaal.

‘Wat... wat... is dat toch’, mompelde de Directeur, ‘zoo iets vreemds heb ik mijn leven lang nog niet meegemaakt. 't Is... 't is... 't is een wonder, een groot wonder...’

‘Daar ligt een scherf’, zei Mina de Lang.

‘Raap hem eens voorzichtig op’, zei mijnheer van Seypen.

Mina deed het en gaf het stukje aan mijnheer, die 't nauwkeurig aan alle kanten bekeek en er tenslotte aan rook.

‘Merkt U er iets aan?’ vroeg de Directeur.

‘'k Ruik flauw iets zuurachtigs’, zei mijnheer van Seypen.

‘We zullen dat scherfje voor latere onderzoekingen bewaren’, zei de Directeur. ‘Maar 't is nu al (terwijl hij op zijn horloge keek)... al over twaalven. Wilt U de klas laten gaan? Vanmiddag kunnen we over al deze vreemde gebeurtenissen praten!’

Mijnheer van Seypen opende de deur. Er ontstond een tocht tusschen de deur en de ramen en.... als door dezen windtocht bewogen, rolde de onzichtbare massa langzaam door 't lokaal... vaag kwamen de banken weer voor den dag... ook de muur... eindelijk zag de klas er weer gewoon uit.

Op den grond lagen een paar glasscherven, die zorgvuldig door de jongens bij elkaar werden gezocht.

‘Net scherven van een apothekersfleschje’, zei Gerritje, ‘d'r zit nog een stukje papier op!’

Eenige oogenblikken later was de klas leeg.

Druk pratend over al 't vreemde en raadselachtige gingen leeraren en leerlingen naar huis.

Bram fietste door de Parkstraat, zwaar in gedachten. Alles was in school heel anders afgeloopen, dan hij zich had voorgesteld. Wat had hij dan willen doen? Ja, dat wist hij zelf niet... Af en

toe iets laten verdwijnen, zonder dat de andere jongens het merkten. Dat was wel zoo ongeveer zijn bedoeling geweest.

Op den hoek van de Mauritskade stond...

Bram schrok! Alweer die kerel!

... Iwan Pashukoff, de man met de ‘Japansche oogen!’ Hij had Bram ook gezien, begon als een orang-oetan te grijnzen en nam zijn stroohoedje af...

‘Bonjour! Un moment, s' il vous plaît, monsieur!’

Bram deed alsof hij niets hoorde en reed vlug door, even zijn pet afnemend. Na een oogenblikje keek hij toch eventjes om. Iwan Pashukoff stond daar nog, z'n stroohoedje in de hand, nog steeds grijnzend, maar 't scheen Bram toe, of z'n grijns veel kwaadaardiger was geworden!

‘Och wat! Onzin’, dacht Bram. ‘Wat trek ik me eigenlijk van dien vent aan?’

Vlug fietste hij verder naar huis.

Dien middag was hij heel stil aan tafel. Moeder vroeg hem af en toe iets, maar hij antwoordde alleen maar: ‘Ja’, of ‘Nee’.

En Bram was héél blij, toen 't middagmaal voorbij was.

Nieuwsgierig fietste hij naar school terug. Bij den hoek van de Mauritskade keek hij overal rond, of... Nee gelukkig, de grijnzende Iwan was weg...

‘Ik lijk wel gek’, zei Bram. ‘Ik doe net, of ik bang voor dien kerel ben, en ik heb hem toch niets gedaan. Ik heb heelemaal niets gedaan! Ja, toch wel iets, maar dat is geen kwaad!’

Voor de school was 't heel druk. Overal stonden groepjes jongens en meisjes de vreemde gebeurtenissen met elkaar te bespreken. Henk, Brams vriend, stond met een mijnheer te praten. Alles wat Henk zei, schreef de mijnheer op.

‘En weet je iets van de oorzaak?’ vroeg de heer, die voor een krant

kwam, ‘weet je ook, wat er met dat fleschje is gebeurd?’

‘Ik begrijp er heelemaal niets van’, zei Henk. ‘Jij Bram?’

‘Welnee’, zei Bram, ‘hoe zou ik? Misschien vindt de Directeur het wel uit!’

‘Er zijn daarnet twee heeren naar binnen gegaan’, zei Henk.

‘Vreemde?’ vroeg Bram nieuwsgierig.

‘Een met een kort baardje en een zonder baard. Ik denk, dat het scheikundigen waren. Ze zagen er verder gewoon uit!’

‘Wat zouden die moeten?’ vroeg Bram.

‘Weet ik veel?’ zei Henk. ‘Misschien de glasscherven onderzoeken.’

De heer van de krant groette en ging weg.

Meteen luidde de bel.

Nog nooit waren de jongens zoo gauw binnen geweest. Niettegenstaande de drukkende hitte waren ze in twee seconden binnen.

Met kloppend hart stapte Bram zijn lokaal in.

Maar pas was hij er, of de schrik sloeg hem naar zijn keel. Daar stond..., naast den Directeur, en naast mijnheer van Seypen,... de *vreemdeling Iwan Pashukoff!!!*

Bram werd doodsbleek. Hij wankelde meer naar zijn plaats dan hij liep. De vreemdeling keek hem grijnzend aan, knipoogde even en sprak vervolgens verder met een anderen heer, die een kort baardje had.

‘Die twee bedoelde Henk straks’, bedacht Bram.

Hij keek naar de beide heeren. Ze spraken druk met elkaar in 't Fransch. Af en toe nam de heer met het baardje een scherfje van den lessenaar, hetzelfde scherfje, dat Gerritje 's morgens had opgeraapt en waar nog een klein stukje papier op zat...

De Directeur beëindigde zijn gesprek met mijnheer van Seypen en klopte met een liniaal op den lessenaar. Terstond werd het doodstil in de klas.

‘We hebben vanmorgen iets heel bijzonders bijgewoond, jongelui’, zei de Directeur, ‘ik behoef jullie daar verder niets van te vertellen. Natuurlijk zullen we niet rusten, voor alle vreemde dingen volkomen opgehelderd zijn. We hebben een kleine aanwijzing gevonden, die ons waarschijnlijk kan helpen. Op een scherfje

glas, dat er uitziet als te zijn een stuk van een apothekersfleschje, zit een papiertje...'

Het was Bram, of al zijn bloed naar zijn hart terugstroomde. Tersluiks keek hij even naar de plaats, waar Iwan Pashukoff stond. Natuurlijk stond die weer als een aap te grijnzen...

'Leelijke orang-oetan!' dacht Bram.

De Directeur ging verder, terwijl de heele klas doodstil zat en met open mond luisterde:

'... een papiertje, waarop staat geschreven... wacht, ik zal 't op 't bord schrijven, dan hebben jullie er meer aan'.

De Directeur schreef:

ags 1 le
r Vi

'Ags-een-lervi', zoemde de heele klas.

''t Lijkt vreemd', zei de Directeur, 'en 't is ook eigenlijk heel vreemd. Maar we zullen er wel achter komen, wat het beteekent!'

Bram rilde. Hij voorzag een ontknooping, die hem eigenlijk heelemaal niet aanstond.

'O, wat oneindig stom van me, om die Abrovi in dat fleschje mee naar school te nemen, o, o, wat belachelijk stom! Stil, de baas begint weer!'

'Wij hebben een vermoeden', zoo vervolgde de Directeur, 'en dat vermoeden is versterkt, doordat zich vanmiddag aan 't politiebureau een vreemde heer heeft gemeld, dien ik de eer heb jullie voor te stellen, jongelui, mijnheer... eh...'

'De baas weet zijn naam niet meer', dacht Bram. En inwendig grinnikte hij eventjes...

'Mijnheer eh...' Vragend keek de Directeur den vreemdeling aan.

'Iwan Pashukoff', zei deze met een grijns.

‘Iwan... Iwan... Pasukoff’, zei de Directeur.

‘Pashukoff’, zei de vreemdeling.

‘Pashukoff’, herhaalde de Directeur.

De klas rumoerde even. Bram hoorde achter zich ‘Paardekop’ en ‘Past-er-op’, fluisteren, en 't deed hem goed, grapjes te hooren op den naam van dien man, die hem overal scheen te vervolgen...

‘De heer Pashukoff is een Rus’, vervolgde de Directeur. ‘Jullie hebt misschien wel gelezen in de couranten van een geheimzinnige Russische uitvinding, waarmee alles onzichtbaar kan worden gemaakt! De uitvinder is geruïneerd, doordat een of meer dieven een dure stof van hem gestolen hebben...’

‘'t Is een beetje anders’, dacht Bram.

‘De heer Pashukoff is voor den Russischen geleerde op reis gegaan, om als detective de dieven te ontmaskeren. Toevallig reisde hij door ons land, om naar Engeland over te steken, toen hij op een dag op straat een jongen ontmoette, die... geen... hand... had!’

De klas rumoerde hevig! ‘Hemelsche goedheid’, dacht Bram. ‘Ze weten alles!’

‘Dat wil zeggen’, vervolgde de Directeur, ‘hij had wel een hand, want eventjes later zag de heer Pashukoff hem wel. De heer Pashukoff heeft dien jongen gevolgd. Onderzoekingen hebben hem. geleerd, dat die jongen in deze...’ de Directeur wachtte even, keek iederen jongen één voor één aan en ging toen verder: ‘... in deze klas zit!’

Groot rumoer volgde. Bram had een gevoel, alsof al zijn ledematen bevroren waren. Om hem heen praatten allen zenuwachtig door elkaar. Om stilte te krijgen, tikte de Directeur met een liniaal op de bank.

‘Jongelui, jongelui, kalm wat, kalm wat!’

Het rumoer hield op. Doodstil zaten ze weer.

‘De heer Pashukoff heeft als detective zijn oogen en ooren gebruikt. Hij heeft gecombineerd, gezocht en... gevonden. De heer Pashukoff weet ook den naam van den bewusten jongen, maar dien heeft hij mij niet willen zeggen, vóórdat de heele klas bij elkaar was! Nog één ding: de heer Pashukoff beschouwt den bewusten jongen *niet* als den dief, want dat is logisch onmogelijk...’

Bram zuchtte heel, héél diep van verademing.

‘Maar hij wil graag met dien jongen spreken over de manier, waarop die jongen zijn hand en ook vanmorgen hier enkele kinderen, plus mijnheer van Seypen, plus mijn keel, jullie weten dat, nietwaar, onzichtbaar heeft gemaakt!’

Geweldige spanning in de klas. Bram voelde zich als een blok ijs. Nu kwam er een grootsch oogenblik!!

De Directeur wendde zich nu naar den vreemdeling en zei:

‘Monsieur Pashukoff, est-ce que vous voulez nous dire le nom du garçon?’[1)]

‘Certainement, monsieur le Directeur’, zei de heer Pashukoff, écoutez...’[2)]

Hij wachtte even en zei toen langzaam:

‘Finggerlink!’

De klas zat stom van verbazing. Dus Bram Vinger was de bewerker van al die vreemde dingen, Bram Vinger was net zoo knap als die knappe Russische professor! Bram Vinger zou beroemd worden, Bram Vinger was..., Bram Vinger deed..., Bram Vinger had... Nee, 't was ongeloofelijk!

Allen keken Bram aan met groote oogen van bewondering, de Directeur en mijnheer van Seypen incluis. En Bram zat daar nog maar steeds doodstil, ongevoelig voor al die bewondering.

‘Ik had een vaag idee’, zei mijnheer van Seypen eindelijk.

‘En 't glasscherfje?’ vroeg de Directeur. ‘Wil je ons daaromtrent opheldering geven, Bram?’

Bram ontwaakte langzaam uit zijn gevoelloosheid. Met zachte stem zei hij:

‘3 times; daags 1 lepel, den Heer Vingerling’.

En dat klonk op dit oogenblik zóó gek, zóó mal, dat de heele klas, ook mijnheer van Seypen en de Directeur en de man met 't baardje (die van de politie bleek te zijn) in een schaterlach uit-

1) ‘Meneer Pashuhoff wilt U ons den naam van den jongen zeggen?’
2) ‘Zeker, meneer de Directeur’, zei de heer Pashukoff, ‘luister...’

barstten. Alleen de heer Pashukoff begreep niets van de plotselinge vroolijkheid; hij keek van den een naar den ander, en eindigde met te lachen, als een boer, die kiespijn heeft.

'Ik geef jullie vanmiddag verder vacantie', zei de Directeur nog lachend, 'jullie zult na de gebeurtenissen van dezen morgen wel niet veel zin meer hebben om te studeeren, nietwaar? En bovendien is 't hier bijna 85 graden! Bram Vingerling wil nog wel even met ons meegaan! Hij kan ons dan meteen even vertellen, hoe hij zijn uitvinding heeft gedaan! Dag jongelui!'

Nog steeds met verbaasde gezichten gingen allen naar huis. Bram volgde de heeren naar de Directeurskamer.

'Zeggen, hoe ik de Abrovi heb uitgevonden?' dacht Bram. 'Mijn groote geheim vertellen aan dien Pashukoff? En dan zou die 't zeker willen weten, om 't aan Stanislofsky te schrijven? En dan zou Stanislofsky met de eer gaan strijken? Dat nooit! Dat zal niet gaan!

'Dan liever de lucht in, zei Van Speyk'.

En voor de vier heeren wisten, wat er gebeurde, was Bram door een zijdeurtje naar buiten gevlucht.

'Waar is hij nou zoo gauw?' vroeg mijnheer van Seypen.

'Ik denk', zei de Directeur, die nu alles van den gemoedelijken kant opnam, 'ik denk, hahaha, dat hij zich onzichtbaar heeft gemaakt!'

Alle heeren lachten mee,... behalve Iwan Pashukoff. Hij grijnsde eventjes, en ging toen met de andere heeren mee naar boven.

Ondertusschen fietste Bram met een enorme snelheid naar huis.

'Zeggen, hoe ik de Abrovi heb uitgevonden? Nooit!!!' zei hij. 'Wacht maar, wacht maar!!!'

Dan liever de lucht in!
Hoofdst. VIII

Natuurlijk stond des avonds de heele historie in de krant! Bram las het al dadelijk, toen hij voor Vader de krant uit de bus haalde. Wat stond er?

> EEN GENIALE UITVINDING.
> Onze H.B.S. heeft een genialen leerling in zijn gelederen. Het is de jongeheer Abraham Vingerling. Hij heeft een uitvinding gedaan, waarbij de bekende vinding van den Russischen professor Stanislofsky geheel in het niet valt. Onze stadgenoot, de jongeheer V., is er in geslaagd een stof samen te stellen, waardoor hij alle omringende voorwerpen geheel onzichtbaar kan maken. Door een grap, die hij in zijn klasse op de H.B.S. uithaalde, is zijn vinding, die hij strikt geheim gehouden had, aan het licht gekomen.
> Wij volgen met de grootste aandacht de ontwikkeling van onzen jeugdigen stadgenoot en zullen niet in gebreke blijven, onzen lezers alles te vermelden, wat er verder zal gebeuren.

'Dat ook nog', zuchtte Bram en hij gaf met een afgewend gezicht de krant aan zijn vader. Daarna ging hij den tuin in en wachtte, totdat zijn vader hem zou roepen! En dat duurde niet lang!

'Bram', klonk het al na een minuutje, 'Bram, kom eens hier!'

Bram keek dadelijk naar Vaders gezicht. 'Zou hij kwaad wezen? Nee, gelukkig niet!'

Toen moest Moeder ook binnenkomen en Bram kon nu niets anders doen, dan de heele zaak vertellen. Vader en Moeder schudden van 't lachen, toen Bram met veel gebaren de drukte in de school beschreef. Alleen over Iwan Pashukoff zweeg hij...

'En wat denk je nu verder te doen?' vroeg Vader.

‘Dat weet ik nog niet, Vader! Eerst einddiploma H.B.S....’

‘Natuurlijk’, zei Vader.

‘En verder op de Universiteit studeeren, scheikunde’, zei Bram. ‘Dan kan ik ook aan mijn uitvinding verder werken’.

‘Goed’, zei Vader, ‘daar kan ik me mee veree...’

Tingelingeling! De bel!

Grietje slofte naar voren en kwam vervolgens binnen.

‘Iemand voor U, mijnheer!’

Vader ging de gang in, maar kwam eventjes later glimlachend terug.

‘Iemand voor jou, jongeheer!’

‘Voor mij? Wie dan?’ vroeg Bram, dadelijk denkend aan Pashukoff.

‘Ga maar kijken!’ zei Vader.

In de gang stond een klein, opgewonden, dik heertje, met een jacquetje aan, een klein, hoog hoedje op en kleine lakschoentjes aan. Pas had het heertje Bram gezien, of hij begon met zijn korte armpjes te swaaien, terwijl hij riep:

‘Aha, aha, heb ik het groote genoegen en de groote eer, om den beroemden jongeheer Vingerring te spreken? Jongeheer Vingerring, ik kom voor het dagblad “De Express”. Mag ik zoo vrij zijn, U te interviewen, jongeheer Vingerring?’

‘Pardon, mijnheer, géén...’ begon Bram.

Maar het kleine heertje zwaaide afwerend met zijn armpjes, keek, alsof hij zéér teleurgesteld was, haalde een notitieboekje te voorschijn, en riep:

‘Maar jongeheer Vingerring, daar kunt U toch niets op tegen hebben. Het dagblad “De Express”, met ochtenden avondeditie, wordt gelezen in 100.000 gezinnen, accountantsonderzoek toegestaan. Komt in 't buitenland in Amerika, ja zelfs in Australië, jongeheer Vingerring! Mag ik nu beginnen met U eenige dingen te vragen? Houdt U van havermout?’

En terwijl Bram onthutst stamelde, dat hij Vingerling heette, en dat hij niet begreep, wat de havermout er bij moest, stond het heertje al blaadjes tegelijk vol te schrijven.

‘Aha, aha, dus Vingerling met een l, en U houdt niet van havermout. Merkwaardig, merkwaardig, zeer bijzonder merkwaardig, Napoleon was er dol op en Edison is er als kind in gestikt...’

‘Edison lééft toch nog, mijnheer’, waagde Bram te zeggen.

‘Natuurlijk, natuurlijk, later bijgekomen’, ratelde het heertje, ‘en hoe oud is U? Vijftien jaar dus, tweede klas H.B.S.?’

Bram knikte, terwijl het heertje hem onderzoekend aankeek, en toen weer als een razende begon te schrijven, mompelend:

‘Eenvoudig... zwarte schoenen, sportkousen, blauw pak, Schillerkraag, zwart haar, blauwe oogen...’

‘Neus gewoon’, zei Bram, die 't leuk begon te vinden.

‘Neus...?’ zei 't heertje en toen luid lachend: ‘Aha hahaha, U is een grappenmaker, jongeheer Vingerring, hahaha, dat is de clou van mijn interview! Haha, neus gewoon, haha... Weet U wat?’ 't Heertje legde zijn hand vertrouwelijk op Brams arm, ‘weet U wat? Mochten er nog lui van andere kranten komen, dan zegt U niets, nietwaar? Wij, dat wil zeggen ‘De Express’, wij hebben de primeur, nietwaar? Koopt U 't ochtendblad van morgen, uw volledig interview! A propos, heeft U nog meer dingen uitgevonden, dan uw onzichtbaarheid?’

‘Nee’, zei Bram, ‘behalve een paar kleinigheidjes’.

‘Welke?’ vroeg 't heertje.

‘Och, niets bijzonders’, zei Bram.

‘Dan dank ik U van harte’, zei 't mannetje. ‘Wacht, gaat U nog even mee, ja?’

Hij deed de deur open en trok Bram op de stoep. Aan den overkant van de straat stonden... twee fotografen en een man met een filmtoestel!

‘Even vriendelijk kijken’, zei 't heertje, ‘juist zoo! Lacht U nu even, ja! En buigt U eventjes voor de cinema! Mooi zoo, prachtig, dank U zeer, daak U zeer! Vanavond kunt U uzelf bewonderen in 't Astatheater!’

Het heertje gaf Bram een hand en wipte als een kaatsbal de

stoep af. De fotografen liepen al weg, de heer met het filmtoestel draaide nog; opeens kwam hij naderbij en nam Brams gezicht van vlak bij op. Toen ging hij ook weg.

Bram streek even met zijn hand over zijn voorhoofd. Wat ging dat allemaal gauw! Geen wonder, dat moest ook wel pauw gaan! Hoe zouden anders de ochtendbladen alle gebeurtenissen zoo vlug weten te melden? Tijd is geld, nietwaar?

Bram draaide zich om en ging naar binnen. Geen vijf minuten had hij daar gezeten en met Vader over 't 'Express'-mannetje gepraat, toen er opnieuw gebeld werd en Grietje kwam zeggen, dat er alweer iemand was voor Bram.

Een groote zwarte man stond in de vestibule.

'Vingerling?' dreunde de man, 'ik ben verslaggever van de "Telefoon". Hoe oud?'

'Vijftien', stamelde Bram, verlegen door de zware stem van den man.

'Dertien', zei de man.

'Vijftien', zei Bram.

'Dertien staat beter', dreunde de man. 'Hoe heeft U uw uitvinding gedaan?'

'Dat kan ik U niet zeggen', zei Bram, nu opeens flink. 'Dat is een geheim!'

'Geheim', dreunde de man weer, alsof 't hem niets kon schelen, 'scheikundig?'

'Ja', antwoordde Bram, 'en gaat U nu maar weg. Ik heb hier "De Express" ook al gehad.'

'Hm', bromde de zwarte man, 'Express', snertkrant, weinig lezers! Hm! 'Telefoon' 120.000 gezinnen, ochtend-, middag- en avondeditie, accountantsonderzoek...'

'Toegestaan', voltooide Bram, 'wordt gelezen in 't buitenland, zelfs in Australië!'

'Juist', zei de man. 'Enfin, ik zal zien!' Hij vertrok, zonder groeten.

'Nou hoop ik, dat er niemand meer komt', zei Bram, en aan Grietje verzocht hij 'niet thuis' te geven, als er weer iemand kwam.

Grietje gaf nog 3 maal ‘niet thuis’.

‘Maar de laatste wou niet weg’, zei Grietje, ‘dat was zoo'n enge vent, met van die rare scheeve oogen’.

‘Dacht ik 't niet?’ zei Bram. ‘Kon je 'm verstaan, Grietje?’

‘Niet erg,’ zei Grietje, ‘maar ik begreep wel, dat ie om uwes uitvindink kwam. Ja’, zoo vervolgde ze, toen ze Brams verwonderd gezicht zag. ‘We weten 'r alles van, en we praten d'r allemaal over. We vinden 't een fijne uitvindink van uwes, jongeheer. Wel gefieleseteerd!’

Bram lachte en ging naar zijn kamer. Die Iwan Pashukoff zat hem nog dwars. Bram wist niet, hoe 't kwam, maar... hij vertrouwde dien man voor geen halven cent.

‘Hij lachte veel te valsch’, zei Bram tegen Brinio, ‘en ik weet bijna zeker, dat 't hem alleen om mijn geheim te doen is. Maar hij krijgt 't niet, nooit, nooit!! Daar kun je zeker van zijn!’

Hij had nog niet lang gezeten, of z'n vriend Henk kwam binnen.

‘O Bram’, riep Henk, ‘wat ben jij een reuzevent, zeg! Jij bent beroemd, jô, reken maar! Heb je de krant van vanavond al gelezen? D'r staat een reuzestuk over jou in! Vader en Moeder hebben 't ook gelezen en ze willen straks op visite komen, om je te feliciteeren! Zeg, waarom heb je me d'r nooit iets van verteld? En waarom heb je 't me nooit eens laten zien? Toe Bram, laat nou eens kijken, hoe je 't gemaakt hebt, en waar 't is?’

‘Je kunt 't toch immers niet zien’, zei Bram.

‘Nou ja, je weet toch heel goed, wat ik bedoel, hè? Toe, jô, dat zou ik zoo aardig vinden! Als jij dan beroemd bent, kan ik altijd zeggen: ik heb 't eerst op z'n kamer gezien, hoe hij 't gemaakt heeft!’

‘Ga dan maar mee!’ zei Bram.

De twee vrienden gingen naar Brams laboratorium. Henk keek met open mond naar de grijswitte plek op de tafel, waar de onzichtbare flesch stond.

Maar... Bram zag wat anders! Hij zag, dat 't dakraampje wijd open stond en dat had hij steeds dicht gehouden. Hij zag ook, dat de stoelen verplaatst waren en dat 't kleine kastje open stond!

‘Hier moet iemand geweest zijn’, dacht hij. ‘Iemand heeft hier gesnuffeld, maar is waarschijnlijk gestoord geworden. Zou

't om de Abrovi te doen geweest zijn? Als dat zoo is, dan is 't Pashukoff of een van z'n helpers geweest. Wat zal ik doen? Vader waarschuwen? Nee, dat niet! Moeder mocht eens ongerust worden! Nee, ik zal zèlf goed opletten! Om te beginnen, neem ik de flesch en 't boek mee naar mijn slaapkamer. Daar komt toch niemand'.

Bram pakte de onzichtbare flesch met zijn plotseling onzichtbare hand beet. Henk gaf een schreeuw van verwondering!

'Bram, Brammetje, hoe heb je 't toch zoo uitgevonden? Jô, wat ben jij toch een reuzevent, zeg!'

'Ga mee', zei Bram. Ze gingen weer terug naar Brams kamer.

Om Henk te plezieren, haalde Bram nog een stelletje grappen uit.

Henk zat beurtelings in stomme verbazing en dan weer in uitgelaten pret te kijken!

Toen ging hij weg.

's Avonds kwam er werkelijk visite...

Henks vader en moeder bleven niet lang, ze kwamen meer uit vriendschap en belangstelling, dan wel uit nieuwsgierigheid. Na een hartelijke felicitatie gingen ze weer weg.

Maar er kwamen nog meer menschen, die je nooit anders ziet dan bij verjaardagen; géén familieleden, maar kennissen, die je wel moét ontvangen, omdat het onbeleefd zou wezen, om ze te weigeren, maar die je, eerlijk gezegd, net zoo lief voorbij de deur zag gaan!

En zoo kwam er ook een oude kennis van Vader, met zijn vrouw, mijnheer en mevrouw van Strumpelen.

Het was een kwelling voor Bram. Mijnheer sprak heel beschermend over Brams vinding en zei, dat hij er patent op moest nemen, terwijl mevrouw probeerde, om op allerlei mogelijke en onmogelijke manieren Bram aan zijn verstand te brengen, 'dat het toch eigenlijk niets bijzonders was!' 'Want, Bram', zei ze, 'er is nooit iets nieuws onder de zon geweest, niewaar man? En laatst las ik nog in een dik boek, een geleerd boek van eene perfesser, wie was 't ook weer... afijn, 't was dan een geleerd boek uit de leeszaal... we lezen altijd uit de leeszaal, mevrouw, want 't is te duur, om al die boeken te koopen, maar me man zeit, dat je voor boeken nóóit genoeg kan uitgeven, niewaar man? Me man is ook altijd erg in de geleerdheid geweest, Bram, hij heeft ook

voor perfesser gestudeerd, niewaar man? Maar door een ziekte op z'n maag is ie niet doorgegaan. Jammer, hè?'

'En 't boek, mevrouw?' vroeg Bram.

'O ja', ging mevrouw van Strumpelen verder, 'dat boek, daar stond in, dat je ook eene perfesser gehad hebt, die óók de heele wereld onzichtbaar gemaakt had, gut... hoe heette die ook weer... was 't niet eene Rembrang?'

'Rembrandt was toch...' begon Bram.

'Juist, die was het', zei mevrouw, 'Rembrandt, die was het!'

'Rembrandt was een schilder', zei Bram.

'Een schilder? Nee Bram, nou ben je toch abuis, jongen! Neen, die was het! En die maakte zoogezegd den heelen boel weg, niewaar man? Niks bleef er over, hahaha!'

Bram zag in, dat hij beter deed te zwijgen!

Toen de visite weg was, en Bram naar boven ging, mompelde hij in zichzelf: 'Perfesser Rembrang! Trotsch ben ik niet, maar ik weet toch, dat niemand gedaan heeft, wat ik gedaan heb! En van de Abrovi blijven ze af'.

't Is nacht, één uur...

Bij notaris Vingerling slapen alle menschen.

Bram ligt in zijn bed met de onzichtbare flesch onder zijn onzichtbare hoofdkussen.

Om 11 uur is hij naar bed gegaan, vol gedachten over de gebeurde dingen en over 't dakvenster, dat openstond... De deur van zijn slaapkamer heeft hij op slot gedaan. 't Heeft lang geduurd, eer hij sliep, maar eindelijk is de oude vriend uit zijn kindertijd, Vadertje Slaap, bij hem gekomen, heeft hem in zijn armen genomen en is met den jeugdigen, beroemden uitvinder op reis gegaan naar 't onmetelijke Rijk van de Droomen...

Niet iedereen slaapt. In de groote stad suizen de auto's nog heen en weer, trams tinkelen door de nog vrij drukke straten, overal loopen wandelaars door de koelte van den korten zomernacht...

Een groote, zwarte auto glijdt zacht ronkend door de Parkstraat, de Mauritskade op...

Bram slaapt... Een gelukkige glimlach ligt op zijn jongens gezicht.

De zwarte auto rijdt een zijstraat in en blijft eventjes later staan.

Twee donkere mannen komen er uit...

'Attention',[1] fluistert de één; wat hij meer zegt, gaat verloren.

'Oui, compris!'[2] antwoordt de andere.

Ze verdwijnen in 't donker van den nacht...

Bram slaapt... Hij hoort niet, dat zacht het raam van zijn slaapkamer wordt opengeschoven; hij ziet niet de twee gemaskerde gezichten...

Twee mannen komen doodstil binnen. Eén bindt met een ruk den slapenden jongen een doek voor den mond, zoodat hij niet kan schreeuwen; de ander wikkelt hem in dekens... na hem eerst gelegenheid te hebben gegeven zich haastig aan te kleeden...

Bram schrikt... grijpt instinctmatig onder zijn kussen naar de flesch; gelukkig, die is er nog. Bram houdt de flesch krampachtig tegen zich aangedrukt! Met al zijn kracht rukt hij den doek van zijn mond, en schreeuwt...

De eene man gaat door 't raam naar buiten; de andere pakt Bram beet, geeft hem als een lichten last over... Bram ziet het grijnzende gezicht van Pashukoff. Hij schrikt en terwijl hij een ladder af wordt gedragen... drinkt... hij... de... flesch... Abrovi... leeg!!

Bram verliest het bewustzijn...

De twee gemaskerde mannen dragen hem in de zwarte auto, die meteen wegrijdt.

Bij een hoek van de straat rijdt de auto tegen een steen, een schok... Bram valt van de zachte bank met

1) Let op.
2) Ja, begrepen.

zijn hoofd tegen 't portier; door de pijn komt hij bij...

Regelmatig, als de auto lantarens passeert, vallen lichtflitsen in de coupé. De beide heeren hebben hun masker afgelegd; ze letten niet op Bram, maar kijken angstig naar buiten.

'De Abrovi krijgen ze toch nooit', denkt hij, 'want die heb ik opgedronken. En 't recept heb ik in m'n hoofd'.

Bram voelt een vreemden gloed door zijn lichaam stroomen, alsof hij geladen is met eiectriciteit. Zijn mond is droog, hij proeft een wrangzuren smaak. Zijn hart bonst, zijn slapen kloppen, of ze dreigen te barsten.

Bram denkt met koortsachtige snelheid: 'Als de Abrovi door mijn bloed in alle lichaamsdeelen is gebracht, word ik onzichtbaar. En als 't dan boven de tachtig graden is, ga... ik... de... lucht... in, net als Van Speyk, maar toch weer anders! Zou 't lang duren. Een half uur? Die Pashukoff wil me natuurlijk mijn geheim afpersen. Maar hij krijgt het nooit. Want voor zijn leelijke oogen zal ik verdwijnen...'

Deze gedachte maakt Bram zoo vroolijk, dat hij eventjes luid op lacht.

Pashukoff kijkt verschrikt op...

Bram sluit meteen zijn oogen, hij voelt weer 't brandende vuur, als van electriciteit, in zijn bloed; hij doezelt weg in een diepen slaap...

De auto vliegt met een razende snelheid door de stad, tot daar, waar de weilanden beginnen.

Pashukoff staart door de duisternis naar den hemel. Er is geen maan; veel sterren pinkelen aan de zwarte lucht. Op een stillen landweg stopt de auto.

Pashukoff en zijn helper tillen het bewustelooze lichaam van Bram uit de auto, de chauffeur krijgt een flinke fooi. De auto verdwijnt weer.

Nu is Bram met de beide Russen alleen...

In de lucht!
Hoofdstuk IX

Hoe lang lag Bram daar in 't gras? Hij heeft het nooit geweten en zelfs nu weet hij het nog niet. Heeft 't lang geduurd? Uren? Of minuten?

De groote, zwarte auto reed weg. Pashukoff grijnsde zijn metgezel aan, terwijl hij een sigaret opstak. In 't geelroode schijnsel van den lucifer blonken kwaadaardig zijn spitse tanden...

Als Bram die toen had kunnen zien, zou hij geschrokken zijn van 't valsche gezicht van Pashukoff.

Maar Bram...

'Il dort, le garçon',[1] zei Pashukoff en schopte verachtelijk tegen Brams beenen.

'Hmmm', bromde de ander.

Toen zwegen beiden en keken peinzend naar den oostelijken hemel, waar een vaag schijnsel verklapte, dat de nieuwe dag daar vandaan zou komen.

Pashukoff keek op zijn horloge.

'Quelle heure?' vroeg z'n metgezel.[2]

'Cinq minutes', luidde 't antwoord.[3]

De ander gromde tevreden bij dit onduidelijke antwoord, dat toch voldoende voor hem scheen.

Drie minuten gingen voorbij. Toen klonk in de verte, uit het oosten een zwaar geronk...

1) Hij slaapt, de jongen.
2) Hoe laat?
3) Vijf minuten.

‘Voilà’, zei Pashukoff.

Hij haalde uit zijn binnenzak een groote fakkel, stak die aan en zwaaide met het snel ontbrandende voorwerp in 't rond.

Het geronk werd sterker. Na eenige oogenblikken teekende zich een groote vliegmachine, laag bij den grond vliegend, af tegen de sterrenlucht.

Plotseling hield het ronken op, en langzaam daalde de vliegmachine op de weilanden; een gevaarlijk werk in de tamelijk zware duisternis.

Pashukoff en zijn helper tilden Bram op, heschen hem in de cabine van de machine, klommen er zelf bij; de machine wendde zich om, en verdween in oostelijke richting, als een groote vogel, die de zon tegemoet vloog...

Op de harde bank in de nauwe warme cabine lag Bram. Tegenover hem zaten z'n twee vijanden; tevreden keken ze elkaar aan.

‘Je l'éveillerai’[1)], zei Pashukoff en meteen begon hij Bram met zijn vuisten te bewerken.

Bram kwam langzaam bij uit zijn toestand van gevoelloosheid. Meteen voelde hij weer den warmen gloed in zijn lichaam, nu óók al in zijn knieën.

‘Ben ik er nog?’ dacht hij in zichzelf en hij keek naar zijn handen. ‘Ja, nog heelemaal!’

‘Allons, Finggerlink’, zei Pashukoff, ‘écoutez, nous parlons français, tu comprends? Moi, je parle aussi un peu hollandais[2)]! Jij moet vertel ons jou keheim fan jou onsiktbaarheid, ja?’

‘Nooit’, zei Bram, ‘nooit, nooit, nooit!!!’

‘Hè?’ vroeg Pashukoff.

‘Jamais’, zei Bram nu, ‘jamais, jamais, jamais!’

‘En vluk’, zei Pashukoff, ‘anders jij gaat uit de fenster wek!’

Hij wees naar 't kleine venstertje, en tot zijn onuitsprekelijken schrik zag Bram, dat hij in een...

‘Jullie hebben me meegenomen in een vliegmachine’, gilde hij opeens, ‘jullie boeven; wacht maar, wacht maar, ik zal 't jullie wel betaald zetten. O, jou ellendige, leelijke Pashukoff...’

1) Ik zal hem wakker maken.
2) Luister, wij zullen Fransch spreken. Ik spreek óók een beetje Hollandsch.

‘Hè?’ vroeg Pashukoff met een grijns, want hij verstond niets, van wat Bram zei.

‘Wat zal mijn moedertje schrikken, als ze mijn bed leeg ziet’, riep Bram met een snik. ‘O jullie leelijke schurken, je kunt voor mijn part naar de maan vliegen!’

‘Nar de man’, zei Pashukoff en hij lachte, alsof Bram iets heel grappigs had gezegd.

‘Maar mijn geheim zul je nooit te weten komen, en jouw professor Stanislofsky moet zelf maar zien, hoe hij zijn rommel terug krijgt’, riep Bram.

‘Stanislofsky, oui, oui...’, zei Pashukoff.

‘Nee, nitschewo’, riep Bram razend.

‘Haha, haha, nitschewo’, lachten Pashukoff en z'n vriend.

‘Ja zeker nitschewo’, riep Bram en in dolle woede gaf hij Pashukoff een klap in zijn grijnzend gezicht.

‘Au!’ gilde deze, hij sprong op en greep Bram bij zijn arm, wilde hem den klap met woekerrente teruggeven, toen... Toen er iets vreemds gebeurde!

Bram voelde zich als gloeiend vuur; hij dacht 't niet langer te kunnen verdragen, tot opeens zijn ledematen en zijn lichaam verstijfden. Bram zag zijn vingers, zijn kleeren, zijn pantoffels verbleeken, zijn vleesch werd als doorzichtig glas, zijn kleeren vervaagden en verdwenen geheel... Nu leek hij een geraamte, maar ook z'n botten verbleekten en verdwenen... *Bram zag zich zelf niet meer!* Hij leefde, voelde zichzelf, maar... zag... niets... van zijn lichaam...

‘Ah!’ riepen Pashukoff en z'n makker. Pashukoff sloeg naar de plaats, waar Bram zoo pas nog zat; hij voelde Bram, zonder iets te zien, en dat vond hij zoo griezelig, dat hij angstig zijn hand terug trok en in 't verste hoekje van de cabine kroop, als een geslagen hond...

Het was een rare geschiedenis: de ronkende vliegmachine daar hoog in de lucht in 't aanbrekende daglicht en daarbinnen in de benauwde cabine twee angstige menschen, met vertrokken gezichten en een onzichtbare, schreeuwende jongen!

‘Ik zal jullie bekend maken’, riep Bram, zelf óók angstig door zijn eigen verdwijning, ‘ik zal in alle kranten over jullie schrijven,

iedereen zal jullie verafschuwen, leelijkerds! Doe me nou eens wat, als je kan! Probeer 't eens! Ja, nou zitten jullie daar, hè, en nou zeg je niets, hè Pashukoff? Maar nou zal ik je eens nemen! Jij hebt mij al zoo lang geplaagd en getreiterd en nou is het mijn beurt. Daar, pak aan!'

En bevend van zenuwachtige opwinding kroop Bram op handen en voeten naar voren en gaf Pashukoff een draai om zijn ooren.

Pashukoff verdedigde zich tegen zijn onzichtbaren vijand, zwaaiend met zijn armen in 't rond, als de wieken van een molen.

'Ga wek, ga wek', zei de angstige Rus, en hij zag nog bleeker dan zijn tanden.

'Ik ben toch al wek', riep Bram, 'je ziet me toch niet meer? Zoover heeft jouw Stanislofsky 't nog niet gebracht, hè? En nou wil je mij meenemen, hè, naar Rusland, om me daar mijn geheim te ontstelen, hè? Maar vóór we in Rusland zijn, ben ik al lang gevlogen, mannetje. Je zult nog rare dingen met me beleven, Pashukoffertje, héél rare dingen...'

Pashukoff en z'n makker keken met angstig verbaasde gezichten naar den hoek, waar Brams stem vandaan kwam...

'Tiens, Finggerlink...' begon Pashukoff met trillende stem.

'Niets te Finggerlinken', riep Bram, 'zal ik je eens wat vertellen? Jullie hebben gedacht, dat jullie daar een handigen streek hebben uitgehaald? En jullie dachten misschien, dat jullie nou mij de baas zijn? Dan wil ik wel eventjes zeggen, dat 't een beetje anders is! Ik ben hier baas, en ik doe, wat ik wil. Als je dat maar weet. Voorloopig blijf je hier maar een poosje zitten. Straks kom ik wel bij je terug. Ik ga een onderzoek instellen, hoe of de boel hier in elkaar zit. Dag!'

En Bram kroop met z'n onzichtbare lichaam 't smalle trapje op, dat hij in de cabine zag. Bovenaan was een deurtje. Hij opende het en zag vóór zich den bestuurder zitten, tusschen een stel handels en draden. In de cabine was 't een helsch lawaai, maar hier, bij den bestuurder, was 't gewoon onmogelijk, om elkaar te verstaan.

Bram kroop vlak achter den bestuurder en riep luid, alsof hij aan 't telefoneeren was:

'Hallo!'

'Yes!' riep de bestuurder, zonder om te kijken.

‘Englishman?’ riep Bram.

‘Yes!’ schreeuwde de bestuurder terug.

‘To Leningrad?’ riep Bram weer.

‘Yes!’ schreeuwde de bestuurder, die weinig variatie in z'n antwoorden wist te leggen. Meteen keek hij om; hij had z'n instructies toch gekregen, en begreep niet, waarom hij nu, hoog in de lucht, nóg eens moest hooren, waar hij heen moest.

‘Yes, I know!’

Verbaasd, dat hij niemand zag, lette hij een oogenblik niet op z'n machine, greep bij ongeluk eventjes links, en... plotseling schoot de vliegmachine als een pijl schuin voorwaarts de lucht in; Bram rolde 't trapje af, passeerde 't deurtje en viel bovenop de beide Russen, die ook al in een hoek van de cabine lagen te trappelen, onder 't uiten van heele rissen Russische vloeken en scheldwoorden.

Bram kwam bovenop Pashukoff's rug terecht. Hij nam de gelegenheid waar, om gauw Pashukoff's linkeroor nog eventjes te bewerken, en krabbelde toen weer op. Het volgend oogenblik had de vliegmachine zijn gewone houding weer aangenomen, de twee Russen rolden als een kluwen over den vloer, en Bram klauterde weer 't trapje op, om z'n gesprek met den bestuurder, dat zoo onverwacht geëindigd was, weer te hervatten. Maar 't leek wel, of de man veranderd was. Voortdurend keek hij naar links, alsof daar iets niet in orde was.

‘Gelijk heb je’, dacht Bram, en luid schreeuwde hij:

‘You are right!’

‘Yes’, schreeuwde de bestuurder terug, ‘I know! Don't speak, please!’

‘Niet spreken’, dacht Bram, ‘net als op de electrische tram: spreken met den wagenbestuurder is verboden!’

Hij keek den man eens aan.

‘Hij lijkt me wel geschikt’, dacht Bram. ‘Zou hij wel weten, dat hij in dienst is van zoo'n stelletje schoffies? Misschien wel niet! Maar enfin, hij zal 't wel te weten komen. Ik zou wel eens willen weten, waar we nou zoowat zijn. Gossie, dat ik nou toch in 'n heusche echte vliegmachine zit... Fijn is dat...’

Brams goede humeur kwam weer terug.

‘... Zou ik hier gevaarlijk zitten? Nee, niet erg. Aan alle kanten zijn tamelijk hooge wanden. Waar zouden we toch zijn? Zou ik 't durven vragen? Hij heeft gezegd, niet spreken! En ik ken m'n Engelsch ook niet zoo bijzonder goed. Tóch vraag ik 't zoo meteen!’

Maar 't hoefde niet! De bestuurder draaide even naar links wees naar beneden en zei:

‘Berlin!’

Berlijn! Berlijn!! Berlijn!!! Dus al midden boven Duitschland! 't Was gewoon ongeloofelijk!

Bram zag massa's huizen, nog eens massa's huizen en wéér massa's huizen; de straten leken fijne lijntjes, als met een liniaal getrokken. Uit fabrieksschoorsteenen kwam rook naar boven dwarrelen, en daar leek 't, of alle lijnen van de stad vervaagden. Bram zag groene plekken, ‘parken’, dacht hij, en vijvers, die schitterden in 't zonnelicht.

‘Niemand’, dacht Bram, ‘zal me willen gelooven, als ik vertel, dat ik met twee Russische boeven en een goeien Engelschen bestuurder boven Berlijn gevlogen heb. En toch is 't waar! Zouden Vader en Moeder...’

De gedachte aan zijn ouders maakte hem plotseling weer angstig.

‘Kon ik ze maar een bericht sturen’, dacht hij.

‘Kan dat? Wacht eens! Ja, dat kan, dat kan! Ik heb mijn vulpen en papier bij me’.

Zenuwachtig voelde hij in zijn jas en haalde een onzichtbaar papier te voorschijn. Met zijn onzichtbare vulpen schreef hij op 't papier, den zijwand als lessenaar gebruikend:

Achtung!

‘Hè’, dacht Bram, ‘de randen van 't papier kan ik zien; alleen de plek, die ik aanraak, blijft onzichtbaar’.

Met zijn vinger streek hij over de woorden. Weg waren ze! Vinger, ook onzichtbaar, weer weg! Daar kwamen de letters weer terug!

‘Wat een dwaze boel’, dacht Bram. ‘Maar ik moet opschieten, anders zijn we Berlijn voorbij. Laat ik maar in 't Hollandsch schrijven, ze zullen 't toch wel begrijpen.’ En hij vervolgde:

> Aan den Hollandschen Consul, Berlijn.
> Hollander, Vingerling, ontvoerd door
> Rus Pashukoff. Doel Leningrad.
> Zend hulp en bericht Holland, den Haag.

Hij vouwde 't papiertje op, dat oogenblikkelijk onzichtbaar werd, bond 't vlug aan een ijzeren ringetje, dat hij gelukkig in zijn zak vond en liet 't heele gevalletje naar beneden dwarrelen. De bestuurder keek verschrikt 't papier achterna en Bram zag aan zijn gezicht, dat hij iets niet vertrouwde.

‘Zou 'k hem alles vertellen?’ dacht Bram. ‘Als hij 't maar begrijpt? Enfin, ik zal 't probeeren’. En hij begon:

‘You cannot see me!’[1)]

‘No, I cannot’, zei de bestuurder.

‘I am, I am...’ begon Bram, ‘wat is nou onzichtbaar in 't Engelsch? Invisible? Nee, dat is Fransch. Of zou 't misschien ook Engelsch wezen? Dat heb je wel eens meer! Weet je wat, ik zeg invisible, maar dan op z'n Engelsch...’ En hij zei weer:

‘I am invisible, you know?’[2)]

‘You are... what?’ riep de bestuurder, zonder om te kijken.

‘Invisible’, riep Bram, ‘dat beteekent, dat wil zeggen, eh... that will say, you cannot see me, you understand?’[3)]

‘No’, brulde de bestuurder terug, ‘don't understand, don't see anything!’[4)]

‘'t Gaat niet’, zuchtte Bram, ‘hij denkt zeker, dat hij me niet zien kan, omdat ik achter hem zit. Ik geef 't op. Waar zouden we nou ergens zijn? Berlijn natuurlijk allang voorbij’.

Hij gluurde over den rand en zag niets dan groene weilanden en meren.

1) U kunt me niet zien.
2) Ik ben onzichtbaar, weet U!
3) Dat wil zeggen, dat U mij niet kunt zien, begrijpt U?
4) Nee, ik begrijp het niet, ik zie niets.

‘De Pommersche vlakte, geloof ik’, dacht Bram.

Fel brandde de zon op de moerassen beneden hem. ‘'t Zal daar warmpjes zijn!’

Opeens schoot een rare gedachte door z'n hoofd:

‘Als 't nou eens meer dan 80 graden werd! Dan zou ik de vlieg-machine uitzweven en wie weet waar terechtkomen?’

Angstig kroop hij 't trapje af en ging naar binnen.

Verschrikt keken Pashukoff en z'n makker naar de vanzelf zich openende en sluitende deur. Ze zaten naast elkaar op de bank, een kaart van Midden-Europa op de knieën uitgespreid. Druk praatten ze in rad Russisch met elkaar. Bram kroop naderbij en trok eventjes aan de kaart.

Meteen zwegen de Russen en keken alle kanten uit, behalve den goeden. Natuurlijk zagen ze niets...

Bram lachte.

‘Ik kan me wel begrijpen, dat jullie bang zijn’, zei hij. ‘Ik zou 't ook wezen’.

In z'n speelschheid trok hij Pashukoff's dasje los en werkte den schoenveter van den ander in den knoop.

Zwijgend herstelden de Russen, wat Bram losgetrokken had.

‘'t Zit scheef’, zei Bram, doelend op Pashukoff's dasje.

‘Finggerlink’, begon deze, ‘écoutez, wij heb gesprook met elkar...’

‘Nee, nee, nitschewo’, riep Bram, ‘ik luister niet!’

‘Finggerlink, nous en sommes aux regrets...’[1)] vervolgde Pashukoff.

‘Nitschewo’, riep Bram weer en meteen knipte hij den anderen Rus, die nog steeds aan z'n veter zat te morrelen, tegen zijn rechteroor.

‘Au!’ riep deze en sloeg naar Bram, raakte hem bij zijn kraag, en greep vast...

‘Los’, riep Bram, ‘los zeg ik je!’

Maar de Rus hield vast, terwijl hij allerlei onsamenhangende woorden brabbelde.

Bram was ook handig. Haastig trok hij zijn colbertje uit, dat nu zichtbaar in de handen van z'n vervolger overbleef.

1) Finggerlink, het spijt ons.

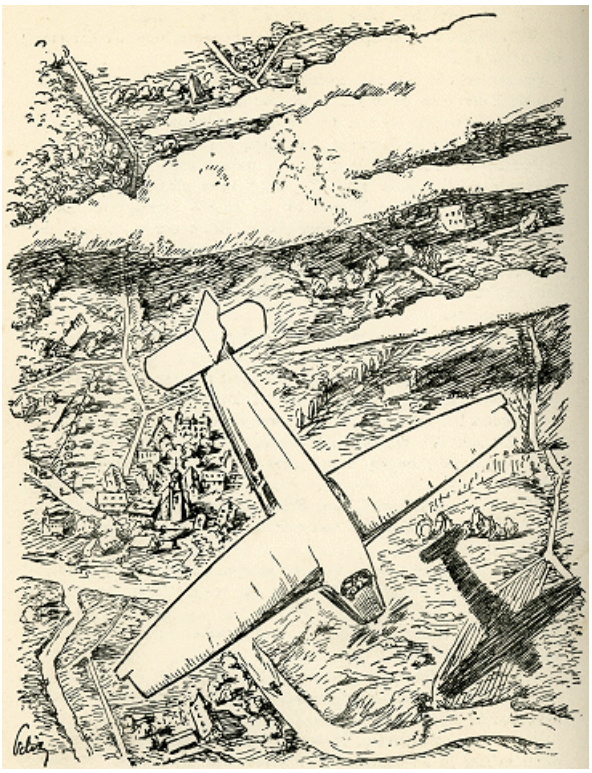

Met den kop voorover schoot de machine schuin naar beneden.

Dadelijk begonnen Pashukoff en z'n makker het jasje te doorzoeken. Maar ze vonden niets anders dan een schoolagenda, een potloodje, een gommetje en...

'Ha!' knorde Pashukoff.

... en een papiertje met algebraformules, dat Pashukoff voor iets waardevols aanzag en in z'n portefeuille stopte. Vervolgens gooide hij 't jasje weer neer. Bram trok 't vlug aan en holde haastig 't trapje op, tot achter den bestuurder. Meteen kwamen Pashukoff en z'n kornuit hem achterna. Als twee roofdieren keken ze naar boven. Pashukoff scheen zijn spijtbetuigingen alweer vergeten te zijn. Voorzichtig kwamen ze 't trapje op. Bram, die nu angstig werd, leunde zoo ver hij kon links tegen den zijwand...

Z'n gezicht verwrongen van razernij, strekte Pashukoff z'n hand uit, verder en verder tot vlak bij Bram...

Bram kroop tusschen den zijwand en den bestuurder...

De bestuurder, die 't onzichtbare lichaam naast zich voelde, greep links, tastte in 't onzichtbare, vreemde, harde... gaf een gil, verloor alle houvast over z'n stuurinrichting... en met den kop voorover schoot de vliegmachine schuin naar beneden. Bram hoorde de luide angstkreten achter zich, voelde een warmen luchtstroom langs z'n lichaam glijden..., en toen... als door een wonder... voelde hij, dat... hij... zweefde!!!

Los, als een vogel in de lucht!!!!

'Tachtig graden', dacht hij, terwijl hij beneden zich de vliegmachine in vreemde zigzaglijnen naar den grond zag schieten.

De bestuurder deed alle mogelijke pogingen om zich weer meester van het stuur te maken, maar de twee Russen, die bijna boven op hem lagen, verhinderden hem in z'n pogingen.

Nu was de grond al vlakbij! Met bovenmenschelijke inspanning gooide de bestuurder de twee mannen van zich af, achteruit, tegen 't trapje, rukte aan een handel en...

Onderzoekingen
Hoofdstuk X

Grietje slofte naar boven. 't Was halfacht en Bram moest gewekt worden.

Grietje klopte aan de deur.

‘Jongeheer Bram, 't is hallef acht!’

Sinds Bram zijn groote uitvinding gedaan had, zei Grietje niet meer Bram, maar ‘jongeheer Bram’. ‘As je zoo'n uitvindink heb gemaakt’, dacht ze, ‘dan heb je vast meer in je hersens zitten dan een gewoon mensch en al is ie nou nog jong, toch ken ik niet meer gewoon Bram zeggen. Weet je wat? Ik zeg d'r jongeheer bij! Gossie, wat slaapt ie vanmorrege! Zeker moe van z'n uitvindink! Ken ik me best begrijpen. Nog maar effetjes probeeren! Jongeheer Bram, 't is hallef a...a...acht!’

Geen antwoord, geen geknor, geen geeuw, geen zucht, geen gekraak van 't ledikant zooals gewoonlijk.

‘As je me nou’, zei Grietje, ‘hij maft as een marremot! Jongeheer Abraham! 't Is twee minuten over hallef acht!’

Weer geen antwoord!

‘Of zou-die al op wezen? Gommenikkie, misschien zit ie op de vlierink z'n eigen onzichtbaar te maken. Of... 't ken best wezen, dat ie zellef al onzichtbaar is en dat ie... hu! wat eng! Stel je voor, dat ie onzichtbaar achter me staat, en dat ie me zoo meteen in me nek kriebelt. Ai, daar heb je 't al, daar kietelt ie me al! Schei uit, jongeheer Bram, schei uit!’

Grietje greep in haar hals, maar ze vond niets anders dan een spin, die van den zolder naar beneden was komen zakken.

‘Jasses, een spin! Jongeheer Bram, is uwes al op! 't Is twee, nee vijf minuten over hallef a...a...acht!’

Geen antwoord.

Grietje werd nijdig, opende resoluut de deur van Brams kamertje, keek door een kier en zag...

‘Hij is-t-er niet!’ riep ze...

... Brams bed in wanorde, z'n kleeren weg, behalve z'n das, z'n schoenen en z'n horloge...

‘Of-t-ie haastig op z'n pantoffels is weggeloopen’, dacht Grietje, ‘en 't raam is open!’

Grietje holde naar de vliering. Bram was niet in z'n laboratorium...

‘Jongeheer Bram, is uwes al op?’

Geen antwoord. Grietje holde zenuwachtig de trappen af naar beneden. Daar zaten Vader en Moeder in afwachting bij de ontbijttafel.

‘De jongeheer is niet in z'n kamer, en ook niet op de vlierink, en z'n bed leit door de war, en z'n jas is weg en z'n broek ook, maar z'n schoenen staan er nog en 't raam staat wijd open’, riep Grietje hijgend.

‘Wat zeg je, Grietje?’ vroeg Moeder verbaasd.

‘Ja mevrouw, 't is zooals ik 't U zeg, en z'n horloge leit nog op 't tafeltje. O, mevrouw, ik ben zoo bang, asdat ie z'n eigen onzichtbaar heit gemaakt, en dat ie om 't hoekje van de deur staat te loeren’, huilde Grietje bijna.

‘Dat zou te ver gaan’, zei Vader plechtig. Hij stond op, legde 't ochtendblad neer en riep luid:

‘Bram, als 't waar is, dat je jezelf onzichtbaar hebt gemaakt, als je ons hier bijeen ziet en hoort, wat wij zeggen, geef ons dan antwoord!’

Vader, Moeder en Grietje stonden doodstil, luisterend...

Geen geluid...

‘O meneer, wat eng, wat griezelig’, kreunde Grietje.

‘Stil Grietje. Ik zal 't nog eens vragen’, zei Vader. En hij begon weer: ‘Bram, ik zal 't als een grap opvatten, als je jezelf inderdaad onzichtbaar hebt ge-

maakt, hoewel de grap eenigszins ongepast is! Geef ons antwoord, Bram!'

Weer niets...

'O meneer, daar staat ie', gilde Grietje opeens, en ze verborg haar gezicht in haar boezelaar.

'Waar, Grietje?' vroeg Vader.

'Achter de deur, meneer', riep Grietje, 'daar zag ik iets bewegen'.

Vader liep naar de deur, maar zag niets, dan de poes, die daar rustig zat te spinnen.

'Zenuwen', zei Vader. Moeder gaf Grietje een glaasje water, en nu vertelde ze alles nog eens opnieuw, zoodat Vader en Moeder ongerust werden.

'Als hij over een kwartier nog niet hier is, waarschuw ik de politie', zei Vader.

'O meneer, kijk eris', riep Grietje, en ze wees naar de tafel, waar Vader 't ochtendblad had neergelegd. Daar zagen ze hun eigen huis, en 't portret van Bram. Er onder stond:

Wij geven onzen lezers hierbij 't portret van onzen jeugdigen stadgenoot, den jongeheer Vingerring...

''t Is fout', zei Grietje. 'Die r moet een l wezen!'

... die een uitvinding heeft gedaan, welke DE uitvinding van onze eeuw zal worden genoemd. De jongeheer V. is leerling van een onzer onderwijsinrichtingen. Hij voelde zich altijd zeer tot de studie van de scheikunde aangetrokken. Na langdurig zoeken heeft hij een stof samengesteld, die alle voorwerpen absoluut onzichtbaar maakt. Wij spreken hierover nader.

Het doet ons genoegen, dat wij onzen lezers het laatste portret van onzen stadgenoot kunnen toonen. Door groote activiteit van onzen fotoredacteur zijn wij daartoe in staat gesteld. 'n Meer volledig interview vinden onze lezers in het Avondblad. -

'Man', zei Moeder eensklaps, 'ga naar de politie. Ik ben zoo bang dat er iets gebeurd is!'

'Heb jij dien krantenmeneer opengedaan?' vroeg Vader aan Grietje.

'Ja meneer, en toen heb ik U geroepen, weet U wel?'

‘Zeker’, zei Vader. ‘Ik zelf heb Bram naar hem toegestuurd, maar hij was al gauw weer terug. Zijn er nog andere menschen geweest, Grietje?’

‘Ja meneer, nog vier, ook voor kranten. Maar de jongeheer had gevraagd, of ik ze weg wou sturen en dat heb ik ook gedaan. Eén was er bij, o meneer, dat was zoo'n enge vent, met van die rare scheeve oogen en die praatte zoo gek, net Fransch of Latijnsch, en die wou maar niet weg, maar ik liet hem er niet in, en eindelijk ging ie toch weg, maar hij keek wel tien keer achterom, en bij 't hoekie van de straat bleef ie nog een poosje staan gluren’.

‘Man, ga nou naar de politie’, zei Moeder dringend. ‘O, ik heb zoo'n idee, dat er iets niet in orde is. Telefoneer alvast maar eventjes’.

Vader liep naar de telefoon en draaide aan de automatische nummerschijf. Er kwam geen aansluiting.

‘Gek’, zei Vader, ‘ik hoor niets. Nog eens probeeren’.

Er kwam weer geen gehoor.

‘De telefoon is kapot’, zei Vader ongerust. ‘Ik hoor ook geen gezoem, zooals anders. Ik hoor heelemaal niets’.

‘Grietje’, zei Moeder, ‘ga eens naar buiten en kijk naar den telefoondraad, die naar ons huis loopt. Als die...’

Grietje was al weg en kwam een oogenblik later terug.

‘Kapot, mevrouw. Hij is doorgesneden’.

‘Dat dacht ik al! Natuurlijk hebben ze... den... armen... jongen... meegenomen...’ snikte Moeder.

‘Ik ga al’, zei Vader gejaagd. ‘Als er iemand aan de deur komt, laten wachten’.

Vader vertrok, Moeder en Grietje bleven angstig en zenuwachtig achter.

In den dichtstbijzijnden winkel telefoneerde Vader.

Dadelijk kwam er gehoor.

‘Hallo, Commissaris van politie hier. Met wien?’

Vader antwoordde:

‘Met notaris Vingerling’.

De andere stem zei dadelijk:

‘Notaris, mag ik U gelukwenschen met het groote succes van uw zoon. Ook voor ons, politiemannen, is dat een buitenkansje...’

‘Pardon, mijnheer de Commissaris’, onderbrak Vader snel, ‘neemt U me niet kwalijk, dat ik U in de rede val. Juist om mijn zoon kom ik uw hulp inroepen. Hij is niet meer in ons huis. Zijn bed is leeg, zijn kleeren zijn weg...’

‘Wat zegt U daar?’

‘Ja, 't is ongeloofelijk, mijnheer de Commissaris! Wilt U dadelijk bij ons komen?’

‘Oogenblikkelijk! Over vijf minuutjes ben ik bij U. Dag Notaris!’

Vader hing de telefoon op en liep naar huis terug. Allerlei angstige gedachten kwamen in zijn hoofd op. Wat zou er nu weer gebeuren?

Vol zorgen haastte Vader zich naar huis terug, en juist toen hij de deur binnen wou gaan, stopte er een auto, waaruit de Commissaris van politie en twee rechercheurs stapten. Eén had een groote tasch en een fototoestel bij zich.

De Commissaris en de Notaris kenden elkaar al langen tijd.

‘Stop even’, zei de Commissaris na de begroeting, en scherp tuurde hij langs de muren.

‘De telefoon...’, begon Vader.

‘Kapot gesneden’, zei de Commissaris, ‘dacht ik wel. Jansen, onderzoek jij eens even!’

Eén der rechercheurs onderzocht nauwkeurig den slap neerhangenden koperdraad en zei:

‘Met een grove schaar, Commissaris! Geen groote!’

‘Noteeren, Jansen!’

De Commissaris keek nog even en stapte vervolgens het huis binnen, waar Moeder en Grietje in angstige spanning de komst van de politiemannen afwachtten.

‘O, mijnheer de Commissaris’, snikte Moeder, ‘ik ben aldoor zoo bang geweest... en nu die vreemde uitvinding... als ik mijn lieven jongen maar weer terug krijg...’

‘Kalm maar, mevrouw’, zei de Commissaris ernstig, ‘we zullen er voor zorgen, dat uw zoon zoo vlug mogelijk in levenden lijve voor U staat. Mag ik misschien eventjes zijn kamer zien?’

Vader ging voor naar boven.

In Brams verlaten kamertje aangekomen, bleven de drie politiemannen een oogenblik doodstil staan. Een der rechercheurs haalde zijn fototoestel voor den dag en nam drie foto's.

‘Nergens aankomen, Notaris’, zei de Commissaris. ‘Er is toch niemand hier geweest, die iets heeft weggenomen?’

‘Nee’, antwoordde Vader, ‘tenminste als het meisje...’

‘Heeft het meisje 't eerst de verdwijning opgemerkt?’

‘Zeker’, zei Vader.

‘Mag ik ze eventjes hier hebben?’

‘Natuurlijk’, antwoordde Vader, terwijl hij Grietje ging halen.

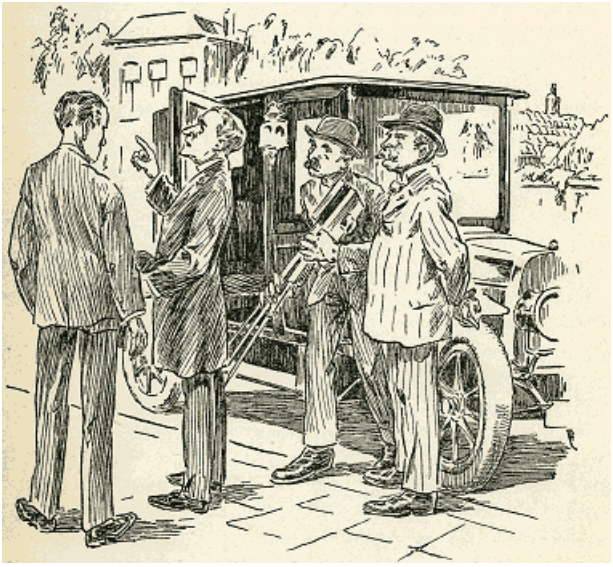

‘Zoo jongedame’, begon de Commissaris, toen het bevende meisje binnenkwam.

‘Grietje heet ik, meneer de Commesjaris’, snikte Grietje.

‘Vertel me dan alles eens, wat er vanmorgen is gebeurd, Grietje!’

‘Jawel, meneer de Commesjaris. Ik kwam om hallef acht boven, om Bram, ik bedoel den jongeheer, te roepen, en toen riep ik: Jongeheer, 't is hallef acht! En toen gaf ie geen antwoord. Te minste, ik dacht, dat ie geen antwoord gaf... Nou, en dat doet

ie wel meer, omdat ie nogal vast slaapt. En toen riep ik 'm weer, en toen gaf ie weer geen antwoord. En hij draaide z'n eigen ook niet om, want dat doet ie ook wel eris meer. En toen docht ik, asdat is z'n eigen onzichtbaar had gemaakt, vanweges z'n uitvindink in 't ochtendblad met z'n pertret, en dat ie me in me nek wou kriebelen. En hij kriebelde ook in me nek...'

'Wat zeg je?' vroeg de Commissaris verwonderd.

'Te minste, dat docht ik', zei Grietje, 'maar 't was een groote spin, meneer de Commesjaris, met van die zwarte, harige pooten; ik neem anders goed stof af, maar hij zat er toch. En toen docht ik, dat ie op de vlierink was gegaan...'

'Die spin?' vroeg de Commissaris.

'Ajasses nee, de jongeheer', riep Grietje. 'Maar daar was-t-ie ook niet. En toen heb ik maar de deur van z'n kamertje opengedaan, en toen zag ik alles net wat uwes nou ziet'.

'Heb je niets van z'n plaats gehaald?'

'Nee meneer de Commesjaris, ik ben meteen naar beneden gehold en ik heb 't aan meneer en mevrouw verteld'.

'Zoo is 't', zei Vader. 'Eerst dachten we nog, dat Bram zichzelf onzichtbaar had gemaakt, maar toen ik hem verschillende malen had geroepen, en hij geen antwoord gaf, meende ik, dat 't beter was, U te waarschuwen.

'Daaraan hebt U heel verstandig gedaan', was 't antwoord van den Commissaris. 'Hallo, wat is dat?'

Hij bukte zich en raapte van den grond op een klein blauw stukje papier.

'Dat... is... merkwaardig', mompelde hij. Toen luid tegen Grietje: 'Ga maar naar beneden, Grietje. Straks heb ik je nog wel wat te vragen. Mag ik U ook aanraden, mevrouw, beneden rustig den uitslag van ons onderzoek af te wachten? Wij zullen onze krachten tot het uiterste inspannen!'

Mevrouw en Grietje gingen naar beneden.

'Ik vind hier', zei de Commissaris, 'een entreebiljet loge van 't Astatheater, geldig voor de voorstelling van den 25en, dus gisteravond. Ik zie...'

De Commissaris haalde zijn vergrootglas voor den dag.

'... Ik zie... dat de bezoeker heeft gezeten 1e rij nummer 4;

't is een besproken plaats, dus... Hé', zoo onderbrak de Commissaris zichzelf, 'dat is al hèèl merkwaardig!'

Hij rook aan 't biljet.

'Waar heb ik dien geur mèèr geroken?'

Even stond de Commissaris in gedachten.

'Jansen, ga met de auto als de wind naar 't Astatheater, en onderzoek, wie gister gezeten heeft loge 1e rij, no. 4.'

Jansen vertrok.

Scherp tuurde de Commissaris het vertrek verder rond.

'In 't ledikant zie ik alleen lakens, géén dekens', mompelde hij. Meteen liep hij naar 't open raam, en bekeek nauwkeurig de kozijnen.

'Juist, wat ik dacht!'

Aan een splinter in 't kozijn wapperde een klein pluisje wol in den wind.

'Ik ben ervan overtuigd', zoo wendde de Commissaris zich tot Vader, 'dat uw zoon dezen nacht ontvoerd is door waarschijnlijk twee of drie mannen. Mannen, want U ziet een paar hakindrukken in 't bedkleedje, ziet U wel? Die komen van mannenschoenen! Ze hebben uw zoon gelegenheid gegeven zich vlug en niet geheel aan te kleeden, en hem vervolgens in dekens gewikkeld! Door 't raam hebben ze... apropos, Heuvels, zie je wat?'

'Geen één vingerafdruk', zei de rechercheur, die zeer nauwkeurig de ramen had bekeken.

'Op den grond en zoo ook niets?'

'Zal zien, Commissaris!'

'Door 't raam hebben ze hem naar beneden gebracht', vervolgde de Commissaris, en zich weer tot den rechercheur wendend, zei hij: 'Heuvels, onderzoek je even de muur en den grond, voetindrukken, ladders of dergelijke?'

Heuvels vertrok.

De Commissaris tuurde weer met z'n vergrootglas naar 't biljet, en stond eenige oogenblikken scherp na te denken.

'Nu wilde ik 't meisje nog wat vragen!' zei hij eindelijk.

De beide heeren gingen naar beneden.

Jansen, rechercheur, stapte het Astatheater binnen, waar juist de deuren werden opengezet, om 't publiek gelegenheid te

geven, plaatsen te bespreken, om Harold Lloyd in z'n nieuwste film te kunnen bewonderen.

Hij groette den portier, liet z'n politiepenning zien en vroeg naar den Directeur. Meteen werd hij binnengelaten. Eventjes wachten in 't keurige privékantoor, en de Directeur kwam binnen.

'Ik heb order', zoo begon Jansen, 'om te onderzoeken, wie er gisteravond een biljet heeft gekocht, loge 1e rij, no. 4. Wilt U mij daarbij helpen?'

'Natuurlijk, mijnheer', zei de Directeur. 'Ik zelf weet daarvan natuurlijk niets. Alleen de juffrouw, die de loges bediend heeft, zou U kunnen helpen. Of de bureaulist, die de plaats verkocht heeft. Die is al hier! De juffrouw komt pas tegen de middagvoorstelling. Eén oogenblikje?'

De Directeur nam de huistelefoon op en had na een momentje verbinding met den bureaulist.

'Klaassen, herinner jij je, aan wie je loges voor gisteravond hebt verkocht? Niet precies? Was 't vol gisteravond? Wat zeg je? Zoo, zoo, alleen eerste rij bezet? Hoe was 't precies? Ja? No. 1, 2, 3 leeg, 4, 5, 6, 7, enz. tot 18 verkocht, en dus de rest leeg! Dus je herinnert je geen personen meer? Haha, bijna alleen dames! Ja, nou ik dank je wel!'

'Geen succes, hoor ik al', zei rechercheur Jansen.

'Nee,' zei de Directeur. 'Alleen juffrouw van der Meer, die daar de contrôle heeft, zou U kunnen helpen. Maar die is pas half twee hier. Kunt U zoolang wachten?'

'Liever niet', antwoordde de rechercheur. 'Kunt U mij misschien haar adres geven?'

'Zeker', zei de Directeur.

Hij bladerde in een register en antwoordde toen: 'Vogelstraat 46'.

'Ik dank U', zei rechercheur Jansen opstaande. 'U neemt me niet kwalijk, dat ik hals over kop vertrek!'

'Nee, nee', lachte de Directeur van het Astatheater, 'ik begrijp er alles van'.

Een oogenblik later stopte de auto in de Vogelstraat 46. Rechercheur Jansen stapte uit, belde aan en stond al gauw tegenover juffrouw van der Meer.

‘Juffrouw’, zei Jansen, ‘ik ben van de politie. Vertelt U me eens heel gauw, wie er gisteravond gezeten heeft op nummer 4 van de loges!’

‘Nummer 4, nummer 4’, zei de juffrouw peinzend.

‘Nummer 4 besproken plaats’, zei de rechercheur.

Wacht, ik weet het, mijnheer’, antwoordde de juffrouw. ‘Nummers 1, 2 en 3 waren leeg en op nummer 4 zat een vreemde heer, een buitenlander. Hij zag er raar uit, zoo'n scheef gezicht had hij. Of nou z'n mond scheef was, of z'n oogen, of z'n neus, ja, dat weet ik niet precies meer, maar er was iets scheefs aan hem!’

‘Weet U anders niets? Ik bedoel z'n kleeren, of iets dergelijks!’

‘Nee mijnheer! Hij zei alleen maar ‘Merci, madame’, toen ik hem z'n plaats had gewezen!’

‘Dus verder niets?’ vroeg de rechercheur.

‘Niets mijnheer!’

‘Dan dank ik U zeer! Dag juffrouw!’

‘Dag mijnheer!’

Een oogenblikje daarna snorde de auto weer weg, nagestaard door de heele vrouwelijke bevolking van de Vogelstraat.

Grietje zat voor den Commissaris en vertelde het heele lange verhaal van de krantenmenschen, en ook van den mijnheer met de scheeve oogen, ‘die maar niet weg wou, en die zoo gek praatte’.

Juist kwam de rechercheur weer binnen.

‘Wel?’ vroeg de Commissaris.

‘Er heeft gezeten een mijnheer, een buitenlander, met scheeve eigenschappen’, zei Jansen. ‘Hij had een scheeven neus, of scheeve oogen, of een scheeven mond’.

‘Aha’, zei de Commissaris, ‘'t klopt! Hij had scheeve oogen! En 't was een buitenlander. Dat weten we nu! Wel, Heuvels, heb je wat gevonden?’

‘Zeker, Commissaris’, zei Heuvels, die net binnen kwam, ‘voetsporen naar den weg, en ladderindrukken. Twee personen, één met gummihakken, rond model’.

‘Laat onmiddellijk politiehond Gerda hier gebracht worden of weet je wat, ga zelf even, Heuvels! Gerda kan dan 't spoor volgen’.

Heuvels vertrok.

‘'t Begint me eenigszins helder te worden’, zei de Commissaris, toen hij 't zenuwachtig vragende gezicht van Vader zag. ‘Ik moet U vertellen, dat er eergisteren een vreemdeling bij me geweest is, net zooals Jansen daar zei, met “scheeve oogen”, een Rus, die zich uitgaf als detective, belast met 't onderzoek naar de gestolen stoffen van een Russisch professor’.

‘Stanislofsky’, mompelde Vader.

‘Juist’, antwoorde de Commissaris. ‘Ik heb dien man, die tamelijk Fransch sprak, en bewijzen kon overleggen, dat hij tot de Russische politie behoorde, volkomen vertrouwd, en hem zelfs iemand ter assistentie meegegeven. De justitie helpt iedereen, waar zij kan. U weet, beter dan ik waarschijnlijk, van de grappen, die uw zoon met zijn geniale uitvinding op zijn school heeft uitgehaald. De Russische detective is daar heen geweest, heeft met den Directeur gesproken, kortom, hij weet van de heele geschiedenis. Heeft uw zoon U daarvan niet verteld?’

‘Niets’, zei Vader.

‘Of deze detective... wacht, nu schiet me opeens zijn naam te binnen... Pashukoff... of deze man uw zoon al eerder heeft gekend of gesproken, weet ik niet! Hij vertelde mij, dat hij iets wist van de uitvinding van uw zoon, dat hij zelf ook wetenschappelijke studies over de onzichtbaarheid der stoffen had gemaakt en nog veel meer. Daarom liet ik hem in vol vertrouwen naar de school gaan.

‘Nu weet ik echter zeker, dat deze zelfde Pashukoff 't moet zijn, die uw zoon heeft ontvoerd; 't ligt voor de hand, dat hij zich van het geheim der onzichtbaarheid meester wil maken. Wat hij ermee vóór heeft, weet ik niet. Ik herinner me nu ook duidelijk, dat het zelfde parfum van dezen Pashukoff ook zit aan dat kleine entree-bewijsje! Nu ik zoover ben, zal ik oogenblikkelijk alle hotels in de stad laten nagaan om de vermoedelijke verblijfplaats van dezen

Pashukoff uit te vinden. Natuurlijk is hij gevlucht. De groote vraag is dus: Waar is Pashukoff?'

'Waar is Pashukoff?' herhaalde Vader met doffe stem.

'Jansen', vervolgde de Commissaris, 'wil je even onderzoeken, of Pashukoff ergens gelogeerd heeft? Probeer dan meteen iets naders omtrent zijn doen en laten hier in de stad te weten te komen!'

Toen Jansen weg was, zei Vader:

'Wat denkt U nu, Commissaris? Kunt U me niet ongeveer zeggen, wanneer ik mijn lieven jongen weer terug zal zien?'

'Ik kan U niets zeggen! De groote kwestie is vooreerst: Pashukoff te achterhalen. Natuurlijk zal hij probeeren, om zoo gauw mogelijk Duitschland en later Rusland te bereiken. Zoo aanstond, als Heuvels hier is met Gerda, zal ik telegrafisch de grensstations waarschuwen. De eerste treinen naar 't buitenland kunnen nu nog niet de grenzen gepasseerd zijn... Aha, daar is Heuvels al!'

'Waar?' vroeg Vader.

'Buiten', luidde 't antwoord. 'Ik hoor bekend geblaf!'

Even later trad Heuvels binnen, met Gerda, een prachtige hond. De Commissaris liet Gerda ruiken aan 't entreebiljet. Terstond liep de hond naar Brams kamer, en sprong door 't raam naar buiten. De Commissaris, Heuvels en Vader liepen nu ook naar buiten. Gerda blafte even en liep toen, steeds snuffelend, af en toe aarzelend, den tuin door, den weg op, tot den hoek van de straat...

De voorbijgangers bleven nieuwsgierig staan. Zoo iets hadden ze nog zelden bijgewoond!

... De schrandere hond scheen hier te twijfelen, snuffelde even rondom een paar druppels machineolie, die op de steenen lagen en liep toen verder, steeds door de drie mannen gevolgd.

Lang duurde de tocht, heel lang! Het ging door nieuw aangelegde straten, langs weilanden, over een eenzamen landweg. Eindelijk, midden op een weiland, bleef Gerda zacht jankend staan bij...

'Kijk, daar, dat is...' riep Vader.

... een zakdoek, wit met roode balletjes.

‘Dat is de zakdoek van Bram’, snikte Vader. ‘Dus hier is hij geweest. Hier hebben ze hem naar toe gebracht! O God, mijn jongen, mijn arme, lieve, beste jongen!’

De Commissaris en Heuvels onderzochten nauwkeurig den grond.

‘'t Lijken indrukken van autobanden’, zei de laatste. ‘Maar ik zou niet kunnen zeggen, welk merk of het is. 't Zou kunnen zijn... nee, dat zal wel niet.’

‘Wat bedoel je?’ vroeg de Commissaris.

‘Ik meende... banden van vliegtuigwielen!’

‘Zou dat...?’

Heuvels knikte.

Zwijgend keken de mannen elkaar aan... Als dat waar was, zou 't bijna onmogelijk zijn, de nasporingen te vervolgen.

Heuvels volgde de sporen. Af en toe zag hij een diepe geul in den grond. Eindelijk zag hij niets meer.

‘'t Is een vliegmachine...’ mompelde hij.

Medelijdend keek hij om naar den bedroefden vader, die met den zakdoek van zijn jongen tegen 't gelaat, snikte als een kind...

Teruggekomen, hoorde de Commissaris van Jansen, dat een zekere Pashukoff, van beroep natuurkundige, tot gisterenmiddag vertoefd had in 't hotel ‘De vijf steden’. De heer Pashukoff had stipt betaald, ging veel uit, sprak weinig en had een zeer goeden indruk in 't hotel gemaakt...

De Commissaris seinde naar alle grensstations, liet acht geven op vliegmachines... tevergeefs...

Vader en Moeder waren wanhopig van verdriet. Troostwoorden, door familieleden gesproken, hielpen niet...

In school bleef Brams bank leeg. Stil en bedrukt keken z'n vrienden en vriendinnen naar de plaats, waar hun liefste kameraad altijd gezeten had. De leeraar had ze in korte woorden verteld, wat er gebeurd was. Enkele kinderen hadden tranen in de oogen en menige jongen balde in stilte z'n vuisten, toen ze hoorden, dat de Russische mijnheer Pashukoff 't was, die hun besten vriend, hun knappen vriend Bram, waarschijnlijk ontvoerd had.

Zouden ze hem ooit terugzien?

De menschelijke ballon
Hoofdst. XI

Als de zwaluw, die met zijn jongen vliegjes ving hoog in de lucht, een meter of twee lager had gevlogen, zou het vogeltje een heel wonderlijke ontmoeting hebben gehad. Ik weet niet, in hoeverre de vogels in staat zijn, zich te verbalen. Een kip kijkt altijd verbaasd, maar dat komt, omdat er in zoo'n kleine kippenkop een heel klein beetje hersens zit, juist genoeg, om 't verschijnsel ei, haan en maismeel te begrijpen. Alle andere dingen zijn voor een kip vreemde en onverklaarbare verschijnselen. Een duif is weer een beetje pienterder. En een papegaai ook! Die kan woorden zeggen en fluiten, soms heele stukken uit opera's en straatdeuntjes...

‘En die vink bij onzen schoenmaker’, dacht Bram (want die was het, in wiens brein alle bovenstaande wijsgeerige gedachten opkwamen) ‘die vink bij onzen schoenmaker kan den eersten regel fluiten van “mijn neef uit Canada”. Ja, 't gaat wel niet mooi, maar in elk geval kun je hooren, wat 't is, net als bij mijn buurmeisje, als die op de viool speelt. En als Louis er dan bij zingt, is 't heelemaal reusachtig. Dan staat de heele familie stom van bewondering! Maar nog mooier wordt het, als Henk dan eindelijk z'n dwarsfluit voor den dag haalt, en de ouverture uit Norma gaat blazen. Daar legt zelfs onze buurman z'n patiencespelletje voor opzij, en als hij 'n goeien zin heeft speelt hij de tweede partij... Allemachies, wat zit ik toch te dazen, of liever, wat hang ik te da... nee, dat ik ook niet goed, ik zit niet, ik hang niet, ik zwéét! Ik zweef onzichtbaar boven Pommeren, en als die zwaluw van daarnet twee meter lager had gevlogen, was hij pardoes tegen mijn onzichtbaren buik aangekomen, en dan had hij leelijk op zijn neus, pardon op zijn snavel gekeken. Hoelang zou ik hier nou al in de lucht zweven? Ik denk zoowat een uur! Als ik eenmaal nog eens

zichtbaar word, en als ik dan ook weer mijn gewicht terug krijg, en als ik daarbij dan weer thuis kom, zal niemand me willen gelooven, als ik vertel, wat me allemaal overkomen is. En als ik dan niet op slag beroemd word, mijnheer, dan weet ik het niet, mijnheer, o zoo, mijnheer! Zeg, nou is 't net, of ik hier tegen een kennis van me zit te praten en ik zwabber hier toch gewoon in de lucht. 't Is toch wel waar? Zeg, ik droom toch niet? Als ik droom, is 't een ellendige droom.

'Hallo! Bram! Bram!! Ja, wat is er? Hallo, met Vingerling, notaris Vingerling!! Nee mijnheer, met zijn zoon, met Bram! Met wien spreek ik? Met Pashukoff! Wat? Met Pashukof? Met Pashu... Nee dat kan niet, dat kan niet! Die heb ik daarnet toch naar beneden zien zeilen in die vliegmachine? En ben ik dan in de lucht blijven hangen? Of lig ik in mijn bed te droomen? Even knijpen!!'

Bram kneep met zijn onzichtbaren wijsvinger en duim in zijn onzichtbaar been!

'Au!! Nee, ik ben wakker... Hè, ik voel me zoo vreemd duizelig. Mijn hoofd doet me pijn, mijn slapen bonzen, en mijn hart klopt, bom... bom... bom... Pa... shu... koff... A... bro... vi... net als verleden jaar, toen ik dit hooge koorts had, verleden jaar, toen ik nog thuis was, bij Vader en Moeder... en toen heb ik een koortsdrankje gedronken... en nou heb ik de Abrovi leeggedronken, die zit nou in mijn bloed en in mijn hoofd en in mijn handen en die heeft me onzichtbaar gemaakt en zonder zwaarte! Zonder zwaarte, ja, maar dan moet 't hier meer dan tachtig graden zijn, net als toen in school, weet je nog wel? Hahaha, je kon opeens mijnheer z'n hoofd niet meer zien, en de baas zijn nek was weg en eindelijk was de heele klas weg, ha... ha...!! En 's middags, toen is Pashukoff in school gekomen, maar ik ben fijn weggeloopen. En 's nachts heeft hij me gehaald, en in de vliegmachine heeft hij me meegenomen. Maar boven Berlijn... waarachtig... boven Berlijn heb ik een papiertje naar beneden gegooid. Zouden ze dat al hebben gevonden? En zouden ze thuis al gemerkt hebben dat ik weg ben? Zouden Vader en Moeder erg in angst zitten? Als ik maar kon zou ik ze wel een briefje sturen, maar ik kan niet... ik zweef hier heen en weer in de warme lucht, als een kermisballon aan een touwtje, heen en weer boven

Pommerland... Pommerland is afgebrand... Meikever vlieg, je vader is...'

Bram sloot zijn onzichtbare oogen. De koorts gloeide in zijn aderen. Zou de Abrovi niet goed voor hem zijn geweest?

'Er zat zout in, en aluin, zeg, weet je nog wel? Die aluin van 't kruiswoordraadsel van Vader! En zwavel, en... en... en wat nog meer? Ik weet het niet meer! Ik weet het niet meer! Maar over een poosje, als ik weer zichtbaar ben, zal 't me wel weer te binnen schieten. En dan zal ik 't weer opnieuw gaan maken en dan zal ik Pashukoff ook eens onzichtbaar maken. Hu, wat is 't warm hier, alles gloeit... en de zon brandt zoo... Daar in de verte komen onweerswolken aandrijven, groote zware wolken. Als die hierheen komen, wordt 't koeler, dan word ik ook koeler en dan val ik naar beneden. Waar zou ik dan terecht komen? Even naar beneden kijken! Wat een dwaas gezicht is dat... haha... 't varken van dien boer wil niet mee, hij trekt het aan zijn staart... haha... 't wil nog niet, toe dan boertje, trekken, trekken! Wacht eventjes, Brammetje, je bent hier in Duitschland, je moet Duitsch praten, jongetje, anders verstaat die boer je niet! Wat is trekken ook weer in 't Duitsch? Juist, ziehen! Hallo boertje, ziehen, ziehen!!' Bram gilde, zoo luid hij kon.

En de boer, dit daar opeens een stem van héél hoog hoorde schreeuwen, liet van schrik zijn varken los, opende zijn mond, zoodat je alleen maar vier bruine tandstompjes zag; en staarde met wijdopengesperde oogen naar boven...

'Hallo, boertje, zie je me wel?' riep Bram. 'Ja, ik zweef, ich schwebe, als een vogeltje, wie ein Vögelchen, in die Luft, of der Luft, ja, ik ben niet erg sterk in de Duitsche naamvallen...'

De boer hief zijn armen ten hemel, uitte een kreet

en holde toen zoo gauw zijn beenen hem dragen konden, naar binnen, waar hij zenuwachtig zijn vrouw en zijn knecht vertelde, wat hem overkomen was.

‘Und jetzt hörst du selbst, ja? Kijk, daar stond ik met mijn varken en daar hoor ik opeens vanuit de lucht tegen me schreeuwen en ik kijk naar boven, en ik zie niets...’, zei de boer.

Zijn vrouw, een klein, spichtig menschje, keek ook naar boven, zag natuurlijk ook niets, en riep:

‘Hij weet weer wat, hij weet weer wat. Als ie weer niet eris wat wist! Natuurlijk weet ie weer wat! Ik dacht wel, dat ie weer wat wist! Ach, du dummer Kerl!’

‘Wat weet ik, wat weet ik?’ zei de boer met een bedenkelijken ruzietoon, ‘wat weet ik? Ik weet niks!’

‘Moet jij me vertellen, dat je niks weet?’ gilde 't oude boerinnetje met nog bedenkelijker ruzietoon, ‘denk je, dat ik nog niet weet, dat jij niks weet! Dat weet ik allang! Ik zeg alleen maar: hij weet weer wat!’

‘Nou zeg je toch zelf, dat ik wèl wat weet’, zei de boer. ‘Hör' mal, du sagst...’

‘Ich sage nichts! Schweige...’

En Bram, die zwevend 't gesprek tusschen man en vrouw aanhoorde, brulde weer van 't lachen, zoodat 't als een onweertje klonk door de lucht.

Als met een tooverslag eindigde de woordenvloed van de boerin en op haar beurt staarde ze naar boven...

‘Guten Tag’, brulde Bram.

‘Aaa...ch’, zuchtte 't vrouwtje.

‘Nou hoor je 't zelf’, zei de boer, ‘nou, wat heb ik je gezegd? Zal ik eventjes antwoord geven?’

Hij zette z'n handen als een trompet aan zijn mond en schreeuwde: ‘Wer ruft da?’

‘Ich’, schreeuwde Bram terug.

‘Wer ist Ich?’ riep de boer weer.

‘Ich! Abraham Jacobus Vingerl...’

‘Vingerling’ had Bram willen roepen, maar de woorden bleven hem in de keel steken, toen opeens een felle bliksemstraal door de lucht flikkerde, meteen gevolgd door een ratelenden donderslag.

Tegelijkertijd kletterde de regen met stroomen naar beneden. De bui, die al zoolang gedreigd had, was opeens losgebroken. Bram merkte een ijzige kou en een loodzwaar gevoel in zijn lichaam en met een plof viel hij neer... precies op 't varken, dat hevig knorrend wegholde.

Ook de boer, de boerin en de knecht waren naar binnen gevlucht en tuurden nu door de kleine ruitjes van 't armoedige huis naar den plassenden regen...

Daar lag Bram onzichtbaar op 't erf van een Duitschen boer.

Kletterend daalden de regendruppels op zijn onzichtbare hoofd neer. Al gauw had hij een vuilgrijzen plas om zich heen; alleen de plek, waar hij zat, bleef droog.

'Gekke geschiedenis', zei Bram in zich zelf, 'daar zit ik nou met m'n onzichtbare lijf. Ik kijk door mezelf heen. 't Is toch wel dwaas, om niets van jezelf te zien. En toch ben ik er! Ik voel m'n beenen, m'n armen, m'n oogen en ook voel ik m'n pantoffels aan mijn voeten. Brr, 't is toch wel een beetje koud. Hu, mijn hoofd gloeit nog. Toch voel ik me gelukkig wat beter dan daarstraks, toen ik net als een reclameballonnetje in de lucht dobberde. En ik begin ook wel een beetje honger te krijgen. Weet je wat, ik zal eens op onderzoek uitgaan'.

Bram stond op, zoodat de droge plek waar hij gezeten had, ineens nat werd. De boer zag het ook, en trok bij deze ontdekking een heel eigenaardig gezicht. Bram moest er luid om lachen. Hij liep naar 't huis toe. Bij elken voetstap, dien hij deed, spatten de waterdruppels uit de plassen hoog op.

'Ach, Gott im Himmel', schreeuwde de boer, 'guck mal an, de plassen beginnen te leven, de druppeltjes spatten zóó maar uit 'er eigen naar boven; 't is net of er iemand loopt, en toch zie je niks niemendal. En daarstraks heeft er duidelijk een stem uit de lucht geroepen. O, o, o, zou er dan toch nog tooverij op de wereld bestaan? En ik heb altijd gedacht, dat er geen toovenaars bestonden. Stel je voor, dat er zoo meteen op de ramen getikt werd, dan zou ik in 't vervolg vast en zeker aan toovenaars gelooven'.

Bram stond vlak bij 't raam. Hij verstond wel niet alles, wat de boer in zijn platduitsch taaltje brabbelde, maar hij begreep toch heel goed de bedoeling.

‘Ach wat’, antwoordde de vrouw, ‘jij weet natuurlijk weer wat! Als hij weer niet wat wist! Of er toovenaars zouden bestaan? Jawel, zoo gauw als grootvader van zesennegentig nog gaat schaatsenrijden, dan zal ik aan toovenaars gaan gelooven. Ach man, stel je niet aan’.

Op 't zelfde oogenblik tikte Bram aan 't raampje. Met een kreet van schrik deinsde de boer terug; ook z'n vrouw wist niet goed, wat haar overkwam; alleen de knecht bleef onverstoorbaar aan zijn pijpje tabak lurken.

‘Hoor je 't, Heinz?’ vroeg de boer angstig.

‘Wat?’ bromde de knecht.

‘Hoorde je dat tikken op de ruiten dan niet?’

‘Jawohl’, bromde Heinz weer.

‘Wat denk je, dat het is?’

‘Weisz nicht’, was Heinz' antwoord.

‘Ik zeg je, dat 't tooverij is’, zei de boer.

‘Bestaat niet’, zei Heinz, terwijl hij een groote rookwolk uitblies.

‘Wat denk jij dan, Heinz?’

‘Spoken’, zei Heinz met een beslist gezicht, terwijl hij zijn pijpje uitklopte.

‘Spoken?’ zei de boerin ontzet, ‘as je me nou! Spoken? Daar ben ik as de dood voor! Och, Heinz, weet je wel zeker, dat 't spoken zijn? Als 't nou nog een spin was, of een muis, of een ander griezelig beest! Maar spoken... brr, ik word er koud van. Zeg Heinz, hoeveel zijn 't er, twee of drie? Of misschien nog meer?’

‘Wat een vraag’, zei de boer. ‘Wat een belachelijke vraag is dat. Net of Heinz weet van iets dat je niet kan zien, hoeveel of 't er zijn. Als er op de wereld ooit een domme vraag gedaan is, dan doe jij de tweede’.

‘En jij hebt vast en zeker de eerste gedaan’, riep de boerin, die haar ruzietoon weer teruggevonden had. ‘Heb jij wel ooit in je leven een verstandig woord gezegd? Nee, hè, nee, hè? Heinz, heeft de boer ooit een verstandig woord gezegd?’

‘Eénmaal’, zei Heinz.

‘Wanneer dan?’

‘Toen de boer U vroeg, om z'n vrouw te worden’, zei Heinz

onverstoorbaar, terwijl hij een nieuwe pijp stopte. ‘Anders had ik nooit zoo'n goeien dienst gekregen’.

‘Hahaha’, lachte de boer, ‘is ie effe reusachtig?’

En Bram, die alles gehoord had, lachte mee, luidop: ‘Hahaha!’

‘St, st,’ fluisterde de boer, ‘d'r lacht nog iemand. Ik hoorde een vreemden lach’.

‘Spoken’, bromde Heinz.

‘Kunnen spoken dan lachen?’ vroeg de boer.

‘Weer wat nieuws’, riep de boerin. ‘Waarom zou een spook niet kunnen lachen? Laat 'em lachen, als ie er zin in heeft. 't Is geen wonder, dat ie lacht, als ie al jouw domme gezegdes hoort’.

‘Ben je d'r zeker van, dat 't een spook is?’ vroeg de boer.

‘Vast’, zei Heinz.

‘Maar d'r kunnen er toch meer zijn’, zei de boerin, ‘misschien houwen ze net als de gewone menschen ook wel van gezelligheid.’

‘Dan moeten ze juist bij jou wezen’, zei de boer.

‘Och ja?’ vroeg de boerin, en ze zette haar armen in de zij, ‘o ja? Weet je weer wat? Hoor je 't Heinz, hij weet weet wat! Als ie weer niet wat wist! Och man, wat heb ik met je te doen. Meelij heb ik met je, geloof je dat?’

‘Ik geloof je’, antwoordde de boer.

‘Glück auf’, zei de boerin.

‘Prosit!’ zei Bram, onzichtbaar, achter de deur.

‘St!’ riep de boer, ‘ik heb een vreemde stem gehoord. Hebben jullie 't ook gehoord? Ja?’

Bram deed nu voorzichtig de deur open. Groote ontsteltenis binnen! Boer en vrouw holden de huiskamer in, gevolgd door Heinz, dit de heele zaak nogal gemoedelijk opvatte.

Bram ging ze achterna, nam een stoel en schoof bij de tafel.

‘Nou zou ik wel wat willen eten’, zei hij brutaal.

Nog nooit hadden boer, vrouw en knecht zoo iets meegemaakt. Stel je ook eens voor: een spook, dat tegen ze begon te praten!

‘Wacht maar’, zei Heinz, ‘ik zal hem wel te woord staan’.

En in zijn mooiste Duitsch sprak hij Bram aan. Wij zullen, zooals de vriendelijke lezer wel heeft gemerkt, de gesprekken steeds in 't Hollandsch weergeven.

‘Wie ben je?’ vroeg Heinz.

‘Abraham Jacobus Vingerling’, zei Bram.

‘Ben je een spook?’

Bram dacht even na. Wat moest hij antwoorden? Z'n heele fantastische uitvinding en de gebeurtenissen daarna vertellen? Daar zouden deze eenvoudige boeren toch niet bij kunnen! Neen, hij zou maar verder niets van zichzelf vertellen, tot hij weer zichtbaar geworden was.

‘Nou, ben je een spook?’ vroeg Heinz weer.

‘Jawohl’, zei Bram.

‘Vraag hem, of hij alleen is, Heinz’, zei de boerin.

‘Ben je alleen?’ vroeg Heinz.

‘Met z'n zessen’, zei Bram lachend, ‘maar heb je niet wat voor me te eten? Ik heb een reuzehonger’.

‘Hunger’, zei Heinz, ‘er will etwas essen’.

‘Spoken eten toch niet’, riep de boerin. ‘Ben je mal, Heinz?’

‘Ja, maar ik ben geen gewoon spook’, zei Bram. ‘Toe, goeie beste menschen, geef me wat van jullie te eten, en laat me vannacht in 't hooi slapen. Op 't oogenblik kan ik jullie nog niets van mezelf vertellen, later misschien wel. En ik wil je ook wel zeggen, dat ik ervoor zorgen zal, dat alles, wat jullie voor me zult doen, beloond zal worden. Ik ben nu in een ongelukkige omstandigheid, die, naar ik hoop, nog wel eens zal veranderen. En geef me nou asjeblieft wat te eten, want ik rammel van den honger’.

‘Och, dat arme spook’, zei de boerin, die toch een gevoelig hart bleek te bezitten. Ze stond op, haalde brood en spek uit de kast, en zette het voor Bram neer. Met smaak at Bram alles op. Met groote oogen zaten de beide mannen en de boerin te kijken naar de vreemde bewegingen van de vork en het mes en naar de plotselinge verdwijning van 't brood en 't spek.

‘Fijn’, zei Bram, uit den grond van zijn hart, ‘ik dank jullie wel hoor! En mag ik nou op den hooizolder slapen?’

‘Ga je gang, spook’, zei de boer.

‘Dan groet ik jullie tot morgenochtend! Schlafen Sie wohl!’[1)]

Hij ging de kamer uit, en had weldra den hooizolder gevonden. Doodmoe strompelde hij de ladder op naar boven en liet zich neervallen in 't geurige hooi, waar hij bijna dadelijk insliep.

1) Wel te rusten.

Eventjes later gingen de boer, de boerin en Heinz ook ter ruste. Boeren gaan altijd met de kippen naar bed en staan ook gelijk met de kippen weer op.

Was het wonder, dat ze zich alle drie wel een beetje beklemd voelden bij de gedachte, dat er op hun hooizolder een spook sliep?

Vooral de boerin had het nog al erg te kwaad. Af en toe loosde ze een diepen zucht, die wel heelemaal uit haar maag scheen te komen, en ze kon den slaap niet goed vatten. Ook de boer was het niet erg met zichzelf eens.

‘Maar’, dacht de boerin, ‘hij heeft toch zoo mooi tegen ons gesproken en hij had zoo'n honger. Kwaad zal hij ons wel niet doen. Weet je wat ik gek vind?’ zei ze toen opeens tegen haar man.

‘????’ bromde de boer, niettegenstaande de aanwezigheid van het spook al half in slaap.

‘Dat hij gegeten heeft! Dat vind ik gek! Een spook heeft toch geen lijf en geen armen en geen beenen? Nou dan hoeft hij toch ook niet te eten en te slapen?’

‘Ja’, zei de boer, ‘'t is gek en 't is lastig en 't is vervelend, dat we hem nou in huis hebben’.

‘Dat is toch zeker je eigen schuld’, zei de boerin.

‘Wat had jij hem in huis te halen! Had hem dan buiten laten staan!’

‘Wel heb ik van mijn leven’ zei de boer, nu klaar wakker, ‘heb ik hem binnen gelaten? Heb ik gezegd: kom d'r maar in? Wel nou nog mooier! Ik heb er toch zeker geen schuld aan!’

‘Nee’, keef de boerin, ‘laten we zeggen, dat 't mijn schuld is!’

‘Zeg ik dat dan?’ zei de boer. ‘Ik zeg toch niks!’

‘Zeg je niks? Zeg je niks? Weet je weer wat? Hè? Weet je weer wat? Als jij ook niet weer eens wat wist! Natuurlijk, we zijn er weer, hoor! Hij weet weer wat!’ schreeuwde de boerin.

‘Stil nou’, zei de boer, ‘anders wordt ie nog wakker’.

‘Zou je denken?’ fluisterde de boerin, opeens weer angstig.

‘Ja, natuurlijk, dat spreekt toch vanzelf! En stel je voor, dat ie naar beneden kwam en ons allebei in varkens omtooverde. Ik zou wel eens willen zien, hoe jij er zou uitzien met een varkenskop... hahaha’, lachte de boer.

De maaltijd van Bram, het onzichtbare ‘spook’...

‘Welzeker’, zei de boerin, ‘welzeker, beleedig me nou ook nog maar!’

‘... en met een varkensstaartje, hahaha!’ lachte de boer, die een vruchtbare fantasie scheen te bezitten.

‘Ach man’, zei de boerin, ‘ik zal maar niet veel meer zeggen! Eén ding weet ik wel zeker’.

‘En dat is?’ vroeg de boer.

‘Dat is dit: je kunt nóg zoo'n ezel zijn, tóch is er altijd wel iemand, die nog gróóter ezel is’, zei de boerin.

‘Accoord’, antwoordde de boer, draaide zich om en zei toen: ‘Welterusten!’

Maar z'n vrouw zei niets.

Een half uur later sliepen ze alle twee. Hij droomde van den prijs die z'n varken hem den volgenden dag op de markt zou opbrengen en zij zag steeds groote en kleine spookgezichten voor zich!

En Heinz? Die was de kleine ruzietjes tusschen man en vrouw al lang gewend. Hij dacht nog even aan z'n werk van den volgenden dag en sliep toen gauw in.

Bram, onzichtbaar, lag in 't hooi en sliep. Als we hem hadden kunnen zien, hadden we hem zien glimlachen in zijn slaap. Hij droomde van de dagen bij Vader en Moeder thuis, voor hij de Abrovi had uitgevonden. Hij genoot in zijn slaap voor de tweede maal van zijn uitvinding. Toen werd hij onrustig; het verwrongen gezicht van Pashukoff in de vliegmachine doemde voor hem op. En ook voor de tweede maal beleefde hij weer de angsten, die hem hoog in de lucht gekweld hadden. Met een schok werd hij wakker. Hij keek om zich heen. Door 't dakraampje scheen helder de maan.

‘Net als gisteravond thuis’, dacht hij, ‘toen Pashukoff... Hoe zou 't thuis zijn? Zouden Vader en Moeder... Lieve Vader, lieve Moeder, zijn jullie erg ongerust?’

Bij de gedachte aan zijn lieve ouders, die daar héél ver in Nederland, vèr van hem verwijderd waren, voelde Bram een brok in zijn keel. Toen snikte hij 't uit van verdriet en vertwijfeling.

‘Morgen ga ik weg’, dacht hij. ‘Morgen zal ik een brief naar huis schrijven. Ik zal wel zien, dat ik papier en een postzegel

krijg. O, had ik die Abrovi maar nooit uitgevonden, dan zou al die narigheid niet gebeurd zijn. Morgenochtend vroeg, vóór de boer op is, ga ik op weg'.

Eindeloos schenen Bram de uren toe.

Twee uur hoorde hij een verre torenklok slaan, drie uur, half vier, vier uur... 't begon te dagen.

Buiten scharrelden de kippen op den mesthoop heen en weer. Half vijf! Bram hoorde gestommel. Iemand liep de ladder af naar beneden.

'Zeker Heinz of de boer', dacht Bram.

Hij stond op en maakte zoo gauw mogelijk, dat hij buiten kwam.

't Was een prachtige morgen. De pas opgekomen zon stond als een roode lampion aan den oostelijken horizon, en bescheen de eenzame boerenhuisjes. Een nevel lag nog over de velden.

'Net als bij ons in Nederland', dacht Bram. Hij ging naar de pomp, hield zijn onzichtbare hoofd er bij en begon te pompen. Hè, dat frischte op! Een handdoek had hij niet.

'Is ook niet noodig', dacht hij. 'Hè, dat is gek! Op mijn handen, of liever gelegd op mijn onzichtbare handen kan ik de waterdruppeltjes nog zien zitten. O ja, dat is waar ook! Water verdween niet heelemaal, toen ik de Abrovi uitvond! Nou vooruit! Dag boer, dag boerin, dag Heinz! Ik zal jullie niet vergeten hoor!'

Bram stapte den landweg op. Geen sterveling was er te zien. Alleen de vogels waren overal druk in de weer. Hooger rees de zon.

''t Zal een warm dagje worden', dacht Bram.

In de verte zag hij een dorpje liggen. Twee spitse torentjes staken boven een aantal roode daken uit.

'Daar zal ik heengaan', dacht hij. 'Daar zal toch wel een soort van postkantoor te vinden zijn, waar ik een postzegel kan koopen. Geld heb ik nog wel bij me, geloof ik'.

Hij voelde in zijn broekzakken.

'Ja, een kwartje en een dubbeltje en drie centen. Ach, daar denk ik nou pas aan: 't Is Hollandsch geld! Zouden ze dat wel willen aannemen? Misschien! Maar... hoe moet ik... hoe moet ik... nee, dat gaat niet. Hoe kan ik als onzichtbaar mensch in een postkantoor binnengaan om wat te koopen? Dat kan niet.

Ze souden als gekken staan te kijken en de politie gaan halen. En met de Polizei wil ik niets te maken hebben! Moet ik dan wachten tot ik weer heelemaal zichtbaar ben geworden? Dat kan nog wel zoo lang duren! En ik zou toch zoo graag Vader en Moeder gerust stellen. Enfin, ik zal wel zien'.

Op den weg naderde in de verte een boerenkar, beladen met wortelen, sla en radijs.

'Hallo', riep Bram, 'ik neem wat van je mee, hoor!'

De voerman keek verwonderd rond, natuurlijk zonder iets te zien.

Bram pakte twee bosjes radijs weg. 'In 't veen ziet men op geen turfje', dacht hij.

Stom van verbazing zag de voerman z'n radijsjes zóó maar van den wagen vliegen en opeens verdwijnen...

'Zauberei', mompelde hij, legde z'n zweep over de paarden en was spoedig uit 't gezicht verdwenen.

Bram was blij, zijn eersten honger eenigszins te hebben gestild. 'In 't dorp zal ik wel een broodje kunnen bemachtigen', dacht hij.

Na een poosje kwam hij bij de eerste huizen.

'Als je nog eens dorp zegt, blijft er niet veel meer van over', dacht hij. 'Eén behoorlijke kerk, een klein miezerig kerkje, een hotelletje, een schooltje en een stuk of dertig huizen, dat is alles. Hoe laat zou 't zoowat zijn?'

De torenklok gaf antwoord op zijn vraag: zes slagen galmden door de lucht.

'Zes uur', zei Bram, 'zóó vroeg ben ik nog nooit bij de hand geweest. Gistermorgen om zes uur zat ik bij Pashukoff in de vliegmachine en eergisteren... Hallo, wat is dat?' zoo onderbrak hij opeens zichzelven. Hij was, toen hij een hoek omsloeg, pardoes tegen een soort veldwachter aangeloopen, een langen man, in een

smoezelige uniform gekleed, waaraan nog maar vier knoopen zaten.

‘Au!’ riep de veldwachter en hij was al bezig om in zijn gedachten den oneerbiedige te arresteeren en de vreeselijkste straffen voor hem uit te denken, toen hij opeens zag, dat er geen arrestant was.

‘'k Heb het toch gevoeld’, zei de veldwachter in zichzelf. ‘Daar gaat niks van af’.

‘Kijk uit je oogen, Schupo!’ zei Bram in z'n beste Duitsch.

De veldwachter keek rechts, links, voor en achter...

‘Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet!’ lachte Bram.

De veldwachter zette z'n mond open en holde met groote sprongen naar een groot huis...

‘Zeker 't gemeentehuis’, dacht Bram.

... deed de deur open, verdween en keek eventjes later met z'n verschrikte facie door de kleine, groene ruitjes.

‘Haha’, lachte Bram luidop, zoodat de musschen verschrikt wegvlogen.

Een paar arbeiders en vrouwen kwamen met slaperige gezichten naar buiten.

‘Zie jij wat?’ vroeg er een.

‘Niks’, antwoordde de ander.

‘D'r lachte d'r een!’

Daar begon de veldwachter tegen de verweerde ruitjes te tikken. De arbeiders liepen er heen, en Bram begreep, dat de veldwachter in kleuren en geuren zijn ondervindingen verhaalde.

Bram kwam naderbij en las op verschillende papieren, die ter algemeene lezing tegen 't gemeentehuis waren opgehangen, dat het dorpje, waar hij op 't oogenblik was, Sferzin heette!

‘Ich bin hier also in Sferzin’, zei hij luid.

Terstond vloog het groepje arbeiders uit elkaar, terwijl de veldwachter weer zijn heil zocht in 't gemeentehuis.

Bram ging verder.

‘Gek’, dacht hij, ‘ik voel me hoe langer hoe lichter worden. Enfin, zooveel te beter, 't loopen kost me dan ook minder moeite’.

Hij haalde uit de hand van een bakker, die juist zijn wagen aan het vullen was, een heerlijk krentenbroodje, en liet 't in drie tellen in zijn maag verdwijnen.

‘Rekening sturen naar Vingerling, den Haag, Holland, bakker!’ zei hij, maar de bakker was al lang in zijn winkel gevlucht.

‘Bange lui zijn 't hier’, dacht Bram. Hij wist niet, dat Heinz al vóór hem was weggegaan en zijn ondervindingen van den vorigen avond aan den veldwachter had verteld. Daarom waren de Sferziners erg op hun hoede.

Bram liep verder en kwam na een paar minuten bij een verveloos houten gebouwtje, waar met bijna onleesbare letters ‘Postamt’ op geschilderd stond.

‘Ha, het postkantoor’, dacht hij. ‘Maar... 't is nog gesloten, geloof ik. Ik zie tenminste geen mensch. 'k Zal toch maar even naar binnen graan. Je kunt nooit weten...’

Hij deed de deur open, en kwam in een klein, benauwd wachtkamertje. In den zijwand, die 't wachtkamertje van 't eigenlijke kantoor afscheidde, was een loket. Bram zag een postbode, die op zijn dooie gemak een boterham met worst verorberde, en een langen, gelen, uitgedroogden ambtenaar, die zijn spitsen neus in een dik boek verschool.

‘Hallo’, zei Bram. ‘Vollek!’

De besteller at kalm door en de ambtenaar verroerde zich evenmin.

‘Hallo’, riep Bram nog eens.

Maar alweer zonder succes. Bram wachtte een poosje en kreeg niet bepaald een gunstig idee van de behulpzaamheid der Sferziner postbeambten.

Eindelijk, toen hij voor de derde maal ‘Hallo’ riep, stond de ambtenaar langzaam op en kwam naar 't loket.

‘Sie wünschen...?’ zei hij met een stem, die kraakte als nieuwe laarzen.

‘Kann ich telegraphieren?’ vroeg Bram.

‘Aber... aber... wo sind Sie denn?’ vroeg de beambte.

‘Ich bin hier’, lachte Bram, ‘ich bin... ich bin unsichtbar!’

De beambte, die eerst verschrikt had gekeken, trok weer bij.

‘Ik vermoed’, zei hij, ‘dat U het zoogenaamde spook is, dat in het huis van boer Nansing den nacht heeft doorgebracht’.

‘Jawel’, zei Bram. ‘En...?’

‘En...?’ vroeg de beambte.

‘Ja’, antwoordde Bram. ‘Dat spook ben ik. Hebt U daar iets tegen?’

‘Wat ik daar tegen heb?’ kraakte de beambte, die rond begon te loopen, ‘wat ik daar tegen heb? Denkt U, dat ik, als fatsoenlijk mensch, het woord richt tot een spook, een onzichtbaar spook, dat iedereen aan 't schrikken maakt, dat brood met spek eet, radijsjes van eerzame groentelieden wegneemt! Mijnheer, ik bedoel: Spook, pak U weg, pak uw biezen, verdwijn uit dit lokaal, verdwijn...’

‘Maar mijnheer, luistert U toch eens eventjes, bitte’, zei Bram.

‘Niets daarvan, spook, weg, weg, weg! Schön, help me eventjes, om dit spook te verwijderen!’

De besteller stond op, nam een bezem, ging de wachtkamer binnen en begon in 't wilde weg te slaan.

Bram wachtte de slagen niet af, hij nam haastig een paar papieren uit de prullemand en vluchtte 't gebouwtje uit, gevolgd door den nog steeds slaanden besteller. In een oogenblik kwamen van alle kanten menschen toeloopen, die druk het spookgeval bespraken... 't Was een gebeurtenis in het kleine dorpje!

Bram liep 't ongelukzalige dorp uit en schreef met een potloodje op 't papier:

Abraham Jacobus Vingerling,
Unsichtbar!
Benachrichtige meine Eltern!
den Haag, Holland.

Toen prikte hij 't papier aan een paal, die langs den weg stond, op hoop van zegen...

Toen Bram allang weg was, kwam een deftig gekleed heer langs den weg, zag 't papier, las 't, uitte een kreet van verbazing en holde zijn huis binnen...

Bram sjokte langs den weg, met vermoeide voeten. Toch viel het loop en hem niet moeilijk, integendeel!

‘Ik zweef’, zei Bram. Hij nam een aanloopje, zweefde een poosje door de lucht en kwam toen zachtjes weer op den weg terecht.

‘'t Wordt bepaald al een graad of tachtig’, zei Bram. ‘Maar ik wil toch vandaag liever niet de lucht in. Ik wil verder gaan, net zoolang tot ik ergens kom, waar ze me kunnen begrijpen, en waar ze me willen helpen’.

Hij ging een weiland in, bond zijn been met een koeientouw aan een paaltje en ging toen op zijn dooie gemak in 't gras liggen...

Een leeuwerik tierelierde aan den hemel, de bijen gonsden en zoemden Bram, den onzichtbaren reiziger, om de ooren...

Bram, die 's nachts heel slecht geslapen had, dommelde zoetjes in...

Hooger rees de zon; steeds warmer werd het. Heet golfde de Abrovi door het bloed van den slapenden Bram.

Langzaam, heel langzaam steeg het onzichtbare lichaam naar boven, bleef aan 't koeientouw een oogenblikje zweven... 't lichaam rukte, rukte, rukte... 't paaltje schoot los uit den grond, 't lichaam steeg en dreef langzaam weg, voortgedreven door den wind, terwijl 't paaltje aan 't touw over den landweg slingerde, tot groote ontsteltenis van de eenvoudige boerenmenschen.

‘Hup, hup, hup,’ tikkerde het paaltje, sprong tegen ramen en over daken, nu hoog, dan laag, sloeg een ouden man den hoed van 't hoofd, botste tegen een vrouw, die een melkkan in de hand hield. De kan brak, de melk stroomde over den grond... ‘O, o,’ gilde de vrouw en vloog in huis... 't paaltje trippelde verder, vermorzelde de groene ruitjes van 't gemeentehuis, slingerde zich

tusschen de beenen van den veldwachter; de veldwachter viel... 't paaltje huppelde voort, sprong omhoog, en zweefde als een soort komeet door de lucht, hooger, nóg hooger...

En Bram, onzichtbaar, zweefde droomend door de warme lucht onbewust van alle onheilen, die zijn paaltje had aangericht.

Steeds hooger zweefde Bram, steeds hooger...

Krantenberichten
Hoofdstuk XII

De stedelijke bladen en de groote dagbladen brachten ontstellende berichten! Heel den Haag was in rep en roer; ook in de overige plaatsen van Nederland besprak iedereen het geval, het bijzondere geval: de ontvoering van een jongen van 15 jaar, die 't geheim van de onzichtbaarheid had ontdekt, en nog wel per vliegmachine door een Rus, genaamd Pashukoff.

De Commissaris van Politie had, ter vergemakkelijking van zijn verder onderzoek, aan zijn resultaat de grootste bekendheid gegeven. 't Was hier een nationaal belang, en heel Nederland zou meewerken om den jeugdigen uitvinder terug te krijgen, en den ontvoerder te straffen.

'De Express' schreef:

EEN OPZIENBARENDE VERDWIJNING!

In ons ochtendblad van hedenmorgen beloofden wij onzen lezers een meer volledig interview van onzen stadgenoot A.J. Vingerling. Wij waren van plan geweest, om één onzer Redakteuren naar het huis van den jeugdigen uitvinder te zenden. Op deze manier hoopten we het een en ander van de grandiose uitvinding aan onze lezers te kunnen vertellen.

Toen onze stadsredakteur zich hedenvoormiddag per fiets naar 't huis van den jongeheer Vingerling begaf, vond hij de straat

a f g e z e t !

Wat was het geval? Een der postende agenten vertelde onzen medewerker op vertoon van zijn perskaart, wat hij wist. En wat hij vertelde, was... maar wij geven thans het woord aan onzen Redakteur.

‘Het eerste wat de agent mij zei, scheen mij bijna ongeloofelijk toe!

‘H i j i s w e g !’

‘Weg?’ vroeg ik, ‘wat bedoelt U? Heeft hij zichzelf onzichtbaar gemaakt?’
‘Neen’, luidde het antwoord, ‘hij is

o n t v o e r d !’

‘Ontv...’, stotterde ik, terwijl mij de adem in de keel bleef steken...

En binnen enkele seconden wist ik alles: in den nacht was de jongeheer V. van zijn bed gelicht en weggevoerd!
‘De Commissaris zal U dezen middag wel meer vertellen’, zei de agent.
Ik begaf mij vervolgens naar het politiebureau en vernam daar nog enkele bijzonderheden, die van minder belang zijn. De Commissaris deelde mij mee, dat het voorloopig onderzoek had uitgemaakt, dat een Rus, met name

P a s h u k o f f

den knaap had ontvoerd, en nog wel midden in den nacht

p e r v l i e g m a c h i n e ! ! !

Voorwaar een sterk staaltje van verregaande brutaliteit!
‘Het kan zijn’, zei de Commissaris, ‘dat de vliegmachine gedwongen is op Nederlandsch of Duitsch grondgebied te landen. De mogelijkheid is niet groot, maar zij bestaat!’
In dit verband verzocht de Commissaris aanhouding van den Rus Iwan W. Pashukoff, oud ongeveer 45 jaar. Signalement: middelbare grootte, scheefstaande donkere oogen, neus en mond gewoon, haar donker; gekleed in een keurig donker colbert, waarschijnlijk slappen hoed en bruine schoenen; spreekt tamelijk Fransch of gebrekkig Hollandsch.
Door den vader van den vermisten knaap is een belooning van
*f*500

uitgeloofd voor diengene, die aanwijzingen kan geven, welke leiden tot opsporing van den vermiste.

Tot zoover onze medewerker.

Wij behoeven natuurlijk niemand op te wekken, om alle krachten in te spannen. Het spreekt vanzelf, dat iedereen doet

w a t h i j k a n !

Alle hens aan dek!!

De avond bracht geen nieuws. Diep bedroefd en uitgeput van vermoeidheid zaten Vader en Moeder bij elkaar... Was er nog hoop?

De ochtendbladen gaven antwoord: Ja, er was hoop! Reeds te voren door den Commissaris gewaarschuwd, las Vader, bevend van ontroering, den volgenden morgen ‘De Express’:

B e r l i j n (van een bijzonder correspondent).

EEN ONTVOERING IN HOLLAND?

Toen de schoenmaker Bizzebazzel als naar gewoonte op het platte dak van zijn woning een middagdutje deed, schrok hij plotseling wakker, doordat hem iets in zijn geopenden mond viel.

(Ter verduidelijking zij hier opgemerkt, dat de heer Bizzebazzel in zijn slaap af en toe snorkt.) De heer B. haalde het ongewenschte projectiel uit zijn mond, maar kon niet verhinderen, dat een hard voorwerp hem in de keel schoot, zoodat hij een hevige hoestbui kreeg. Daardoor lette hij niet op 't projectiel, dat hij uit zijn mond had gehaald en dat een klein stukje papier bleek te zijn. Dit

papier woei weg en kwam terecht in de waschtobbe van vrouw Bizzebazzel.

Hoewel door het zeepsop bijna onleesbaar, kon de heer B. na 't eindigen van zijn hoestbui 't volgende ontcijferen:

Achtung.
Aan den Holl Cons l Berl
H r Ving g ontv erd oor
Rus Pa h ff. Z lp en

(de rest van 't geschrevene was onleesbaar).

De heer Bizzebazzel spoedde zich naar den Hollandschen Consul en overhandigde hem het papiertje. De Consul toonde zich zeer ingenomen en verklaarde, spoedig mededeelingen te kunnen doen.

De Redactie van ‘De Express’ teekende bij 't bovenstaande aan:

Het is duidelijk, dat onze stadgenoot, de jongeheer Vingerling, het papiertje, bezwaard met een of ander voorwerp van uit de vliegmachine naar beneden heeft geworpen. Wij hopen, dat de zaak een bevredigend uiteinde zal nemen.

De avondbladen brachten nog meer verrassingen:

Ten eerste:

B e r l i j n : De toestand van den heer Bizzebazzel, schoenmaker alhier, is zeer goed. Zijn huisdokter is van oordeel, dat hij een zwaar voorwerpje, een spijker, een knikker of iets dergelijks heeft ingeslikt, welk voorwerp het lichaam op de gewone, natuurlijke wijze zal verlaten.

Ten tweede:

B e r l i j n : In verband met het bovenstaande, kunnen wij meedeelen, dat de politie, na ingewonnen berichten uit Holland, opsporing en voorgeleiding verzoekt van den Rus Iwan W. Pashukoff.

Volgt signalement. (Zie ons Avondblad van gisteren 2 A).

Ten derde:

S f e r z i n (Pommeren) (Van onzen Berlijnschen Redakteur)

KLAARHEID INZAKE DE ONTVOERING-VINGERLING??

Door den Burgemeester is gevonden een papier, vastgebonden op een paal, waarop stond geschreven, kennelijk in haast:

Abraham Jacobus Vingerling,
Unsichtbar.
Benachrichtige meine Eltern,
den Haag, Holland.

Bij navraag is gebleken, dat sommige inwoners, alsook de veldwachter, zijn aangesproken door wat zij noemen: een spook. Dit ‘spook’ is, volgens een eenvoudigen landman, die buiten het dorp woont, uit de lucht gevallen, heeft brood met spek gegeten, in 't hooi geslapen, en is weer verdwenen, tenminste voorzoover men bij een ‘spook’ van verdwijnen kan spreken!

Het ‘spook’ schijnt vervolgens enkele inwoners gemolesteerd te hebben; een vrouw verklaarde, dat haar een kan melk uit de handen was geslagen met een paaltje. Ook de veldwachter heeft een bewerking met een paaltje ondergaan.

Hebben we hier misschien te doen met den ontvoerden Hollandschen knaap Vingerling, die 't geheim der onzichtbaarheid heeft ontdekt? Het papier, door den Burgemeester gevonden, geeft grond aan onze veronderstelling.

Hollandsche en Berlijnsche politie-autoriteiten zijn naar hier gekomen om de zaak te onderzoeken.

Véél geruster dan den vorigen avond gingen Vader en Moeder in den Haag naar bed!

Maar de gróótste verrassing volgde nog in 't nieuwe ochtendblad:

S f e r z i n (Van onzen Berlijnschen correspondent):

EEN VLIEGONGELUK?

Landarbeiders vonden in een van de vele moerassen, die ons dorp omringen, een vliegmachine met gebroken vleugels, den kop schuin in de modder. In de machine bevonden zich drie bewustelooze personen, de bestuurder en twee passagiers. Zij zijn naar Sferzin overgebracht, teneinde verpleegd te worden. Tot op 't oogenblik zijn ze nog niet tot 't bewustzijn teruggekeerd. Staat

deze gebeurtenis in verband met de bekende kwestie-Vingerling? Er is reden voor dit te veronderstellen!

De Redactie van ‘De Express’ teekende hierbij aan:

We kunnen na alle binnengekomen berichten uit Berlijn en Sferzin als vaststaand aannemen, dat het bewuste Sferzinsche spook inderdaad onze stadgenoot A.J. Vingerling is, die zichzelven tijdens of na de ontvoering per vliegmachine onzichtbaar heeft gemaakt.

Nu doet er zich echter een andere vraag voor: Als 't waar is, dat de vliegmachine, die bij Sferzin een noodlanding heeft gedaan, dezelfde is, waarmee de jongeheer V. is ontvoerd, hoe komt het dan, dat de jongeheer V.

o n g e d e e r d

is gebleven?

Bestuurder plus twee inzittenden zijn bewusteloos.

De jongeheer V. is ongedeerd!

Met belangstelling wachten wij nadere berichten af!

Het avondblad vermeldde 't volgende:

S f e r z i n (Van onzen Berlijnschen correspondent):

EEN NOODLANDING.

Wij kunnen meedeelen, dat de bestuurder van 't in de moerassen gevonden vliegtuig aan doktoren en politie-autoriteiten verklaard heeft, dat hij in den nacht van Dinsdag op Woensdag jl. op een weiland nabij den Haag heeft opgenomen twee heeren, die een groot pakket bij zich droegen. De bestuurder is daarop vertrokken, met als einddoel Leningrad. Hij verklaarde nog nooit zoo'n eigenaardigen en gevaarlijken tocht te hebben gemaakt. Hij is in dienst van een der grootste vliegondernemingen ter wereld, die ook voor particulieren opdrachten vervult.

De bestuurder, Jack Brown genaamd, is nog zeer zwak. Hij is gewond boven 't rechteroog, en klaagt over pijnen in de borst. De beide andere inzittenden zijn nog steeds buiten kennis.

Onder de laatste berichten stond 't volgende:

L o n d e n (draadloos):

De ‘Universal Aëroplane Company’ deelt mee een telegrafi-

schen order te hebben ontvangen, waarin gevraagd werd, een vliegmachine beschikbaar te stellen voor een particuliere reis den Haag - Leningrad, die in den nacht van Dinsdag op Woensdag jl. heeft plaatsgevonden. Als piloot is vertrokken een der stoutmoedigste bestuurders, Jack Brown. De order was vergezeld van een chèque en geteekend Ffokuhsap.

Met den Commissaris lazen Vader en Moeder al deze berichten.

‘Draai Ffokuhsap om, en er staat Pashukoff’, zei de Commissaris. ‘Ik twijfel er niet langer aan, of deze Pashukoff is een der gevaarlijkste boosdoeners van de twintigste eeuw. We zullen wel met hem afrekenen. Ik zal daarvoor zorgen. Nu blijft nog de volgende kwestie, door “De Express” ook al aangeroerd. Hoe komt het, dat uw zoon ongedeerd is gebleven? Dat is een heel merkwaardig en gelukkig toeval, waarmee ik U van harte geluk wensch!’

De Commissaris stak Vader zijn hand toe, die deze geroerd drukte.

‘Het maakt onze opsporingen niet noemenswaard moeilijker! Integendeel’, vervolgde de Commissaris, ‘uw zoon is niet gewond, en bevindt zich, hoewel onzichtbaar, in de omstreken van Sferzin. We zullen in die buurt overal biljetten aanplakken, waarin wij uw zoon aanraden, zich op het gemeentehuis van een of ander dorp te vervoegen, waar hij verder zal worden geholpen. Morgen of overmorgen zullen die biljetten al aangeplakt zijn. En dan twijfel ik er niet aan, of U heeft uw zoon héél gauw weer terug’.

‘Hoe kan ik U danken voor uw buitengewone toewijding en scherpzinnigheid?’ vroeg Vader.

‘'t Is toch mijn plicht’, zei de Commissaris afwerend. ‘Maar nog steeds peins ik over de vraag: Hoe komt het, dat uw zoon niet gewond is? Ik zal de oplossing ook vinden!’

De Commissaris nam afscheid, Vader en Moeder in hoopvolle stemming achterlatend. Het einde van de droevige dagen naderde gelukkig!

Circusartist
Hoofdstuk XIII

Bram ontwaakte op ongeveer twintig meter hoogte, toen hij met een kalm vaartje over het dak van een boerenhuis heenvloog; nog steeds zwieberde het paaltje hem achterna.

‘Wel nou nog mooier’, dacht Bram. ‘Nou heb ik mezelf voor alle securiteit nog wel aan een koeienpaaltje vastgelegd, en nou is me dat paaltje ook meegegaan! Enfin, ik ga lekker en als 't nou maar flink warm blijft, heb ik kans, dat mijn luchtreisje een poosje duurt. Vreemd, 't is net of ik loop! Mijn voeten hangen naar beneden, en mijn hoofd is boven. Laat ik eens probeeren, of ik mijn hoofd onder kan krijgen’.

Hij probeerde een saltomortale te maken, en 't gelukte hem gedeeltelijk. Eén oogenblikje scheen het alsof zijn hoofd onder zou blijven, maar eventjes later begon hij als de naald van een bascule heen en weer te schommelen, totdat op 't laatst zijn hoofd weer boven was.

Sferzin lag nu achter hem.

‘Aan de zon te zien, drijf ik naar 't Oosten’, zei Bram verder. ‘Kijk, daar in de verte ligt Sferzin en daar ginds komt alweer een ander dorpje voor den dag. Ik zal probeeren den haan van den toren vast te pakken en dan ga ik eens op mijn gemak een poosje rondkijken. Eerst mijn paaltje even naar boven halen, want dat zou me prachtig kunnen verraden. Natuurlijk hebben die lui daar in Sferzin me al gesignaleerd, en als er iemand dat paaltje ziet, zou hij er best aan kunnen gaan trekken en dan is Brammetje gevangen. En daar pas ik voor, want totnogtoe zijn ze nog niet erg vriendelijk voor me geweest. Alleen die eerste menschen, waar ik geslapen heb, waren wel aardig... Hoe zouden ze het thuis wel maken? Zou de politie al bezig zijn om me op te sporen? Wat zal dat een groot feest zijn, als ik weer terug kom!

Wat zal ik een heeleboel kunnen vertellen, als ik terug ben, net als heer Jurriaan...

Als iemand verre reizen doet,
Dan kan hij wat verhalen,
Daarom dronk ik mijn Abrovi
En ging terstond aan 't dwalen...'

Zoo zong Bram, terwijl hij het paaltje naar boven wurmde en 't vervolgens naar beneden gooide, waar 't terecht kwam in de waschtobbe van een boerenvrouw. De vrouw gaf een gil en holde naar binnen. Bram echter zweefde verder... recht op den toren van 't nabijliggende dorpje aan... boven een schoolplein, waar kinderen onder toezicht van een juffrouw speelden..., boven een breede sloot, die 't dorpje doorsneed... op een binnenplaats speelden een paar meisjes, met een diabolo... de diabolo vloog hoog in de lucht, vlak bij Bram. Bram pakte het rondtollende ding, dat natuurlijk onzichtbaar werd... 'O', gilden de meisjes...

Bram zweefde verder, lachend om de verbazing van de meisjes; eventjes verder gooide hij de diabolo weer naar beneden; de meisjes raapten hem op, en liepen haastig in huis. Bram vloog over 't marktplein, waar een man een groot biljet aan een muur plakte. Met zwarte letters las Bram:

B e l o h n u n g
für...

De rest kon hij niet lezen. 'Wat zou ik nou fijne opsporingsdiensten kunnen verrichten', dacht hij. 'Ik denk, dat er iemand weggeloopen is en dat ze nou een belooning uitloven voor dengene, die hem terugbrengt. Wie zou er weg zijn? Enfin, 't kan me niet schelen ook. Ik vind hem vast niet terug! Maar wacht ereis eventjes! Zou 't misschien voor mij zijn? Zouden ze hier in Duitschland naar mij zoeken? 't Zou kunnen! Als mijn briefje in Berlijn gevonden is, en als ze hier in Sferzin gelezen heb-

ben, wat ik geschreven heb, dan zou 't kunnen, dat ze naar me zochten! Maar als ik met zoo'n vaartje door blijf zweven zooals nu, vinden ze me nooit!

'Au!' riep Bram plotseling. Hij was met zijn onzichtbare knie tegen een schoorsteen aangekomen, zóó hard, dat de schoorsteen die er nog al vervallen uitzag, naar beneden tuimelde, tot grooten schrik van de bewoners, die niet begrepen, waar opeens die wind vandaan kwam.

Bram wreef met een onzichtbaar pijnlijk gezicht over de onzichtbare plek, al verder en verder zwevend.

't Ging over weiden en huizen, over slooten, over allerlei vreemde dorpen... De wind was heet, groote wolken kwamen in het Oosten aan den horizon voor den dag...

Bram voelde de aarde onder zich wegzinken, al kleiner en kleiner werden de huizen, de menschen, de torens...

'Ik stijg', dacht hij, en tegelijkertijd voelde hij weer een brandenden gloed in zijn lichaam, zoodat hij bijna weer het bewustzijn verloor.

'Volhouden', dacht hij, 'volhouden! Mijn hersens bij elkaar houden! Als ik later in den Haag terug ben, moet ik van alles kunnen vertellen! Natuurlijk komt 't mannetje van "De Express" weer een praatje maken. Misschien komt hij wel elken dag thuis hooren hoe de toestand is! En Vader en Moeder... nee, niet verder denken...'

Bram probeerde z'n gedachten in een andere richting te brengen, want als hij aan z'n ouders dacht, kwamen de tranen weer. En 't lukte hem heel gemakkelijk! Want hij begon nieuwe avonturen te beleven! Plotseling, terwijl hij nog met een tamelijk vaartje door de lucht zweefde, botste hij opeens tegen de spits van een toren aan...

'Vasthouden', dacht Bram, maar dat was gemakkelijker ge-

zegd, dan gedaan. Zijn snelheid was te groot. Toch greep hij met zijn rechterhand den torenhaan vast, die snel in 't rond begon te draaien. Ook Bram raakte in een draaiende beweging, zoodat het hem toescheen, alsof de heele aarde om hem draaide. Tegelijk begon de wind, die al tamelijk sterk was, nog meer op te steken,

en draaiend als een tol voelde Bram zich opgenomen en naar beneden gesmakt...

‘Au!’ riep hij, ‘schei uit!’

... Waar hij terecht kwam op iets zachts, dat meegaf! Wat was het?

Het gespannen zeil van een circustent!

Bram lag onzichtbaar boven op een circustent!

't Was namiddag, er was geen voorstelling. De artisten en acrobaten deden een middagdutje. Bram zag een viertal kermiswagens staan, waarbij vrouwen en mannen heen en weer liepen.

Uit hun gesprekken begreep Bram, dat er dien avond een voorstelling zou zijn, maar dat er een artist niet kon optreden.

‘Schweineker!’, mompelde een man, die er uitzag als de Directeur van het zaakje, ‘waarom moest hij er juist vandaag vandoor gaan? Juist, nu we hier onze openingsvoorstelling moeten geven. Daarvoor hebben we den Burgemeester en de Wethouders en weet-ik-veel, wie nog meer, uitgenoodigd! Om door zoo'n kerel de boel in 't honderd te laten loopen. M'n eerste artist, een eigenwijze kerel, maar een puike artist! Een koppige vent, maar een artist van het zuiverste water! Een kruidje roer me niet, maar een goddelijk artist! Juist vandaag gaat ie er van door, juist vandaag, vandaag, vandaag!!!’

Bram luisterde gespannen toe.

‘Hij maakte zoowat het halve program’, klaagde de Directeur, ‘en geen van de anderen kan hem vervangen. Ja, Anacka is een beste danseres, maar ik kan haar toch geen twaalf nummers achter elkaar laten maken? En Simson kan toch niet den halven avond worstelen? En jij, vrouw, heb jij er zin in, om zevenentwintig degens te slikken? Nee, natuurlijk!’

‘Natürlich nicht’, bromde een dikke, slordige vrouw.

‘Nou, wat beginnen we dan? Weten jullie er wat op? Ik niet!’

Een langdurig gesprek ontstond. Iedereen wilde den hopeloozen Directeur goeden raad geven. Allemaal wilden ze hun eigen nummer grooter maken, om zoodoende den avond te vullen.

Maar de Directeur wilde daar niets van weten.

‘Nein, nichts davon, nein, geen sprake van’, zei hij. ‘Wat ik noodig heb, is iets bijzonders, iets buitengewoons, iets nie-dagewesenes, zooals Big Brossny dat kon leveren. Nee, praat me niet verder er over...’

Bram, die alles gehoord had, kroop voorzichtig bij een der touwen van de tent naar beneden. Hij voelde zich nog bijzonder licht, zóó licht, dat hij meer zweefde dan liep. ‘'t Is zoowat nèt nog tachtig graden’, dacht hij.

Hij liep naar 't troepje menschen.

‘Ga nou maar’, zei de Directeur, ‘ga nou maar. Ik zal er nog wel wat op vinden...’

De artisten gingen de wagens binnen. De Directeur bleef alleen.

Bram, onzichtbaar, ging vlak voor hem staan, opende z'n mond en zei:

‘Mijnheer, U zult heel vreemd opkijken, als U een stem hoort, en geen mensch ziet!’

Maar tot z'n verwondering schrok de Directeur heelemaal niet!

‘In mijn lange, vreemde leven ben ik gewoon geraakt aan de vreemdste gebeurtenissen’, zei hij. ‘En alle verschijnselen, hoe vreemd ook, zijn per slot van rekening uitingen van een gróót leven! En is het leven alléén niet een groot wonder? Juist dit wonder, dit levenswonder, bevreemdt ons niet, zouden we dan bang moeten zijn voor de uitingen van dit wonder? Neen natuurlijk! En gij, wie zijt gij, wat wenscht gij?’

De spullebaas had deze redevoering naar de gewoonte van tooneelmenschen op een hoogdravenden, gezwollen toon gesproken, heel anders dan de kortaffe manier, waarop hij eventjes tevoren tegen zijn artisten sprak. Maar zelfs in hun dagelijksche leven behouden alle artisten tegenover ‘gewone’ menschen iets van den schijn en van 't tooneel. Bram wist dat niet, en naar gewoonte vreesde hij al, dat de Directeur, bij 't hooren van die stem zonder mond angstig en verwezen overal heen zou staren, en vervolgens op den loop gaan. Toen dit niet gebeurde, verwonderde Bram zich heel erg, en die verwondering werd nog grooter bij de melodramatische en wijsgeerige redevoering van den circusman.

‘Wie zijt gij en wat wenscht gij?’ vroeg de Directeur nogmaals, scherp turende in de richting vanwaar hij Brams stem had gehoord.

‘Ik zal mijn hersens leeg moeten schudden om al mijn mooiste Duitsche woorden voor den dag te halen’, dacht Bram. ‘Tegen zoo iemand moet je keurig praten!’ En luid zei hij: ‘Herr Direktor, legt U eens een voorwerpje op den grond, een mes, een horloge of iets anders, 't doet er niet toe wat! Dan zal ik U laten zien, waar ik ben, en wat ik kan’.

De Directeur greep in zijn vestjeszak, schudde mistroostig het hoofd, voelde vervolgens in zijn broekzak, haalde zijn portemonnaie er uit, opende deze, waardoor Bram zag, dat er geen cent meer in zat, en legde toen de portemonnaie op den grond. Terstond verdween de portemonnaie, doordat Bram hem opnam.

‘Wunderbar...’, mompelde de Directeur, ‘wunderbar! So etwas hab' ich noch me gesehen’.

‘Draait U zich eens om’, zei Bram.

De Directeur deed het, en heel verbaasd zag hij meteen zijn portemonnaie op een tafeltje liggen.

‘Ik wil U helpen’, zei Bram, ‘om uw voorstelling vanavond dóór te laten gaan. Ik heb tijdelijke eigenschappen, die U in staat zullen stellen, de meest vreemde dingen te vertoonen! Maar heel graag zou ik willen, dat U mij als loon zóóveel geld gaf, dat ik een telegram kan laten verzenden naar den Haag...’

De circusmenschen, die hun Directeur in 't wilde weg zagen praten, begrepen niet, wat er aan de hand was, vooral niet, toen hij eventjes later bij hen kwam, glimlachend, zeggend: ‘Big Brossny is weg, maar ik heb nou wat... iets bijzonders... enfin, let maar eens op, vanavond!’

Een paar uur later hingen er groote biljetten in 't dorp:

> Attentie! Attentie!!
> Het beroemde groote circus
> LUDOVICINI
> heeft de eer hedenavond op te treden voor het
> publiek van S p h o r s k x
> Aanvang 8 uur. Aanvang 8 uur.
> Mysterieuse verdwijningen!
> Ongeloofelijke onthullingen!!
> Zie de strooibiljetten!!
> Zegt het voort!!!

‘Dus we zijn in Polen, vermoed ik’, zei Bram, toen hij de aanplakbiljetten las. ‘Ik schijn dus een heel eindje gezweefd te hebben’.

Hij zag een grooten, sterken neger uit de tent komen met een groot pak strooibiljetten in de hand.

‘Zeker een worstelaar’, dacht Bram, toen hij de stevige armen van den neger zag. Hij had 'n lichte trui aan, en een klein dop-

hoedje op. De worstelaar ging het dorp in en was al heel gauw omringd door een stelletje kinderen, heel anders gekleed dan in Nederland, slordig gekamd en met vuile neuzen.

Luid schreeuwde de worstelaar, terwijl hij voortdurend met zijn zwarte handen op zijn borst timmerde, in een raar mengseltje Engelsch, Duitsch en ‘negersch’: ‘Iek ben Master Tim Tam, van de cierkus Ludovicini, Afrikaansch negger, weegt negentig kilogrammes, hoenderttaggentieg pfoend, tilt drei, trois, three, drie sjterke mannen boven het hoofd!’

Vervolgens strooide hij zijn biljetten in 't rond, die gretig door de kinderen en vrouwen gelezen werden. Ook Bram wist er een te bemachtigen. Toen hij 't papiertje in zijn handen had, werd 't opeens onzichtbaar, zoodat hij 't tegen een muur moest bevestigen, om 't te kunnen lezen. Daar stond 't programma, dat we voor 't gemak weer in 't Hollandsch weergeven:

GRAND CIRQUE LUDOVICINI.
Groote gala-voorstelling
Aanvang 8 uur.
P r o g r a m :
1. Musik-musique-music.
2. Anacka,
Prima ballerina.
3. Tim Tam, Afrikaansch neger in zijn onovertroffen kracht-, hand- en tandact.
4. The 3 Holly Bolly Girls.
Zij dansen, springen, jongleeren etc. alles op één been.
5. M a d a m e L u d o v i c i n i .
Beroemd degenslikster en operazangeres.

6. Mr. Ludovicini.
Mysterieuse verdwijningen!
Voorspellingen, onthullingen!
Werkt met onzichtbaar medium.

Onder oorverdoovend geraas kwam daar een wagen aanrijden, met een ouden, schelen muilezel bespannen. Voorop, naast den koetsier, zat Madame Ludovicini, in een opzichtig rood en geel costuum gekleed; ze had een tamboerijn in de rechterhand, en een stuk worst in de linker.

Op den wagen zat het heele verdere gezelschap. Middenin troonde op een biervat in 't volle besef van zijn groote waardigheid Mr. Ludovicini, gekleed in een paars jacquet, een groote roode roos in zijn knoopsgat, een wandelstok met een gouden knop in de hand. Naast hem zaten zijn drie dochters, de befaamde Holly Bolly girls; 't waren drie bleekzuchtige, snuivende meisjes, met norsche en ontevreden gezichten. Ze rookten alle drie sigaretten en als ze geen ruzie onder elkaar maakten, zoodat hun gezichten verwrongen waren van kwaadheid, kon je zien dat ze geleken op Madame Ludovicini. Ze waren dan ook haar dochters.

Behalve Anacka, een zwarte vrouw met groote oogen, zat verder nog het heele orkest op den wagen. Een dik mannetje blies zijn wangen vol, om vervolgens de lucht door een piepende schuiftrompet te blazen; twee clarinettisten hielden een wedstrijd in 't voortbrengen van den schrilsten toon; een klein jochie, zéér waarschijnlijk Mr. Ludovicini's zoontje, bewerkte een groote trom.

'Muziek!' schreeuwde Mr. Ludovicini en als om strijd begonnen de muzikanten te 'werken'. Ze speelden een soort wals... 'Hom pom pom, hom pom pom, hom pom pom...' dreunde de schuiftrompet; de klarinetten brachten heesche en neuzige piepgeluiden te voorschijn; de groote trom bromde en kreunde, terwijl hij maat en tempo geheel veronachtzaamde.

Miss Anacka, de prima ballerina, rees met langzame bewegingen overeind, de koperen loovertjes van haar versleten fluweelen japon glommen in 't zonnetje. Met haar bloote armen maakte ze slangachtige bewegingen op de maat van de muziek.

‘O, o, o, o, o,’ zuchtten de vrouwen en kinderen, die van alle kanten toegestroomd waren.

De muziek zweeg. Miss Anacka ging met een onverschillig gezicht weer zitten. Mr. Ludovicini stond op, keek minachtend de samengestroomde vrouwen en kinderen aan en sprak:

‘Zeer geacht Publikum, het is voor mij en mijn gezelschap een groote eer, hedenavond in uw midden te mogen optreden. U kent mij, nietwaar? U hebt mijn naam op de groote biljetten gelezen, die hier alom zijn aangeplakt, U hebt mijn naam geleden op de

strooibiljetten, die mijn slaaf Tim Tam daar voor U uitstrooit. Tim Tam, atte bene cegare aliko sitzen!’

Tim Tam grijnsde, sprong naast zijn meester op den wagen en uitte een doordringenden kreet: ‘Hoeiii!!!’

‘Dat is zijn strijdkreet’, vervolgde Mr. Ludovicini, ‘denzelfden kreet schreeuwde hij mij toe tien jaren geleden, toen ik hem midden in de groote Congorivier redde uit de klauwen van een krokodil. Ja, geacht publiek, Tim Tam was een wonderkind! Hij had vleugels, waarmee hij gelijk de vlinders, de vogels en vleermuizen kon vliegen. Eens op den dag vloog hij de zon tegemoet. Door de warmte schroeiden zijn vleugels, en hij viel... midden in den bloeddorstigen muil van een krokodil. Reeds had het afzichtelijke gedierte een arm en een been van Tim Tam verslonden, toen ik hem redde...’

‘Hij heb al z'n arreme en beene nog!’ riep een lange, magere vrouw.

‘Bijgegroeid met de jaren’, antwoordde Mr. Ludovicini.

Het ‘Publikum’ brulde van plezier.

‘Maar zijn vleugels zijn helaas nooit meer bijgegroeid’, vervolgde Mr. Ludovicini, ‘Tim Tam, Ohio Venezuela Paramaribo!’

De neger trok zijn lichte trui uit. Op zijn zwarten rug zaten twee roode strepen, die de Directeur een uurtje te voren daar opgeschilderd had.

‘O, o, o, o, o,’ riepen weer alle vrouwen en kinderen.

‘Dan heb ik verder de eer U voor te stellen mijn vrouw, Madamme Ludovicini, de beroemde degenslikster en operazangeres. Mijn vrouw heeft gezongen aan het hof van den Keizer van China, die haar toestond hem bij zijn voornaam te noemen! Verstaat U dat, geacht publiek, bij zijn voornaam!! Zij zei tegen hem: Chung Hsi Yo! Muziek!!’

Een helsch lawaai verscheurde de lucht. Madame Ludovicini bewerkte haar tamboerijn en boog voor het publiek, dat luid applaudisseerde.

‘Later is zij degenslikster geworden’, vervolgde de Directeur. ‘Eens op een Woensdagmorgen, toen zij zich aan 't oefenen was, kwam juist mijn vriend Keizer Napoleon van Frankrijk bij ons oploopen. “Saar”, zei hij tegen mijn vrouw, “slik mijn degen ook eens in”. En mijn vrouw deed het. Helaas! Had zij het maar nooit gedaan!! Want, geacht publiek, de degen sneed vijf van haar stembanden door! Zij kon niet meer spreken, niet meer zingen... Later heb ik door beroemde professoren de uiteinden van haar stembanden weer aan elkaar laten binden. Nu zingt zij weer, maar niet zoo mooi als vroeger! Vanavond zult U haar kunnen hooren in ons circus! Toch wil zij U nu alreeds een voorproefje geven van haar kunst, die tóch nog goddelijk is! Madame Ludovicini, mag ik U verzoeken voor dit uitgelezen publiek te zingen uwe befaamde ode aan den dooden regenworm?’

Madame Ludovicini stond op en zong met schorre stem:

Het kleine regenwormpje kroop lustig in het rond,
Toen kwam een wreede visscher en haalde 't uit den grond,
  Hij ving daarmee een massa visch,
  Omdat de visch zoo lekker is.
Het kleine regenwormpje, zoo nietig en zoo teer,
Is nu van de aard verdwenen; men ziet het nergens meer!

Madame Ludovicini ging zitten. Het publiek klapte als een oordeel.

‘Met dit lied’, vervolgde Mr. Ludovicini, ‘heeft zij steenen harten tot weeke klei gemaakt. Ik zie het U aan, ook gij zijt ontroerd! Gij weent nu reeds! Hoe zult gij vanavond weenen, als gij hoort haar loflied op den gebakken panharing en haar gemengd koor op Katharina, de vroolijke dienstmaagd! Ook Keizer Chung Hsi Yo weende, toen hij mijn vrouw hoorde zingen’.

Bram, onzichtbaar, hoorde alles met groote pret aan! Zooveel onzin had hij nog nooit bij elkaar gehoord!

‘Geacht publiek’, vervolgde Mr. Ludovicini, ‘ik stel U verder voor Miss Anacka, de wondervolle Spaansche prima ballerina. Zij groeide daar aan een sinaasappelenboom. Op vijfjarigen leeftijd bevrijdde ik haar! Nu loopt zij los rond, maar haar bloed is oranje gebleven!’

Miss Anacka sprong eenige malen in 't rond, terwijl de muziek oorverdoovend lawaaide.

Het ‘geachte publiek’ applaudisseerde, als zagen ze 't mooiste van de heele wereld.

‘Dan heb ik de eer U verder voor te stellen’, vervolgde de Directeur, ‘de drie Holly Bolly Girls. Geacht publiek, ik ben er van overtuigd, dat het vrouwelijke gedeelte onder U zal weenen bij 't hooren van de wonderbare geschiedenis, die ik U ga vertellen. En die geschiedenis behandelt een merkwaardig feit, het feit, hoe ik de drie lieve, levenslustige meisjes gevonden heb! Luistert U!’

De Directeur hield even op, nam zijn grooten hoed af, trok een droevig gezicht en ging verder:

‘Deze drie meisjes, ik mag wel zeggen: de liefste ter wereld, waren vroeger... aan... elkaar... vastgegroeid!’

‘O! O! Ah! Ah! Och! Ach!’ brulde het publiek.

‘Ik vond ze, geacht publiek, lange jaren geleden, op een van mijn zwerftochten door 't onmetelijke Chineesche rijk. Ik had bij mijn vriend den Keizer van China gegeten. Bij 't afscheid nemen bood hij mij twee provincie's aan en een zak goud. ‘Ludo’, zei hij, ‘ik kan je niet missen; jij alleen kunt mij opvroolijken, als ik droevig ben; blijf bij me!’

‘Groote Keizer’, antwoordde ik, ‘laat me gaan! Ik ben geboren om te zwerven, en om de heele wereld mijn kunst te geven! Laat me gaan!

‘Ik weigerde zijn provincie's en zijn goud! Ik neem niets aan! Ik wil werken voor den kost, werken, werken!! Ik vertrok en wandelde een poosje over de Chineesche muur. Leeuwen brulden beneden mij; ik trok me niets van ze aan! Een groote slang bedreigde mij; ik doodde hem... Ik wandelde verder... de muur voerde mij door een onmetelijke zandvlakte... 't werd donker... In dat rijk gaat de zon niet onder als bij ons, geacht publiek! Daar in China brokkelen er kleine stukjes af, net zoolang tot er niets meer over is! Welnu: de zon brokkelde af, 't werd duister... Plotseling!!! Wat hoorde ik daar? Kindergeschrei!! Ik werd ontroerd! U, moeders en vaders, U zult mij begrijpen, nietwaar?’

Drie vrouwen begonnen te schreien.

‘Ik zie 't U aan’, vervolgde de Directeur met zachte stem, ‘ook U zijt ontroerd! Ik speurde in 't rond en ontwaarde drie kleine meisjes, met de schouders aan elkaar gegroeid! Hare moeder had ze wreed verlaten! Alleen lagen ze daar op de muur in de woestijn, ten prooi aan slangen en leeuwen, spinnen en vleermuizen! Ik aarzelde geen oogenblik, trok mijn mes, scherpte het op mijn zool, en sneed vlug de meisjes los...’

Twee vrouwen vielen flauw en werden weggedragen.

‘Ik verbond de wonden, welke zeer spoedig genazen. Ik voedde de kinderen op, als waren ze van mijzelf, ik leerde ze dansen op één been, zingen, want dat is de schoonste menschelijke kunst.... Miss Holly, aan U de beurt, jongejuffrouw!’

Miss Holly kwam naar voren, riep ‘Ia hoe!’ en boog voor 't publiek.

‘Miss Bolly, aan U de beurt!’

Miss Bolly deed hetzelfde als haar zuster in de kunst.

‘En nu nummer drie van de zusters, geacht publiek. Vroeger heette zij Molly, maar op een goeden dag waren we

allen plotseling haar naam vergeten. Nu noemen we haar voor 't gemak Poppea, omdat ze zoo'n merkwaardige gelijkenis toont met de beroemde vrouw van Nero. Poppea, verschijn!'

Onder daverende muziek trad Poppea naar voren. Hevig applaus!

De muziek bracht iets voor den dag dat wel wat op een wals geleek. De drie losgesneden zusters gaven elkaar de hand, en terwijl de flauwgevallen vrouwen van daar straks, die nu weer bijgekomen waren, ook naderbij traden, om toch vooral maar niets van 't schoone schouwspel te missen, begonnen ze op één been rond te huppelen, onder de klanken van 't volgende lied:

Holly: Ja, langer wel dan zesendertig uur,
Alle drie: Tralalala, tralalala!
Bolly: Lagen we boven de Chineesche muur.
Alle drie: Tralala, trala!
Poppea: Te midden van spinnen en ander gebroedsel.
We hadden zoo'n honger, en kregen geen voedsel!
Alle drie: Tralala, joho!
Holly: Toen kwam onze meester Ludovicini!
Alle drie: Tralalala, tralalala!
Bolly: Hij zei net als Cesar: fedie, fecie, fini!
Alle drie: Tralala, trala!
Poppea; Als Salomo sneed hij ons toen van elkaar!
Nu dansen we samen al menig jaar!
Alle drie: Tralala, joho!

Toen de toejuichingen bedaard waren, vervolgde de Directeur:

'U hebt een klein proefje gezien van wat U hedenavond in onze schoone circustent zal worden vertoond. Ik spreek verder niet van mij zelf, van mijn mysterieuse onthullingen en voorzeggingen. Ik spreek niet van 't eenige groote wereldwonder, dat mij in staat stelt, voor uwe oogen allerlei voorwerpen te doen verdwijnen. Ik spreek verder niet van onze clowns, van onze onovertroffen paarden-, kippen- en kanariedressuur. Ik prijs niet langer ons meesterlijk orkest, waarvan U ook eenige staaltjes hooge kunst hebt gehoord. Ik wek U allen op: Komt vanavond in ons circus; komt allen! De entree is heel laag gesteld; 40 cent voor volwassenen,

20 cent voor kinderen. Goede staanplaatsen voor een dubbeltje! Komt allen! Komt allen!! Komt allen!!!'

De Directeur Mr. Ludovicini ging vermoeid zitten, en onder de oorverdoovende tonen van de muziek reed de wagen weg.

In den namiddag werd er aan 't kleine postkantoortje te Sphorskx een telegram aangeboden door Tim Tam, den neger uit het circus Ludovicini. Het luidde zoo:

Vingerling, la Haye, Hollande.
Ben gezond, doch onzichtbaar.
Brief volgt. - Bram.

Dienzelfden avond stroomden de inwoners van Sphorskx naar het circus. De prachtige, onzinnige verhalen van den Directeur hadden grooten invloed gehad op de nieuwsgierigheid van de inwoners. En nu stonden de menschen op elkaar gepakt voor 't nog gesloten circus. Een paar gaslampen beschenen de massa.

In de voorste rijen stonden de Burgemeester met zijn vrouw, en de wethouders met hunne vrouwen. Daarachter de onderwijzers van 't kleine plaatsje en de andere notabelen. Alles schreeuwde en krioelde door elkaar.

Daar trad Mr. Ludovicini naar voren, schitterend gekleed in een zwarten rok. Een rijzweep hield hij in de hand.

'Geacht publiek, de deuren worden geopend!'

Het publiek riep en applaudisseerde, de Directeur trok een gordijn terzijde en men zag Madame Ludovicini in een rood zijden gewaad achter een toonbank zitten.

De Directeur leidde de genoodigden naar binnen, waarna er een hevig gedrang ontstond. Iedereen wilde voor z'n 40, 20 of 10 cent het beste plaatsje bemachtigen.

Maar de Directrice hield orde in de massa. Met haar schelle stem regelde ze den toegang als de beste verkeersagent. Zoo duurde het een kwartier en nog steeds stroomden de menschen binnen. Het kleine circus was al spoedig prop- en propvol. Niemand kon er meer bij! De wachtende menschen kortten den tijd met 't rooken van sigaren en 't eten van sinaasappels. Een paar vrouwen hadden kleine kinderen meegebracht, die af en toe een huilconcert gaven,

nu en dan onderbroken door snauwerige of vleiende geluiden van de moeders.

Het orkest had plaats genomen op een verhooging. De muzikanten bliezen wat ze konden.

En Bram? Die stond onzichtbaar midden in 't circus de drukte aan te zien, zijn hart vol verlangen naar Holland. Hij had met den Directeur afgesproken, om hem behulpzaam te zijn met goochelarijen. Daarvoor had de Directeur hem met geld geholpen. Lang had hij met den Directeur gepraat en hem iets verteld van zijn toestand. En Mr. Ludovicini had hem aangeraden, om bij hem te blijven, totdat de Abrovi in zijn bloed was uitgewerkt. Dan zou hij zichtbaar en met z'n normaal gewicht weer naar Holland kunnen vertrekken. In zijn tegenwoordigen toestand zou dat moeilijk gaan. Bram dacht, dat Mr. Ludovicini toch eigenlijk groot gelijk had, hoezeer hij ook naar zijn ouders terug verlangde. Zijn onzichtbaarheid had hem veel meer moeilijkheden dan plezier gebracht.

'Morgen schrijf ik naar huis', dacht Bram. 'En nou niet meer denken, want 't spul begint!'

En zoo was 't ook!

Mr. Ludovicini ging midden in 't circus staan, nam met een edelen zwier zijn hoed af en zei:

'Wees welkom hier, gij allen! Gij genoodigden, gij belangstellenden, wees welkom! Wat wij U hier van avond zullen vertoonen, grenst aan het ongeloofelijke. Vanmiddag hebben wij U eenige sterke staaltjes van ons kunnen gegeven! Maar dat is kinderspel geweest vergeleken bij de enorme verrichtingen, die U straks zult zien...'

De Directeur nam spelenderwijs zijn zakdoek in de hand, wikkelde daar een mes in en gooide 't heele gevalletje omhoog.

Bram begreep dadelijk, waar de Directeur heen wilde, en met een behendigen zwaai ving hij den witten bal op, die terstond verdween...

Wij, die al van zóóveel verdwijningen hebben gelezen, vinden dit nu heel gewoon, we glimlachen misschien eventjes, nee, dan had je de inwoners van Sphorskx moeten zien! Eerst zaten ze doodstil en toen barstten ze los in toejuichingen, zoodat de grond ervan

daverde. Mr. Ludovicini legde de hand op zijn hart en boog gevleid naar alle kanten. Het applaus werd heviger, de muziek werd ook aangestoken door 't enthousiasme en begon te schateren en te dreunen en te rompompen als een oordeel.

Bram gooide den zakdoek weer omhoog, die zichtbaar in de handen van Mr. Ludovicini terug kwam.

Het publiek zat ademloos...

Toen kwam er een clown binnen, met kromme beenen; hij was gekleed in een oud verschoten pakje, beschilderd met zwarte katten en halve manen. Zijn oud gerimpeld gedicht was vuurrood geschilderd, om zijn oogen had hij dikke zwarte strepen getrokken. Deze clown, die denzelfden morgen meegeholpen had 't circus op te bouwen, die 's middags den wankelen wagen bestuurd had, kwam nu het publiek vermaken.

‘Zijt gij daar, mijnheer clown?’ vroeg de Directeur.

‘Jawel, Directeur’, antwoordde de clown.

En toen volgde er een gesprek, dat Bram al zoo dikwijls gehoord had in circustenten, waarbij de clown alles verkeerd verstaat, en op 't laatst een oplawaai op z'n gezicht krijgt, waardoor dat gezicht opzwelt tot een groote roode blaas, die eindelijk met een knal uit elkaar springt.

Zoo gebeurde 't ook nu...

De oude clown hield zijn hand tegen zijn geverfd gelaat en zei: ‘Joenge, joenge, joenge,’ zóó komiek dat iedereen schaterde van 't lachen; ook Bram lachte hartelijk mee!

Terwijl de oude clown nog quasi-kreunend door 't circus holde, kwam miss Anacka binnenrijden, staande op een paard. Ze was gekleed in een blauw tricotpakje, waarop een heeleboel spiegeltjes waren vastgenaaid. De muziek zette een soort wals in, waarop de oude knol, die wel wat leek op Rossinante van Don Quichote, statig in 't rond begon te draaien, af en toe aangevuurd door Anacka, die dan luid riep:

‘Allons, mijn peessie; lienks, reks!’

Vanuit 't orkest boven den ingang werd een groote tooverlantaarn op Anacka gericht. Groene, roode, blauwe, gele en paarse schijnsels stroomden op 't meisje; de spiegeltjes weerkaatsten al de gekleurde stralen... 't Was wondermooi! En toen miss Anacka,

draaiend op haar paard, twee zijden vleugels, die op haar rug waren vastgenaaid, als een vogel in 't rond zwaaide, zat 't publiek doodstil van bewondering.

Het was dan ook heel mooi, die lichte, kleurige, bonte meisjesvlinder daar midden in 't donkere circus. Ook Bram genoot....

Toen kwam Tim Tam, de sterke man.

De neger was gekleed in tijgervel; zijn armen waren bloot; lachend, zoodat zijn witte tanden schitterden, toonde hij wel veertig medailles, die hij in verschillende wedstrijden had gewonnen. Zwijgend liet hij drie zware kogels zien en twee reusachtige halters.

‘Zooals ein kiend mit ein bal spielt, zoo spiel ik mit schwere gewiechte’, zei hij in z'n brabbeltaaltje, terwijl hij één der zware kogels boven zijn hoofd gooide en luchtig weer opving.

Vervolgens ging hij op den grond liggen en tilde met zijn voeten twee gewichten op...

Het publiek zuchtte van bewondering.

Een paar jongens in de nabijheid van Bram echter, schenen de toeren van den krachtman niet zoo héél bijzonder te vinden. Eén stond zichzelf uit te sloven, door herhaaldelijk iets te beweren, waaruit Bram ten slotte verstond: ‘'t Is niks anders dan oefening!’

Toen verzocht Tim Tam vijf sterke menschen uit het publiek, om bij hem te komen, zoodat ze zich van de echtheid en zwaarte der gewichten konden overtuigen.

Vijf jongens van een jaar of achttien gingen met een ‘deskundig’ gezicht naar Tim Tam, ook de ‘niks-anders-dan-oefening-man’ was er bij. Met een onverschillig gezicht stond hij te rooken, de handen in de zakken.

‘'t Is nicht schwer’, zei Tim Tam.

Nummer één trad naderbij, en probeerde met een forschen zwaai de gewichten boven het hoofd te tillen, maar 't lukte natuurlijk niet!

Groot succes en gelach.

Eindelijk trad Niks-anders-dan-oefening naar voren. Met groote inspanning wist hij 't kleinste gewicht op zijn schouder te zetten, maar toen was 't ook uit met zijn kracht, en met slangachtige bewegingen zakte hij in elkaar.

Den grooten halter kon hij niet eens van den grond krijgen.

Tim Tam grijnsde, ging op den grond liggen, bond zijn gewichten vast aan den grootsten halter, tilde het heele geval met zijn beenen op, en verzocht toen de vijf sterke mannen om aan den halter te gaan hangen.

Dit gebeurde! Terwijl de muziek zweeg en 't publiek ademstokkend toekeek, draaide hij halters, gewichten en menschen op zijn voeten rond!

Een ratelend applaus beloonde Tim Tam voor zijn enorme krachttoeren.

De oude clown imiteerde op een belachelijke manier de verrichtingen van Tim Tam, zoodat het publiek krom zat van 't lachen.

Nu reden op drie kleine paardjes de Holly Bolly Girls naar binnen, op één been staande voerden ze de behendigste sprongen uit, over touwen, door Mr. Ludovicini vastgehouden, door hoepels, enz.

Bram, terwijl hij net als alle kijkers genoot van alles wat hij zag, dacht na over 't avontuurlijke leven van deze circusmenschen, een aaneenschakeling van onophoudelijk reizen en trekken, opbouwen, spelen en afbreken, een leven van klatergoud, armoede, schmink, poeder, verf, een leven ponder een rustig tehuis, zonder een prettige, stille kamer, zonder kalmte... steeds gejaagdheid en onrust, steeds wisselende gezichten...

Bram beklaagde deze menschen, die zelf niet schenen te merken, hoe leeg hun leven eigenlijk was. Daar vermaakten ze het publiek met hun gevaarlijke toeren en belachelijke grimassen. Beschenen door 't felle licht blonk alles als goud! En morgen zouden al deze menschen er weer uitzien als vermoeide, ontevreden verschoppelingen, zwoegend voor een stuk brood, voor

een glas bier, voor een harden, ongemakkelijken stroozak...

Een doodsche stilte, die vreemd afstak bij 't geroezemoes van straks, stoorde Bram in z'n overpeinzingen. Een athleet, dien Bram nog niet eerder gezien had, Johnson geheeten, reed in duizelingwekkende vaart in een schuinen houten trechter in 't rond, terwijl het zoontje van Mr. Ludovicini op z'n schouders zat. Het heele geval werd nu langzaam tot in de nok van 't circus opgetrokken. Angstig keken alle menschen toe, ook Mr. Ludovicini keek zorgelijk naar boven. Langzaam vertraagde Johnson zijn vaart, het jochie greep een touw, dat aan een balk hing, en liet zich als een aap naar beneden zakken. Nu daalde ook Johnson naar beneden.

Een ratelend applaus, nog overstemd door de helsche kopermuziek, barstte los. Johnson boog naar alle kanten. Mr. Ludovicini tilde z'n zoontje op en droeg het kereltje, dat z'n armen om zijn vaders hals sloeg, haastig naar achteren.

't Was nu pauze.

Bram ging naar den Directeur om een praatje te maken.

‘Zoo, ben je daar, onzichtbaar wezen?’ vroeg Mr. Ludovicini, ‘vertel me eens, hoe bevalt je ons bestaan?’

En toen Bram niet dadelijk antwoord gaf, vervolgde hij: ‘Dit leven van ons, mijn jongen, is het eenigste op aarde, waarbij niets bestendig is. Niets blijft bij ons! Alles vergaat! Een ster verschiet, flikkert eventjes fel op, en verdwijnt. Een bloem ontplooit zich, straalt en verspreidt zoete geuren, en verdort! Ja, dat is in andere levens ook zoo! Maar bij jullie, in je eigen omgeving, keert alles terug. Bij ons keert... nooit... iets... terug...’

De Directeur zweeg en staarde voor zich uit, terwijl hij zijn zoontje over z'n haren streek.

‘Maar U heeft toch uw zoontje altijd bij U?’ zei Bram zacht.

‘M'n zoontje...’ zei de Directeur, ‘ja, dat is waar! Dien heb ik altijd bij me, die is altijd om me heen... ja, ja... dat is ook zoo... Maar al 't andere vergaat! Vandaag in Sphorskx, morgen in Kadz, overmorgen in Warschau, misschien volgend jaar in Kaukasië of Siberië of in Arabië of in Holland... wie weet waar, wie weet waarheen? Maar komaan, we moeten verder...’

De Directeur sprong op, zette zijn hoogen hoed recht, streek

zijn kleeren glad en zijn snorren op, en fluisterde zachtjes tegen Bram iets over de toeren, die ze straks zouden verrichten.

Na de pauze trad het allereerst op de beroemde Madame Ludovicini, de degenslikster en operazangeres.

Tim Tam zette midden in de circusruimte een grooten stoel klaar, met allerlei kleuren beschilderd.

De muziek zweeg een oogenblik... Mr. Ludovicini verdween door de gordijnen en kwam even daarna terug met zijn vrouw. De muziek speelde een fanfare; Madame Ludovicini boog naar alle kanten, terwijl 't publiek eerbiedig applaudisseerde. De Directeur geleidde zijn vrouw naar haar ‘troon’, en sprak:

‘Hooggeachte bezoekers, U zult zoo aanstonds in bewondering geraken over de heldhaftige en gevaarlijke degenslikkingen van de beroemde Madame Ludovicini. Mag ik U echter beleefd, doch zeer dringend verzoeken, *niet* tijdens haar optreden te applaudisseeren? Dat zult ge doen, nietwaar? En waarom? Kijkt U eens: stelt U zich eens voor, dat zij een degen heeft ingeslikt! Brrr, gij griezelt reeds! Ik zit het! Stelt U zich vervolgens eens voor, dat 't puntje, dat scherpe degenpuntje, rust op den bodem van haar maag! Ha! Gij rilt reeds van afgrijzen! En gesteld nu eens, geacht publiek, dat gij dan zoudt applaudisseeren. Door de dreuningen van uw applaus, die zich voortzetten tot in haar lichaam, zou de degen gaan schokken, en... in... haar... ingewanden dringen... ze bloedend verwonden!!! Dat zult gij toch niet willen, nietwaar?’

‘Nee, nee, nee’, gilde het publiek en een oude opgewonden juffrouw riep:

‘Hoch, hoch! Leve medam Luderoesienie!!’

Madame Ludovicini boog.

‘Geacht publiek, stilte, wat ik U bidden mag. Wij beginnen!’

Met een eerbiedig gebaar overhandigde hij zijn vrouw een grooten degen! Zij zette de punt in haar mond, kruiste de armen voor haar borst en langzaam, met kleine schokjes, gleed de degen naar beneden, net zoo lang, totdat er niets meer te zien was, dan het handvat.

Een jongetje wou gaan klappen, en hij begon ook al, maar

overal om zich heen zag hij booze gezichten, zoodat hij vuurrood van schaamte ophield.

Toen slikte Madame Ludovicini drie degens tegelijk in...

Een juffrouw viel flauw. Ze behoorde bij het drietal, dat 's middags dezelfde bezigheid verricht had. Haar man begoot haar met water en eau-de-cologne, waardoor ze weer bij kwam.

Madame Ludovicini haalde de degens weer uit haar mond en stond op.

‘Thans, geacht publiek, zal zij voor U zingen het bekende gemengde koor “Catharina, de vroolijke dienstmaagd”. Ik verzoek beleefd uwe grootste attentie’.

Het orkest speelde, zoo zacht mogelijk, een voorspel.

Madame Ludovicini zong:

Mad. L.: Zij waschte de borden en zij braadde het vleesch!
Orkest: Ting, ting, ting, tingelingeling! Bom, bom, bom, bom!
Mad. L.: Nog nooit was er vroolijker dienstmaagd gewees'.
Orkest: Ting, ting, ting, tingelingeling! Bom, bom, bom, bom!
Mad. L.: Ze zeemde de glazen en schrobde den grond,
Zij poetste de bel en verzorgde den hond!
Orkest: Ting, ting, ting, tingelingeling! Bom, bom, bom, bom!

‘Het tweede couplet, dames en heeren! En als uw hart U opwekt, het orkest door te zingen te overstemmen, ga dan gerust uw gang’, zei Mr. Ludovicini.

Mad. L.: Zij zette de koffie; ze zette de thee.
Orkest: Ting, ting, ting, tingelingeling! Bom, bom, bom, bom!
Mad. L.: Ze klopte de matten; ze veegde het klee'.
Orkest: Ting, ting, ting, tingelingeling! Bom, bom, bom, bom!
Mad. L.: Ze bakte het spek en ze kookte de worst,
Zoodat ze des avonds haast stierf van den dorst!
Orkest: Ting, ting, ting, tingelingeling! Bom, bom, bom, bom!

Een oorverdoovend lawaai was de dank voor den schoonen zang van Madame Ludovicini.

‘En nu, geacht publiek, zal ik U iets laten zien, wat vóór dezen dag nog nooit in een circus is vertoond. Barnum en Baily, nóch

Schumann hebben ooit iets vertoond, zoo geweldig, zoo mysterieus, zoo geheimzinnig. Kijkt U eens, dames en heeren, hier heb ik een zakdoek. Ik tel tot drie en... de zakdoek is weg...'

Bram, onzichtbaar, kwam naderbij.

'... één, twee, drie!!'

Bram pakte den zakdoek, die terstond onzichtbaar werd.

'De zakdoek zal nu midden in 't circus voor den dag komen', vervolgde de Directeur.

Bram legde hem neer, waar de Directeur 't wenschte.

'Thans, dames en heeren, kunt U mijn hoofd niet meer zien!'

Bram spreidde zijn handen uit vlak voor 't hoofd van Mr. Ludovicini. Midden in 't circus stond opeens een man zonder hoofd, die sprak en gebaarde.

'Net de baas in de klas', dacht Bram.

'Nu komt mijn hoofd weer voor den dag, maar mijn handen verdwijnen', vervolgde de Directeur.

Bram greep de handen van Mr. Ludovicini, zoodat ze opeens weg waren.

Het publiek, dat bij elken toer geapplaudisseerd had, zat nu doodstil van bewondering en verbazing.

Bram en Mr. Ludovicini haalden de vreemdste kunsten uit, lieten alles, wat los en vast was, verdwijnen en weer te voorschijn komen... De goede, eenvoudige inwoners van Sphorskx hadden nog nooit zoo iets moois gezien. En toen om elf uur de voorstelling afgeloopen was, gingen ze voldaan huiswaarts.

Maar niet alleen de bezoekers, ook de artisten van Mr. Ludovicini waren hoogst verbaasd. Ze wisten, dat hun Directeur handig kon goochelen, maar ze zagen wel, dat bij de laatste toeren heelemaal geen tooverij in het spel was.

'Nee, nee', zei Johnson, 'ik heb 't heel goed gevolgd. Goochelarij is hier buitengesloten. Er moet iets bovennatuurlijks gebeurd zijn. Hij heeft gesproken met iets, wat je niet kon zien! St...'

Allen zwegen. Zooals ze daar stonden voor één van hun kermis-wagens vormden ze, beschenen door 't felle booglicht, een schilderachtige groep. Mr. Ludovicini kwam voorbij. Toen hij zijn menschen zag, zweeg hij.

'Goeie avond geweest, Directeur?' vroeg Johnson.

‘Gaat wel, Billy’, zei Mr. Ludovicini. Hij ging zwijgend verder naar zijn eigen wagen, opende de deur, wachtte even en ging toen naar binnen, de deur achter zich sluitend.

‘Ik vind 't verdacht’, vervolgde Johnson, ‘en ik wil weten, wat het is! Ik wil beslist weten, wat het is. Hij ging niet direct naar binnen. Hij wachtte een oogenblik, net... alsof... hij... iemand... vóór... liet... gaan!’

't Werd stil in den kring.

‘Iemand, dien je niet kon zien!’

Tim Tam, de neger, zijn hoofd vol van zijn bosschen met kwade en goede geesten, steunde...

‘Maak je niet ongerust, Tim Tam’, zei Johnson. ‘'t Zullen heusch geen geesten zijn, en ook geen duivels. Maar wat 't wèl is, weet ik niet. Ik ga zelf onderzoeken, vannacht...’

‘Maak je niet druk, Billy’, zei de oude clown, ‘en bemoei je niet met dingen, waar je niet mee te maken hebt. Wat de Directeur wil doen, gaat ons niet aan. Hij betaalt ons behoorlijk en op tijd, hij geeft ons te eten, hij zorgt goed voor ons! Waarom wil je je dan met zijn zaken bemoeien?’

‘Ik wil 't weten’, zei Johnson, de tanden op elkaar geklemd.

De oude clown haalde zijn schouders op en mompelde:

‘Daar komt ruzie van! En als er één ding is, wat je nooit moet zoeken, dan is het ruzie!’

‘Laten we gaan slapen’ zei een van de muzikanten. ‘Morgen vroeg breken we weer op. We hebben best wat rust noodig’.

Allen gingen. Johnson bleef nog even staan, stak een sigaret op en ging toen op een oude kist zitten. De oude clown bleef ook nog op.

's Nachts, in den witten schijn van de maan, sloop Johnson voorzichtig den reiswagen binnen, waar hij den Directeur had zien binnengaan, pratende met iets, dat er niet was.

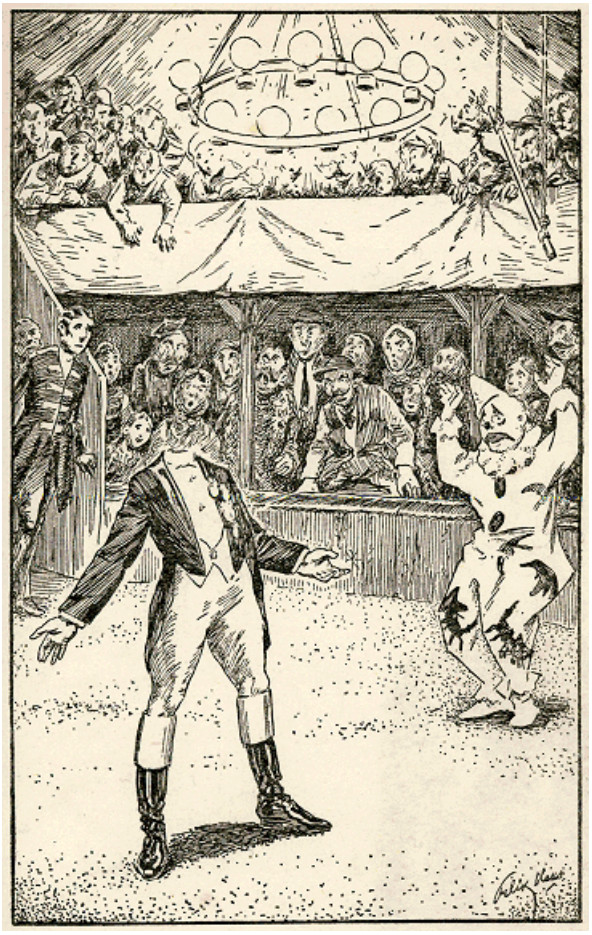

‘Thans, dames en heeren, kunt U mijn hoofd niet meer zien!’

Een kwartier later kwam hij weer naar buiten, bleek, wankelend...

‘Wel?’ vroeg de oude clown, die nog op was.

‘Ik zag een hoop rommel, touwen, zakken, zeilen, anders niets. Ik wou er overheen stappen, en toen trapte ik opeens in iets zachts en warms, dat bewoog en kreunde... Ik greep er in met mijn hand, 't leek op 'n dier, maar... ik... zag... niets...’

Johnson verborg zijn gezicht in z'n handen.

‘Nooit kom ik daar weer...’ mompelde hij.

De oude clown keek hem zwijgend aan.

‘Waarom moest je je eigen daar mee bemoeien?’ zei hij. ‘Ieder mensch heeft genoeg aan zich zelf... Blijf van anderen af!!’

Langzaam gingen ze naar bed.

Bram, even opgeschrikt, sliep na een oogenblik weer verder...

In Den Haag
Hoofdstuk XIV

Notaris Vingerling en de Commissaris van politie zaten ernstig tegenover elkaar.

‘Wat zijn de laatste berichten?’ vroeg Vader.

‘Ik begrijp 't niet’, antwoordde de Commissaris. ‘Ik heb overal in de buurt van Sferzin biljetten aan laten plakken, die uw zoon móét gelezen hebben. En inplaats daarvan komt er een telegram uit Sphorskx, een plaatsje in Polen, waar ik nooit eerder van heb gehoord. Sferzin en Sphorskx liggen een heel eind van elkaar’.

De Commissaris spreidde een kaart uit op de tafel en wees de plaatsen aan.

‘In een zeer korten tijd, waarschijnlijk in enkele uren, moet hij dien afstand hebben afgelegd. Hij kan dat niet te voet hebben gedaan. Ook niet per trein, want beide dorpjes liggen niet aan een spoorlijn. Er blijft dus niets anders over dan de vliegmachine’.

‘Zou Pashukoff...?’ vroeg Vader.

‘Onmogelijk’, zei de Commissaris. ‘Ik heb berichten uit Sferzin, dat Pashukoff en zijn kornuit nog steeds buiten bewustzijn verkeeren. De bestuurder, Jack Brown, is geheel hersteld; hij is thans bezig, om met enkele arbeiders de vliegmachine uit de moerassen te halen. Als hij daarmee klaar is, vertrekt hij weer naar Engeland. De twee Russen worden voorloopig vastgehouden’.

‘Wat denkt U nu te doen?’

‘Ik voor mij’, vervolgde de Commissaris, ‘geloof, dat het 't beste is, om maar rustig af te wachten. Ik heb heel lang over alles nagedacht en ben werkelijk van oordeel: afwachten! Uw zoon heeft zich doen kennen als een kalme en intelligente jongen. Ik twijfel er geen oogenblik aan, of op den een of anderen dag staat hij flink en gezond voor U. Er zijn in deze zaak een paar moeilijkheden, die ik nog niet kan verklaren. Nog steeds begrijp ik niet,

hoe 't mogelijk is, dat uw zoon ongedeerd is gebleven, toen de vliegmachine in de moerassen terecht kwam, zoodat drie menschen buiten kennis geraakten. Hij bleef zonder letsel!! En nu is hij in 'n ommezien van Sferzin naar Sphorskx gereisd! Met de snelheid van een vogel! Zouden deze gebeurtenissen verband hebben gehouden met zijn onzichtbaarheid?'

''t Is heel vreemd', zei Vader.

'In zijn telegram zegt hij: Brief volgt', ging de Commissaris verder. 'Wellicht schrijft hij U over al deze vreemde dingen. Wilt U zoo goed zijn, mij dadelijk op te bellen, als U den brief ontvangt?'

'Natuurlijk', antwoordde Vader, 'ik was niet anders van plan'.

Toen ging de Commissaris weg.

Een paar dagen later kwam de brief!!!

't Was een vuile, groezelige envelop, met vreemde postzegels beplakt, geschreven met potlood, kennelijk in haast.

Bram schreef:

Lieve Vader en Moeder,

Wees over mij niet ongerust! Ik heb Ulange dagen niets kunnen schrijven, hoewel ik alles gedaan heb om U iets van me te laten hooren. Ik ben gezond en onzichtbaar! Ik kan U niet alles schrijven, wat ik heb meegemaakt, maar als ik over een poosje weer bij U terug ben, zal ik U alles tot in de fijnste puntjes vertellen, en dan zult U verwonderd staan over alles, wat ik heb beleefd!

Op 't oogenblik zit ik in een kermiswagen ergens in Polen. De wagen botst en hotst erg, zoodat ik heel onduidelijk kan schrijven. Daarbij komt, dat ik vanwege mijn onzichtbaarheid, zelf niet kan zien, wat ik schrijf. De kermiswagen is van Mr. Ludovicini. Hij is Directeur van een reizend circus; gisteravond hebben we in Sphorskx een voorstelling gegeven, waarin ik ook geholpen heb. 't Was erg aardig.

Ik heb Mr. Ludovicini alles van mijn onzichtbaarheid verteld. Hij is de eenige die niet hard is weggeloopen. Hij heeft me ook aangeraden, om niet naar Holland terug te keeren, vóór ik weer zichtbaar ben geworden.

Zoo lang blijf ik in zijn circus.

Groet U alle bekenden van mij! Als ik kan, schrijf ik U nog wel eventjes! Dag Vader, dag Moeder, tot spoedig weerziens!
Bram.

Dadelijk ging Vader met den brief naar den Commissaris.
‘We weten nu veel en weinig’, zei deze. ‘Ik verheug me met U over de goede berichten. Maar nu weten we nog niet, hoe Bram zoo gauw uit Sferzin is weggekomen. Enfin, dat zal hij ons wel vertellen. Voorloopig feliciteer ik U met dit levensteeken’.
En natuurlijk wisten des avonds de kranten ook alles. ‘Voor kranten kun je nu eenmaal niets verborgen houden!’ dacht Vader, toen hij onder 't voornaamste nieuws zag staan: Nieuws van onzen stadgenoot A.J. Vingerling. En op de tweede bladzij stond met groote chocolaletters gedrukt:

VINGERLING DE ONZICHTBARE.

Uit betrouwbare bron vernemen wij, dat onze jeugdige uitvinder, de jongeheer A.J. Vingerling, zich bevindt in een Poolsch plaatsje, met name Sphorskx. Hij schijnt daar met succes op te treden als goochelaar in een circus. Als onze berichten juist zijn, ligt het in zijn voornemen, zoo spoedig mogelijk na zijn zichtbaarwording per vliegmachine naar ons land terug te keeren.
Voorwaar een gewaagde onderneming!
Wij houden onze lezers trouw op de hoogte van alles wat wij nog zullen vernemen.

‘Hoe komen ze er aan?’ dacht Vader, ‘en 't is er voor 't grootste gedeelte nog naast ook. Heb ik wat losgelaten? Neen! De Commissaris dan? Neen, die zal ook heusch niets verteld hebben! Enfin, 't komt er eigenlijk niets op aan. Hoofdzaak is: onze Bram komt terug, gewoon en gezond. En al het andere komt er niets, niemendal op aan! O zoo!!’

Het levend geraamte
Hoofdst. XV

Op van vermoeidheid was Bram na afloop van de circusvoorstelling met Mr. Ludovicini meegegaan. Die had hem een slaapplaats gewezen in een van de vele wagens, die rondom het circus stonden.

‘Schlafen Sie wohl’, had de Directeur gezegd.

En Bram had geantwoord: ‘Danke, Herr Direktor!’

Toen was de Directeur vertrokken.

Alleen, in de vreemde omgeving, had Bram zich in 't begin onbehaaglijk gevoeld, maar zijn groote moeheid maakte, dat hij al heel gauw, liggend op wat zeilen en zakken, in een diepen slaap was gevallen. Zacht lag hij niet, integendeel... Maar als kermisreiziger moest Bram nu ook maar al het leed van 't beroep meemaken en daarom lachte hij maar, ondertusschen denkend aan den brief, dien hij zijn ouders zou schrijven.

Des nachts werd hij even in zijn slaap gestoord, doordat iemand hem tamelijk onzacht in zijn gezicht greep... Maar hij was meteen weer in slaap gevallen.

Den volgenden morgen had de Directeur hem een stuk papier, 'n enveloppe en een potloodje gebracht, en, zittend op de zakken, terwijl de kermiswagen voorthotste op den hobbeligen weg, schreef hij een brief aan zijn vader en moeder.

't Circus werd afgebroken, de beroemde troep van Mr. Ludovicini vertrok naar andere plaatsen, om ook daar de eenvoudige boeren en burgers te vermaken met de toeren van miss Anacka, Johnson, de Holly Bolly Girls en de ode aan den regenworm van Madame Ludovicini.

Soezerig lag Bram op zijn primitieve bed. Tim Tam had den brief van Bram in 't armelijke postkantoor gedeponeerd. Binnen een paar dagen zouden Vader en Moeder hem kunnen hebben.

Bram dacht aan zijn ouders, aan zijn huis, aan zijn school, aan zijn vrienden, aan zijn Abrovi, aan Brinio, en ook aan Pashukoff... Wat was 't nog maar kort geleden, dat hij door Pashukoff ontvoerd werd en wat had hij in die enkele dagen een heeleboel beleefd!

'Alles, alles zal ik aan 't mannetje van "De Express" vertellen', dacht Bram. 'En dit weet ik ook zeker: nooit van mijn leven maak ik weer Abrovi. Nooit, nooit, nooit!!'

Af en toe kwam Mr. Ludovicini een praatje met zijn onzichtbaren artist maken. En al heel gauw waren ze de beste vrienden geworden. Bram had alles aan den Directeur verteld en op zijn beurt vertelde Mr. Ludovicini zijn heele levensgeschiedenis aan Bram, een leven, zoo vol afwisselingen van geluk en ellende, rijkdom en bittere armoe... nog nooit had Bram zoo iets gehoord.

'En denk nu maar niet, dat ik je wat wijs maak', zei Mr. Ludovicini. 'Die eenvoudige menschen hier, ja, die vertel ik den meest mogelijken onzin. Dat vinden ze prachtig en daar zijn ze maanden gelukkig mee. En zelf heb ik ook plezier in den onzin, die mijn vrouw en m'n dochters zingen. Nee, jou maak ik niets wijs. Jongen, ik ben natuuronderzoeker geweest bij de menscheneters in de Stille Zuidzee, ik ben filmacteur geweest in Berlijn, ik ben kolensjouwer geweest in jouw land, in Rotterdam; ik heb liedjes gezongen in 't Rijk van den Czaar, ik heb in Peking als gids vreemdelingen rondgeleid, ik heb...'

Mr. Ludovicini zweeg en staarde voor zich uit.

'Ja, ja', zuchtte hij, 'dat is mijn leven geweest. Reizen en trekken und kein Ende. Nou ben ik Directeur van een reizend circus, dat eigenlijk toebehoort aan mijn vrouw... Hoe lang nog? Wat zal ik zijn over een jaar, over vijf jaar, over tien jaar? Waar zal ik dan zijn? Zal ik rijk of arm zijn, baron of bedelaar, och... misschien zal ik dood zijn... Enfin, soit! Kopf hübsch, niet verder denken! Kijk eens naar buiten: de zon schijnt, de weiden zijn groen... hahaha!'

En toen weer ernstig:

'Maar nou moeten we weer over jou praten, m'n onzichtbaar kereltje. Kom, geef me een hand, dan praten we gemakkelijker'.

Bram lei z'n onzichtbare hand in die van den Directeur. Tastend

zocht de Directeur Bram z'n hoofd en zacht over z'n onzichtbare haren strijkend, vervolgde hij:

‘Jij verlangt er zeker heel erg naar, om je vader en je moedertje te zien, hè? Zeg, ken je dat mooie Duitsche liedje wel? 't Heet: Wohin ich gehe. En daarin hoor je, hoe goed 't voor iemand is, als hij een eigen huis heeft, om altijd te kunnen wonen bij menschen, die hij liefheeft. Luister, zóó is 't’.

Met zachte stem zong de Directeur het oude Duitsche liedje.

Bram voelde, dat hij tranen in zijn oogen kreeg.

‘En hoe is 't nou bij jullie?’ vroeg de Directeur, toen hij 't oude versje gezongen had. ‘Wanneer krijgen ze je brief?’

‘Ik weet 't niet precies,’ antwoordde Bram, ‘ik denk morgen of overmorgen. Ik hoop maar zoo gauw mogelijk!’

‘Zoolang je nog als een spook om ons heen drentelt, blijf je bij ons. Eénmaal moet je toch weer voor den dag komen. Dan hoef je ook niet bang meer te zijn voor onvrijwillige luchtreisjes rondom torenhanen en boven varkenshokken. En dan hoef je ook geen melkkannen van arme vrouwen kapot te smijten. Jongetje, jongetje, die, uitvinding van jou heeft een heeleboel op haar geweten, hoor!’

Bram lachte.

‘En als je dan weer heelemaal klaar bent’, vervolgde de Directeur, ‘schrijf je een brief aan je ouders, en dan vraag je, of ze je geld willen sturen om naar den Haag terug te komen. Zeg, dat zou aardig zijn, Bram! Iedereen weet natuurlijk, dat je terug komt. En als dan de trein het station binnenrolt, staan er heele rissen menschen te wachten. Dan kom jij uit de coupé. Als Napoleon kijk je in 't rond. Alle menschen beginnen luid te juichen en ze roepen allemaal: Hoera, leve Bram, de Abrovi-fabrikant, hoera! Jij wordt beroemd, jongen. Als ik kranten las, zou ik vast en zeker kijken, of er iets van je instaat! Zie je, ik lees nooit kranten. En bovendien, hier in Polen zul je weinig behoorlijke kranten kunnen krijgen, denk ik. Daarbij komt verder, dat ik weinig van de Poolsche taal versta, en nog veel minder kan lezen’.

Pof! De wagen stond met een schok stil...

De deur ging open en Madame Ludovicini kwam naar binnen.

‘Nou moet je me toch eens vertellen’, zoo begon ze tegen

haar man, ‘wat er met jou aan de hand is. We begrijpen niets meer van je. Jij hebt daar eergisteren toeren uitgehaald, zooals ik ze nog nooit gezien heb. En nou zit je al ik weet niet hoe lang te praten tegen een hoop zakken. De menschen denken allemaal, dat je niet goed wijs bent. Wat heb je toch?’

‘Vrouw’, antwoordde de Directeur plechtstatig, ‘vrouw, ik bepeins de onbegrensde mogelijkheden der natuur. Deze krachten zijn zoo talrijk als het krielend gemenschte op de aarde. En luid spreek ik nu met mezelf, om er achter te komen, welke van die enorme krachten in mij schuilen. Enkele heb ik al ontdekt...’

‘Welke?’ vroeg Madame Ludovicini nieuwsgierig.

‘De kracht, om je over niets meer te verwonderen’, antwoordde de Directeur. ‘De kracht om te gelooven aan alle onmogelijkheden; de kracht om...’

‘Hu, wat is dat?’ gilde Madame Ludovicini opeens. Ze had eventjes Brams onzichtbare wang aangeraakt. ‘Hu, wat een raar gevoel aan mijn hand. Daar weet jij meer van! Ja, zegt 't nou maar meteen! We hebben 't wel gemerkt, dat je met tooverij omgaat, en Billy heeft ook al in zoo iets griezeligs gegrepen. En jij weet wat 't is! Jij weet 't en daarom heb je op de voorstelling je hoofd laten verdwijnen. Waarom zeg je 't niet aan ons? Je moet 't ons zeggen, versta je. Ik wil het, ik wil het...’

‘Vrouw’, antwoordde de Directeur, ‘zwijg, wacht af en zit toe. Breng mij brood, worst en bier! En verdwijn uit deze rollende kamer’.

Mopperend ging Madame Ludovicini den kermiswagen uit. Maar 't brood en de worst bracht ze niet. 't Duurde wel een kwartier eer Tim Tam, de neger, 't verlangde bracht.

‘Hier, onzichtbare’, zei de Directeur, terwijl hij Bram een flinke portie overhandigde, ‘eet maar, zooveel je wilt’.

Bram bedankte en beet met zijn onzichtbare tanden in zijn boterham.

Zwijgend zaten ze zoo een poosje bij elkaar, elk bezig met zijn eigen gedachten.

Toen hief de Directeur zijn hoofd op, keek en...

‘Wat scheelt U?’ vroeg Bram.

Mr. Ludovicini riep op een toon, waarin ontsteltenis en angst klonken:

‘Ik... kan.. je... zien!’

‘Kunt U me zien?’ vroeg Bram blij, en meteen keek hij in de richting van zijn beenen en armen.

‘Ja...,’ fluisterde hij toen.

Wat zag hij?

Zag hij zichzelf, zooals hij zich altijd had gezien, een jongen als iedere andere, van vleesch en been? Zag hij zichzelf weer gewoon, net zoo doodgewoon als vroeger?

Neen, niet zoo!

Hij zag, vaag, zijn beenderenstelsel, zijn geraamte!!

Vaag... niet scherp belijnd, zoo ongeveer als je een geraamte in een kermistent ziet, waar je je toekomst kunt hooren!

‘Loop eens’, zei de Directeur.

Bram stond op en liep.

Er liep een geraamte door den hobbelenden kermiswagen, een levend geraamte.

‘Merkwaardig, merkwaardig...’, mompelde de Directeur, die zijn gewone wijsgeerige kalmte al weer teruggekregen had. ‘Vertel eens, Brammetje, toen je je Abrovi had leeggedronken, duurde het toen lang, eer je heelemaal onzichtbaar was?’

‘Neen’, antwoordde Bram, ‘'t ging heel gauw. Eerst voelde ik niets, maar toen 't begon te werken, was ik in een minuut of tien heelemaal onzichtbaar. Eerst mijn kleeren, mijn handen, en mijn gezicht, toen mijn lichaam, en op 't laatst zag je nog eventjes mijn beenderen...’

‘Dus je beenderen verdwenen 't laatst?’

‘Ja’, zei Bram, ‘en nu komen ze weer 't eerst terug’.

‘Jongen’, zei de Directeur, ‘ik geloof, dat je over een dag of wat weer doodgewoon in je school zit. Maar nu je in deze gedaante nog wel een paar dagen zult moeten rondloopen, zou ik je willen vragen, om morgenavond in mijn circus te willen optreden als... wacht eens even... als... Nebucadnezar, het Eenigste Levende Geraamte. En dan, mijn jongetje, betaal ik je reisgeld naar den Haag, op één voorwaarde...’

‘Welke?’ vroeg Bram.

‘Dat je me af en toe een briefje schrijft’.

‘Goed’, zei Bram. ‘Heel graag!’

‘En dan blijf je nu voorloopig maar hier binnen’, vervolgde de Directeur, ‘want als mijn menschen je zoo zagen rondspringen,

zouden ze van schrik misschien wegloopen. En dat wil ik liever vermijden, want ze zijn wel lastig, maar ik kan ze toch nog niet missen! En thans, adieu, Nebucadnezar! Ik groet U, groote koning, overste der bekkeneelen, beheerscher der bottengestalten, adieu, adieu!’

‘Dag, Directeur’, zei Bram verbluft.

Den volgenden dag hield de reizende circuskaravaan stil in een dorp, iets grooter dan Sphorskx. Precies op dezelfde wijze kondigde Mr. Ludovicini het optreden van zijn artisten aan, terwijl hij ook iets extra's, iets buitengewoons, iets ongehoords beloofde.

Des avonds zat de tent eivol.

Toen de beurt aan Bram gekomen was, trad de Directeur naar voren en zei:

'En thans, geacht publiek, nu gij genoten hebt van den schoonen zang van Madame Ludovicini, van de heerlijke toeren der Holly Bolly Girls en van nog zoovele groote artisten, zal ik U iets toonen, dat éénig op de wereld is! Lange, lange jaren geleden, toen ik nog de onderzeesche vulkanen en de bovenaardsche zeestroomingen in Honolulu en Canada bestudeerde, kwam ik eens in een uitgedoofden krater. Lang dwaalde ik daar rond, zonder teekenen van menschelijk of dierlijk leven. Vleermuizen fladderden om mijn toen nog ravenzwarte lokken, ik trapte op padden, en moest af en toe spinnen inslikken, die in mijn mond zwabberden, als ik naar adem hijgde. Toen, geacht publiek, in deze uitgestorven vóórwereld, waar ik slechts de moderne menschenbeschaving vertegenwoordigde, zij het dan ook bemodderd en bestoven, zag ik opeens...'

De Directeur wachtte even, terwijl alle aanwezigen ademloos luisterden.

'... opeens een klein, bleek wezen, ineengedoken in een hoek. Ik trad naderbij. Het wezen ging staan en kwam naar mij toe; het strekte de armen naar mij uit en zeide in een vreemde taal tegen mij:

'Soesoehoenan!'

'Ik verstond deze taal niet. Latere onderzoekingen leerden mij, dat het kleine wezen een taal sprak, die lang reeds uitgestorven was en alleen nog gebruikt werd door de meerderjarige menschapen en leviathans, voorzoover ook deze de menschelijke spraak nog niet hadden afgezworen in de merkwaardige zitting van het Groot Dieren Verbond (1036 vóór Christus).

'Wat beteekende dit vreemde woord? Ik zocht in woordenboeken, doorsnuffelde bibliotheken, converseerde in dierentuinen met de daar wonende beesten, raadpleegde professoren, en vond toen eindelijk: 'Meester!'

‘Ik nam het vreemde wezen op. Het was... schrik niet, hoorderessen en hoorders... het was een... geraamte!!’

Het publiek sidderde!

‘Geacht publiek’, vervolgde de Directeur, ‘ik nam het kleine geraamte in mijn armen. Jaren verzorgde ik het, wat mij groote moeite kostte. Doordat het wezen geen ingewanden had, moest het op een bijzondere wijze gevoed worden. Ik bond stukken vleesch en brood op de ribben, en... langzaam verdween het voedsel. Als ik nu een brood tegen het magere skelet houd, verdwijnt het opeens, en den volgenden morgen is het wezen een centimeter gegroeid’.

De Directeur hield even op en vervolgde toen:

‘Ik heb het vreemde schepsel een naam gegeven. Het heet Nebucadnezar, genaamd de Koning der Skeletten. Ik vraag uwe grootste aandacht, want wat U zult zien, is werkelijk eenig op aarde’.

De Directeur verdween achter een gordijn. Iedereen zat ademloos te kijken. Ook de andere artisten, vooral Johnson, zaten in spanning.

Daar kwam de Directeur weer binnen, en achter hem liep werkelijk een geraamte, een levend geraamte!!!!

‘Guatemala, Peru, Chili’, zei de Directeur.

‘Canada, Soesoehoenan’, antwoorde Bram, het levend geraamte.

‘Nebucadnezar, laat het geachte publiek zien, dat gij leeft in waarheid, dat gij geen fantasie zijt, en ook geen bedrog. Loop langs de rijen, zoodat het geachte publiek door uw ribben kan kijken!’

Bram deed, wat de Directeur hem beval. En de eenvoudige menschen wisten niet, of ze waakten of droomden. Johnson, de athleet, stond met een ongeloovig gezicht te kijken. En des avonds na de voorstelling stond hij weer te midden van zijn makkers te praten over 't eigenaardige geval.

Tim Tam, de neger, die meende, dat een of andere geest hem kwam plagen, zag vaalgrauw van schrik.

Alleen de oude clown, die al zooveel gezien en meegemaakt had, zweeg. Eindelijk zei hij:

‘Billy, denk aan een paar avonden geleden. Bemoei je niet met dingen, die jou niet aan gaan. Hoor, zie, werk en zwijg!’

‘Ja, ouwe jongen’, antwoordde Johnson, ‘ik zal me er niet mee bemoeien, maar ik weet nu één ding vast en zeker, en dat is, dat onze Directeur iemand is, die veel meer kan en veel meer weet, dan wij niet z'n allen tezamen’.

‘Dat klopt’, zei de oude clown. ‘En nou: welterusten’.

Dien avond lag Bram, het levend geraamte, met een blij gevoel op zijn eenvoudig leger van zakken.

‘Het begint gelukkig’, zei hij, ‘of liever gezegd: het eindigt. Ik word weer zichtbaar! Fijn weer zichtbaar! O, 't leek zoo aardig, om onzichtbaar te zijn, maar 't was lastig en moeilijk! Maar nou is 't gelukkig voorbij! Morgen schrijven aan Vader en Moeder!’

Heel gauw sliep hij.

Een paar dagen later ontving notaris Vingerling in den Haag een oude, smoezelige briefkaart, met een onleesbaar poststempel, waarop geschreven stond met vlekkerige potloodletters:

‘Lieve Moeder en Vader! Het begint te komen. Ik word weer zichtbaar! Gauw ben ik bij U! Alle bekenden hartelijke groeten. Dag! Bram’.

Zoo gingen een paar dagen voorbij. Bram bleef stilletjes in zijn hobbelenden wagen. Af en toe kwam Mr. Ludovicini een praatje maken, en samen zagen ze de vormen van Brams geraamte hoe langer hoe duidelijker worden.

‘Ik geloof’, zei de Directeur op een zonnigen middag, toen ze pas gegeten hadden, ‘ik geloof warempel dat ik je vleesch ook ga zien. Ja...’

‘Wat ziet U?’ vroeg Bram opgewonden.

‘Ja’, vervolgde de Directeur, tusschen je beenderen zie ik vaag

allerlei lijnen voor den dag komen, zooiets als spieren, en ook zie ik bewegende, roodachtige massa's. Ja, 't is nog wel heel vaag, maar ik zie het toch!'

Bram bekeek zijn hand. Heel duidelijk zag hij de deelen van zijn handbeenderen, en bij de knokkels ontdekte hij ook vaagroode strepen, spieren!

'En wat is dat?' zei de Directeur, 'daar vlak voor je borstbeen? Kom eens hier!'

Het levend geraamte trad naderbij.

'Dat is... dat is... nee maar, dat is een knoop', zei de Directeur hoogst verbaasd, 'een knoop!'

Hij trok aan den knoop.

'En hij zit vast', vervolgde hij. 'Zeg, Brammetje, je kleeren komen ook weer terug. En kijk, daar tusschen je tweede en je derde rib zweeft een potloodje, en aan je voeten zie ik pantoffels te voorschijn komen, en...'

Bram zag alles óók en een oneindig gelukkig gevoel kwam over hem. Hij kon wel huilen en lachen tegelijk. Want daar zag hij zichzelf langzamerhand weer te voorschijn komen! Zooals een vlinder uit de pop voor den dag komt; zooals de vage beelden van een tooverlantaarn bij verschuiving van de lens langzaam scherper vormen aannemen, zoo kwam uit het bleekgrijze geraamte een levende jongen te voorschijn.

Langzaam groeide het vleesch tusschen zijn botten...

'Als bevriezend water, als stollend vet', zei Mr. Ludovicini.

... met kleine rukjes hier, geleidelijk dààr, vulden zich de openingen van zijn mager karkas, zijn wangen kwamen uit het niets te voorschijn, eerst grauw, toen gelig en eindelijk rood; zijn oogen blonken op en keken blij naar

Mr. Ludovicini, zijn eenigsten getuige bij zijn her-geboorte; zijn beenen kregen kleur en vorm...

‘'t Is merkwaardig, merkwaardig...’, mompelde Mr. Ludovicini.

Zijn armen vormden zich, en om den groeienden jongen heen weefden zich hoe langer hoe duidelijker zijn kleeren, zooals hij zich die aangetrokken had, haastig, toen Pashukoff hem 's nachts kwam ontvoeren. Hij zag zijn overhemd, eerst doorzichtig als glas, toen zijn colbertje, zijn kousen, afgezakt en vuil, zijn pantoffels, scheefgeloopen...

‘'n Echt schoffie ben ik geworden’, dacht Bram.

En tegelijkertijd voelde hij zijn bloed kalmer in zijn aderen stroomen, het lichte gevoel in zijn hoofd en in zijn beenen verdween; hij voelde zich weer sterk en stevig!

‘Nou zie ik je pas goed’, zei de Directeur ‘en 't is gek, maar ik heb altijd gedacht, dat je er wel zoo uit zon zien! Brammetje, Brammetje, ik feliciteer je met je behouden terugkeer in het rijk van de werkelijkheid’.

En de Directeur schudde hartelijk Brams handen.

‘Maar je hebt me daar een raar stelletje kleeren aan’, zei hij. ‘Zóó kun je je onmogelijk op straat vertoonen. Kom maar mee, wij hebben kleeren genoeg en er zal wel iets geschikts ook voor jou te vinden zijn, m'n kereltje. Kom maar mee!’

‘Maar uw artisten dan?’ vroeg Bram verschrikt.

‘Daar vind ik wel wat op’, zei Mr. Ludovicini, ‘volg me maar’.

En hij nam Bram bij de hand; samen stapten ze den langzaam voorthotsenden wagen uit.

‘Hallo’, riep Johnson, ‘daar komen er twee uit. Allemenschen, wat heeft de Directeur daar nou bij zich? Wat een armoedig ventje is dat, hahaha!’

Hij lachte luidkeels.

‘Stil’, zei de oude clown, die er nu, ongeverfd en in zijn gewone grauwe kleeren, nog ouder en gerimpelder uitzag dan des avonds in zijn mooie pakje, ‘stil, stil, dat zijn jouw zaken niet!!’

Madame Ludovicini, die met de Holly Bolly Girls en Miss Anacka voorop reed, en uit 't gelach van Johnson begreep, dat er

iets bijzonders aan de hand was, hield stil, zoodat de heele circuskaravaan moest stoppen.

‘Wat is er, Billy?’ riep ze.

‘Kijk eens’, riep Johnson terug.

Toen Madame Ludovicini haar echtgenoot met Bram zag, riep ze hoogst verbaasd:

‘Wat heb jij daar nou meegebracht?’

De Directeur richtte zich op, keek al z'n menschen aan, en zei toen kalm:

‘Lach niet!’

Dadelijk zwegen allen.

‘Ik heb gezien, dat er nog wonderen zijn’, zei hij. ‘Deze jongen hier, in zijn armelijke kleeren, is een groot wonder. Ik eisch achting voor hem en gehoorzaamheid voor mij!’

Toen ging hij den eersten wagen binnen, zijn vrouw en zijn artisten met verblufte gezichten achterlatend.

In de uitgebreide circusgarderobe was véél voor Bram te vinden. En al gauw zag hij er in zijn zijden broek en fluweelen jasje uit als een wonderkind van de kermis.

‘En nu, mijn zichtbaar geworden Nebucadnezar’, zei de Directeur, ‘nu is voor jou 't eind van deze merkwaardige avonturen aangebroken. Je bent niet lang bij ons geweest. Je bent ons letterlijk en figuurlijk op 't dak gevallen; je hebt mij je groote geheim verteld. Dat is voor mij een heeleboel, m'n kereltje. Wat niemand wist, dat heb jij mij verteld. In mijn vermoeiend en neerslachtig leven heb jij afwisseling gebracht. Daar ben ik je dankbaar voor! Luister: in de eerste de beste plaats, waar een spoortrein langs rijdt, zal ik je op den trein zetten. Je hebt een lange reis te maken. Ik zal zorgen, dat je ongehinderd, zonder al te veel moeilijkheden kunt reizen. Ik zorg voor alles! Alleen... schrijf me af en toe eens!’

Bram, door zijn blijdschap niet in staat om te spreken, lachte en knikte maar.

‘Naar huis’, suisde het in zijn ooren, ‘naar huis’, dreunden de wielen van de wagens, ‘naar huis, naar huis, naar huis...’

‘Mag ik schrijven?’ vroeg hij, ‘wanneer ik thuis kan zijn?’

De Directeur bracht hem papier en zocht in allerlei spoorboekjes naar aansluitingen.

En eindelijk kon Bram schrijven:

‘Lieve Moeder en Vader, hiep, hiep, hoera, ik ben weer zichtbaar, heelemaal zichtbaar! En Zaterdagmiddag om 3 uur ongeveer kan ik weer bij U in den Haag zijn. Mr. Ludovicini, de Directeur van ons circus...

... ‘ons circus’ dacht Bram, terwijl hij schreef, ‘net alsof ik erbij hoor!’

... heeft alles voor mij opgezocht en hij zal mij helpen, met alles, met reisgeld, met de treinen; o, hij is zoo aardig voor me geweest. Ik stuur U dezen brief ‘expresse bestelling’, en als er nog iets tusschen komt, stuur ik een telegrammetje! Dag lieve Moeder en Vader, ik ben zoo blij, dat ik weer gauw bij U ben! Dag, tot Zaterdag dan!

Bram.

Tim Tam zorgde ouder gewoonte weer voor de bestelling.

Dien avond, terwijl de wagens stilhielden aan den kant van den weg, zaten Mr. Ludovicini, zijn zoontje Ludwig en Bram op een bank in den rossen schijn van de ondergaande zon.

Voor een boerenhuisje in de nabijheid rustten de boeren uit van hun dagelijkschen arbeid. Ze zongen bij de muziek van een harmonika... Heel weemoedig klonk dat, heel langzaam en sleepend...

Mr. Ludovicini hield de twee jongens vast, elk bij een hand.

‘Zooals we nu met z'n drieën hier bij elkaar zitten, in dit kleine Poolsche dorpje, zoo rustig en vredig, lijkt 't ongeloofelijk, dat jij, Brammetje, morgen voor goed bij ons vandaan gaat, en dat we je nooit meer zullen zien, jou zichtbare onzichtbare circusclown! We waren al zoo aan elkaar gewend geraakt, nietwaar? En jij was 't grootste succesnummer, dat ik ooit gehad heb. Zeg jongen, je moet al je avonturen, die je in je onzichtbaren tijd beleefd hebt, aan de kranten vertellen, hoor, of er een boek over schrijven! Dat is een prettige herinnering aan al je emotie's. En als 't boek dan klaar is, stuur 't mij dan! Zeg doe je 't?’

‘Vast’, antwoordde de zichtbare Bram. Het was hem vreemd te moe! Alles wat hij had meegemaakt, leek hem wel een droom toe, een benauwde droom, die nu voorbij was. En toch was 't werkelijkheid, echte, doodgewone werkelijkheid! Nog maar één

nacht zou hij slapen in zijn botsenden kermiswagen, en morgen... morgen zou hij terug gaan naar den Haag, naar zijn ouders, zijn vrienden, zijn bekenden. En Pashukoff? Hoe zou 't zijn met Pashukoff? Zou die bij 't vallen van de vliegmachine op zijn beenen zijn terechtgekomen?

‘Dat hoor ik overmorgen misschien wel, als ik weer thuis ben’, dacht Bram. ‘Tjonge, tjonge, ik ben toch wel een beetje nieuwsgierig’.

Laat gingen allen te ruste.

En voor 't eerst na lange dagen van opwinding sliep Bram rustig, want: hij was zichtbaar, en de circuskaravaan trok dien nacht niet verder. Heel gauw sliep hij in, zoo gelukkig, zòò gelukkig... 't is met te zeggen hoe gelukkig!

En dat is wel begrijpelijk ook!

In Den Haag
Hoofdstuk XVI

‘O, die kranten, die kranten’, riep notaris Vingerling vol ergernis uit, ‘o, die kranten! Alles weten ze en alles schrijven ze en alles vertellen ze je verkeerd’.

‘Man, wat is er dan?’ vroeg Moeder.

‘Lees dan maar’, zei Vader, de krant overreikend. En Moeder las:

WEER ZICHTBAAR.

Uit zeer goede bron vernemen wij, dat onze bekende stadgenoot, de jongeheer A.J. Vingerling, heden Zaterdagmiddag aan het station Staatsspoor zal arriveeren. Vraagt iemand nog, wie de jongeheer A.J. Vingerling is? Hij is de samensteller van de eenigste onzichtbaar makende stof op aarde. Hij is de jongen, die des nachts ontvoerd is door den Russischen oplichter Pashukoff. Hij is de ongeloofelijk vlugge reiziger, die in minimale tijden maximale afstanden aflegt. Hij is thans werkzaam als artist bij het groote circus Ludovicini, dat ook hier voorstellingen zal geven met onzen jongeheer V. als gast.

De jongeheer V., die onzichtbaar geweest is, keert thans zichtbaar in ons midden terug. We twijfelen niet aan een buitengewoon groote belangstelling vanmiddag bij den Staatsspoor!

‘Groote grutje’, zei mevrouw Vingerling.

‘Wat blieft U, mevrouw?’ vroeg Grietje, die bezig was stof af te nemen.

‘Ik? Niets, Grietje’, zei Moeder.

‘Zei uwes dan niet Grietje?’ vroeg Grietje.

‘Ik? Nee! O, wacht ik begrijp al’, zei Moeder. ‘Ik zei grutje! Je hebt me bepaald verkeerd verstaan!’

‘Hihihi’, lachte Grietje.

‘Lach niet, Grietje’, zei Vader, ‘lach niet!’

‘Waarom niet, mijnheer?’ vroeg Grietje, ‘'t is toch een feestdag vandaag, nou dat onze jongeheer Abraham weer terug komt uit 't cirrekus? En daarom mag ik toch wel lachen?’

‘Welzeker, man, laat ze lachen’, zei Moeder.

‘Hoe kan je nou lachen, als je dien laatsten regel leest! We twijfelen niet aan een buitengewoon groote belangstelling bij den Staatsspoor!’

‘Nou, wat zou dat?’

‘Wat dat zou? Dat beteekent, dat 't zwart ziet van de menschen! Je kent de Hagenaars toch! Als ze een koe zien, vragen ze aan elkaar, wat of dat is, en een draaiorgel loopen ze straten ver achterna! En nou komt er een jongen terug, die...’

‘Z'n pertret staat er ook weer bij’, riep Grietje, die nieuwsgierig in de krant geneusd had, ‘'t zelfde van toen, weet uwe nog wel, toen die Russische boef onzen jongeheer kwam weghalen’.

‘Grietje, schei uit, schei asjeblieft uit. Ik zei: nou komt er een jongen terug, die onzichtbaar geweest is en die een macht avonturen heeft beleefd. Stel je eens voor! De heele stad loopt uit, 't staat zwart van de menschen van de Rijnstraat tot de Heerengracht, allemaal om 't groote wereldwonder te zien. Denk je, dat ik daar op gesteld ben? Denk je, dat ik dat prettig vind? Denk je, dat mijn hoofd daar naar staat, denk je...’

‘Man, man, wind je toch niet zoo op’, zei Moeder zacht en kalmeerend. ‘Laten ze d'r nou maar een beetje drukte van maken. 't Is toch ook geen kleinigheid, nietwaar, wat de jongen uitgevoerd heeft!’

‘Denk uwe nog maar eens aan de krant op de trap, mijnheer’, zei Grietje, ‘en aan z'n neus, weet uwe wel, en aan dat gat in z'n broek, en aan...’

‘Ja Grietje’, zei Vader, ‘ik denk overal aan, en op 't oogenblik denk ik er aan, dat jij je tijd staat te verpraten en dat ik, als ik Bram haal, mijn zwarte jacquet aan wil hebben, en die zwarte das met witte balletjes’.

‘Die zwarte das, man? Die heb je niet meer!’

‘Heb ik die niet meer? Waar is die dan?’

‘Die heb je immers al lang weggegeven aan den man van de werkster?’

‘Heb ik? Dan moet Grietje dadelijk een andere gaan halen, want ik wil nou eenmaal geen andere das hebben, dan een zwarte met witte balletjes. Grietje, ga er eens eventjes een halen! Zij, hoor, niet te dun, en geen reuzeballen als kwartjes, maar gewone kleine balletjes. Ook geen speldeknopjes’. Zoo raasde Vader.

‘Ja, mijnheer, ik weet 't’, zei Grietje. En ze ging.

't Was een zenuwachtige drukte in huis. Want vanmiddag zou Bram komen. Hoe de kranten dat weer zoo gauw wisten? Notaris Vingerling peinsde zijn arm hoofd suf, maar hij kon er niet achter komen. ‘En dan te schrijven, dat de jongen hier in dat circus zal spelen’, mopperde hij. ‘'t Is wat moois!’

‘Maar man, die Directeur Ludovicini is toch erg vriendelijk geweest’, zei Moeder.

‘Dat is hij, en dat zal ik nooit vergeten’, zei Vader, ‘en ik zal hem beloonen voor z'n goedheid. En als ik dien Pashukoff in mijn handen krijg, dan zal ik hem...’

Onze goede notaris was niet in staat z'n bedreiging heelemaal uit te spreken, want de brievenbesteller ging het hekje binnen en overhandigde aan Moeder een brief, expresse bestelling.

‘Van Bram?’ vroeg Vader.

‘Nee’, antwoordde Moeder, ‘hij komt uit België, uit Ostende. Hij is van neef Willy!’

‘Maak 's open!’

En Moeder las:

Beste Oom en Tante,

We hebben hier in Ostende bijna geen kranten gelezen, om des te meer van de zeelucht te kunnen genieten. Maar nu las Vader vanmorgen toevallig in een oude krant, die hier in Ostende gedrukt wordt, bij de buitenlandsche berichten iets over A.J. Vingerling uit den Haag en over zijn geheimzinnige uitvinding en verdwijning.

Wij hebben gezegd: ‘Dat moet Brammie zijn!’

Is dat zoo? Wilt U ons eens heel gauw schrijven, wat dat

eigenlijk is, met zijn uitvinding? En ook, waar Brammie nu op 't oogenblik is?

Wij zijn erg ongerust.

Schrijft U gauw eventjes?

Hartelijke groeten van ons drieën,

Uw neef

Willy.

Hotel Prima Vera, Ostende.

'Ik zal wel telegrafeeren vanavond, dat alles in orde is, en dat...'

Grietje kwam binnen.

'Mijnheer, er waren geen dassen meer met witte balletjes', zei ze. 'De winkeljuffrouw zei, dat ze uit de mode zijn'.

'Uit de mode? Uit de mode? Wat ik draag, is mode', raasde Vader. 'En ik *wil* ze dragen!'

'Nou heeft ze meegegeven zwarte dassen met witte strepen', zei Grietje.

'Witte strepen? Witte strepen?' zei Vader. 'Als ik zeg, Grietje, witte balletjes, dan bedoel ik ook witte balletjes en geen strepen, of kringetjes, of tierelantijntjes, of wat dan ook! En van de mode trek ik me niets aan. Grietje, neem die dingen weg, ik wil ze niet hebben. Kijk straks maar eens, of er nog niet ergens een ouwe das van me ligt. Die kan je dan wel eventjes opstoomen of strijken'.

'Ja mijnheer', zei Grietje en ze trippelde weg.

Rrrr... rrrr... rrr... de telefoon!

De notaris hield den hoorn bij zijn oor.

'Hallo, met notaris Vingerling', zei hij, 'jawel, jawel, ik ben het zelf. O, is U daar, Commissaris. Wat zegt U? Aha, een telegram uit Berlijn! Ja, ja, jazeker! Nee, integendeel! Ik dank U wel. Ik vind 't prachtig. Ja, vanmiddag om 3 uur 12. Dag Commissaris'.

'Wat is 't?' vroeg Moeder.

'De Berlijnsche politie heeft getelegrafeerd, of 't waar kan zijn, dat de bekende Abraham Vingerling op weg is naar Holland. Hij heeft geen pas, zie je! Nou, en ze zullen hem nu ongemoeid verder

laten reizen, omdat hij 't is, zie je! Omdat hij onzichtbaar is geweest!'

'En zei de Commissaris verder nog wat?' vroeg Moeder. 'Of hij gezond was of zoo iets?'

'Nee', antwoordde Vader. ''t Was een zuiver ambtelijke aangelegenheid. Maar hij zal wel niet ziek zijn, anders zou hij nooit zulke brieven hebben geschreven, en anders zou de Directeur van 't circus hem heusch niet op reis hebben laten gaan'.

Grietje kwam binnen.

'Mijnheer, daar zijn een paar mannen met palmen', zei ze.

'Palmen?' vroeg Vader verwonderd.

'O', zei Moeder nu, 'die heb ik besteld. Ik vond 't aardig, om hier de kamer een beetje te versieren, als de jongen terug kwam. 't Staat wel feestelijk, vind je niet?'

En zoowaar, ze kreeg eventjes tranen in haar oogen.

'Goed, goed', zei Vader. 'Ja, dat zal wel aardig staan, zoo bij z'n stoel, hè?'

'Laten de mannen ze dan maar binnen brengen, Grietje', zei Moeder blij.

'Goed mevrouw. En er is ook nog iemand voor U, mijnheer', vervolgde Grietje.

'Wie?' vroeg Vader.

'Diezelfde mijnheer, die bij den jongeheer kwam voor de krant', zei Grietje.

'O nee', zei Vader, 'spaar me dat asjeblieft! Geen krantenmannen in mijn huis vandaag. Ik kan hem bovendien zoo ook niet ontvangen, ik sta hier nog in mijn overhemd en ik heb mijn boord nog niet om, en... en... zeg maar, Grietje, dat ik niet thuis ben, zeg maar, dat ik naar lijn 3 ben, of naar Amsterdam, of... bedenk maar wat. Zeg maar alles wat je wilt, maar zeg niet, dat ik thuis ben'.

'Goed, mijnheer', en Grietje ging de kamer uit, maar daar kwam de man van 'De Express' al druk, brutaal en opgewonden de kamer binnenstappen.

'Heb ik het genoegen Notaris Vingerring en mevrouw te spreken, de ouders van den beroemden uitvinder van de onzichtbaarheid?' begon hij.

‘Pardon, mijnheer...’ begon Vader.

Maar 't mannetje schudde afwerend met zijn korte armpjes, en zei kalmeerend:

‘Nee, nee, geen pardon, mijnheer Vingerring, U behoeft zich voor mij niet te excuseeren. Wij krantenmenschen komen bij iedereen in alle mogelijke omstandigheden. Wij nemen 't niet zoo nauw, hahaha! 't Is overigens een aardige mop voor mijn interview: de vader van den beroemden uitvinder in zijn overhemd, jas, boord en das onzichtbaar door de nawerking van de onzichtbare stof, hahaha! Een buitengewoon goeie mop, hahaha, mijnheer Vingerring!’

‘Nee mijnheer’, zei Vader weer, ‘geen Vingerring, maar Vingerling!!’

‘Héé́é,’ zei 't mannetje, ‘dat is merkwaardig! Dat is eigenaardig! Precies hetzelfde zei uw zoon me, toen ik een poos geleden hier was om hem te interviewen. Dat moet ik onthouden. Vader en zoon, die allebei dezelfde opmerking maken! Hun eerste antwoord, dezelfde opmerking! Heel eigenaardig. Zoo ziet men alweer: de appel valt niet ver van den stam, hahaha! Uw zoon is een genie, mijnheer Vingerring...’

‘Vingerling!’ riep Vader.

‘Vingerling’, zei 't mannetje, ‘Uw zoon is een genie! En hij komt vanmiddag weer terug na zijn avontuurlijke reis? Komt hij als circusartist?’

‘Nee’, riep Vader, ‘hij komt doodgewoon terug, als een doodgewone jongen, en hij heeft heelemaal niets circusachtigs aan zich, en ook niets artisterigs’.

IJverig stond het mannetje te schrijven, af en toe om zich heen kijkend.

‘Mooie palmen’, zei hij goedkeurend. ‘Zeker voor den uitvinder’.

‘Neen’, zei Vader kwaad, ‘voor onze bruiloft. We zijn 25 jaar getrouwd’.

‘Heel toevallig’, mompelde 't mannetje schrijvend. ‘Ouders uitvinder juist zilveren bruiloft. Daar zal de stad van opkijken. Wedden, mijnheer Vingerling, dat U een macht felicitatie's krijgt van bekende Hagenaars? Wedden?’

‘Niets te wedden’, zei Vader, bijna op 't kookpunt, ‘en spaar me de felicitatie's van de bekende Hagenaars. Mijnheer, ik ken U niet, ik weet niet, wie U bent, U heeft niet eens uw naam genoemd. Is dat een gewoonte onder krantenmannen?’

‘Mijn naam is...’ zei 't mannetje.

‘Kan me niet schelen, mijnheer’, riep Vader, ‘'t kan me absoluut niet schelen, begrijpt U dat?’

‘Interesseert zich niet voor namen’, mompelde 't mannetje schrijvend, onverstoorbaar.

‘Ik weet niet, wat U hier komt doen, mijnheer’, riep Vader, ‘ik heb U niet geroepen, ik begrijp uw brutaliteit niet, ik wil niet, dat U alles en nog wat over mij en mijn huis in uw vervloekte krant schrijft!’

‘Dweept niet met ‘De Express’, mompelde 't mannetje weer.

‘Ik eisch van U, dat U onmiddellijk mijn huis verlaat! Verstaat U me, mijnheer? Onmiddellijk! Wat is dat toch voor een idiote gewoonte van U, om vreemde huizen binnen te dringen? Ik heb een hekel aan indringers van uw soort...’

‘Schuwt journalisten’, zei 't mannetje.

‘Jazeker, ik schuw journalisten’, riep Vader, ‘ik haat ze!’

Juist kwam Grietje binnen.

‘Mijnheer, ik had het pakje met de dassen vergeten’, zei ze.

En nu kreeg 't arme kind de volle laag.

‘Wel nu nog mooier! Wat is dat voor een huishouden hier? Eerst haal je dassen met strepen, dan laat je allerlei gespuis mijn huis binnendringen, en tenslotte vergeet je je boodschappen. Ga en strijk oogenblikkelijk mijn ouwe das met witte balletjes!’

Nieuwsgierig luisterde 't mannetje toe, en mompelde toen:

‘Dienstpersoneel in zenuwachtige, vergeetachtige stemming door terugkomst van den uitvinder’.

Grietje verdween, zoo gauw als ze kon.

‘En nu U, mijnheer!’ schreeuwde Vader. Moeder, die eerst weggegaan was en bij den luiden woordenstrijd weer haastig was binnengekomen, probeerde haar opgewonden echtgenoot te kalmeeren.

‘Wees toch rustig, man’, zei ze. ‘En U, mijnheer, gaat U toch asjeblieft weg. U ziet toch wel, dat mijn man niet in een stemming is, om kalm met U te praten!’

‘O, dat is niets, absoluut niets’, zei 't mannetje vriendelijk. ‘Heelemaal niet erg. Ik ben eraan gewoon. Ik heb wel voor heeter vuren gestaan! Ja, ja, mevrouw, ik ga al, ik vraag nog: draagt mijnheer altijd dassen met witte balletjes? Ja? Hebt U misschien een foto van mijnheer met zoo'n das om voor me? Of anders een foto van U, mevrouw? Waar houdt mijnheer van?’

‘Niet van jouw apenkool’, riep Vader.

‘Haha’, lachte 't mannetje. ‘Misschien van zuurkool? Spek of worst erbij? Of allebei? Dank U wel mevrouw, dank U wel, mijnheer? Een pracht-interview! Den Haag zal smullen! Witte balletjes! Dus geen portret?’

Hij gaf den notaris familiaar een hand, boog voor Moeder, zei tegen Grietje, die met een oude das binnenkwam: ‘Dag jongejuffrouw’, en wipte als een kaatsbal de kamer uit, de gang door, de stoep af, de heele familie Vingerling in woede en verbazing achterlatend.

Een half uurtje later was Vader gekalmeerd en gekleed. Moeder had met Grietje de palmen in de kamer gezet, zoodat 't er feestelijk uitzag.

't Was ongeveer een uur of twaalf geworden. De Commissaris van politie, die al 't leed over Brams ontvoering met de familie Vingerling had meegeleefd, was door den notaris uitgenoodigd, om Bram mee te gaan afhalen. Ze zaten nu gezellig in de serre een kopje koffie te drinken.

‘En nu heb ik nog een nieuwtje’, zei de Commissaris. ‘Ik heb bericht gekregen uit Sferzin, U weet wel, 't plaatsje, waar de vliegmachine een noodlanding maakte, dat de Rus Pashukoff en z'n helper uit 't kleine ziekenhuisje ontsnapt zijn. Ze hebben daar lang buiten kennis gelegen, en zijn langzaam bijgekomen. Onder

toezicht van de politie zijn ze daar verpleegd, totdat ze in staat zouden zijn, verantwoording te geven van hun boosdoenerijen. Of nu de bewaking niet al te zorgvuldig is geschied, weet ik niet, maar op een goeien morgen waren ze weg!'

'En nu?' vroeg Vader.

'Overal in den omtrek hebben de politiemannen gezocht', vervolgde de Commissaris, 'totnogtoe zonder resultaat. Het ligt voor de hand, dat ze naar hun vaderland, naar Rusland, zijn heengegaan. En als ze daar zijn, is 't ondoenlijk, om ze op te sporen!'

'Laat ze er maar blijven', zei Moeder, 'laat ze er maar blijven. Ze zullen toch wel niet voor de tweede maal naar ons land terugkeeren, denkt U wel?'

'Van dat slag menschen kun je overigens alles verwachten', zei de Commissaris. 'Maar ik denk toch niet, dat ze die brutaliteit zullen hebben!'

Rrrrr... daar ging de telefoon.

'Mag ik eventjes?' vroeg Vader.

'Zeker, zeker, gaat uw gang', antwoordde de Commissaris.

Vader haalde den hoorn van den haak en luisterde. Onder 't luisteren betrok zijn gezicht, zoodat hij er na een oogenblik net zoo uitzag als toen 't mannetje van 'De Express' er nog was!

En eindelijk barstte hij los:

'Nee mijnheer, nee mijnheer, nee mijnheer! Geen drie uur 12, en geen drie uur 18, maar drie uur honderdzevenendertig. Dag mijnheer!'

Boos hing Vader den hoorn weer op.

'Nou is die vervelende kerel er al weer! Of de trein om drie uur 12 of drie uur 18 komt. Net alsof ik daar straks al geen last genoeg van hem heb gehad'.

'Laat hem nou maar vragen, man', zei Moeder, 'en maak je niet zoo kwaad. Vergeet niet, dat die man 't ook voor zijn brood moet doen. En dat hij heel aardige stukken over Bram in de krant heeft geschreven'.

'Ik wil die krant niet meer lezen', zei Vader. 'Ik zal me op de "Telefoon" abonneeren, en "De Express" gaat mijn huis uit'.

'Dat zeg je nou', zei Moeder, 'maar over een poos, als onze jongen weer goed en wel op school is, en als we den grooten schrik

van zijn ontvoering zoowat vergeten zijn, zal je 't wat aardig vinden, om alles nog eens na te lezen. Ik wil je ten minste wel eerlijk bekennen, dat ik alle kranten, waar iets over Bram in stond, bewaard heb. En ik wil ze niet missen ook, dat zeg ik je!'

'We zullen wel zien', mompelde Vader. Hij wou 't niet erkennen, maar in zijn bureau had hij ook alle kranten bewaard, van de eerste af, waar Brams portret in stond, tot 't ochtendblad van vandaag toe. En, eerlijk gezegd, was hij toch wel een beetje trotsch op zijn beroemden zoon.

Grietje kwam binnen.

'Mevrouw, daar zijn de taartjes'.

'Voor 't feest van vanavond', zei Moeder, 'ja, ik vond dat we dezen dag maar als een echten feestdag moesten beschouwen, vind je niet?'

'Goed, goed', zei Vader, en nu weer glimlachend tot den Commissaris:

'Dan rekenen we ook op uw komst, Commissaris. We hebben aan U in de laatste dagen zooveel verplichtingen gekregen, dat we uw aanwezigheid vanavond niet kunnen missen'.

En de Commissaris beloofde, dat hij vast zou komen. 'Dan hoor ik meteen', zei hij, 'hoe de jongen in zoo'n korten tijd van Sferzin naar Sphorskx is gereisd, want dat is me nog steeds een raadsel'.

'Hahaha', lachte Vader, 'dan zult U vanavond van een grooten last bevrijd worden'.

Moeder schonk port in. En juist toen de beide heeren klonken op de aanstaande thuiskomst van den uitvinder, werd er gebeld, en eventjes later liet Grietje binnen Oom Jacob en z'n vrouw en neef Willy, kersversch uit Ostende teruggekeerd.

Toen de begroeting voorbij was, vertelde Tante:

'We kònden niet langer wachten! Een uur nadat we onzen brief verzonden hebben, zijn we zelf ook maar op reis gegaan. We waren te ongerust! En vertel ons nu eens gauw alles, wat er gebeurd is. O, we zijn zoo nieuwsgierig! En waar is Bram nu? Is hij al weer terug?'

'Vanmiddag komt hij terug uit Polen', zei Moeder.

'Vanmiddag?'

‘Ja, om drie uur 12!’

‘Dat is toevallig’, zei Oom. ‘Dat heeft bepaald zoo moeten zijn! Juist de dag van de terugkomst van den verloren zoon’.

‘Jullie hebben er een feest van gemaakt’, zei Tante weer. ‘Och, wat ziet 't er fijn uit. Wat zal de jongen blij zijn! En is hij nou weer heelemaal zichtbaar?’

‘Heelemaal’, zei Vader, ‘van top tot teen zichtbaar, net zooals jij en ik’.

‘Wat heeft hij toch eigenlijk uitgevonden?’ vroeg Willy. ‘Ziet U, wij lazen eerst heelemaal geen kranten, en toen op een keer, héél toevallig, zagen wij, dat Bram zoo maar ineens beroemd was geworden!’

‘Kijk’, zei Vader, ‘wat 't nou precies geweest is, dat weten wij ook niet. Hij zat wel eens meer zoo te koken en te mengen, daar op de vliering. Maar op een goeien dag haalde hij allerlei vreemde grappen uit. Hij maakte de krant onzichtbaar, en z'n neus, en op school heeft hij alles zoowat op stelten gezet. Aan ons vertelde hij, dat hij een stof had uitgevonden, die alle voorwerpen onzichtbaar kon maken. Op een morgen vonden we z'n bed leeg...’

‘Leeg?’ riep Tante.

‘Ja’, vervolgde Vader, ‘leeg! Dank zij de nasporingen van onzen Commissaris kwamen we er achter, dat hij des nachts uit zijn bed was gehaald en met een vliegmachine vervoerd is naar Duitschland, door een zekeren mijnheer Pashukoff...’

‘Pashukoff!!’ riepen Oom, Tante en Willy gelijk uit.

‘Ja, Pashukoff! Kennen jullie dien naam?’

‘Dat zal waar zijn’, antwoordde Oom. ‘Dat was onze buurman in ons hotel. Zijn kamer lag vlak naast de onze. Tien keer op een dag zagen we hem. En altijd keurig netjes en beleefd!’

‘En die Pashukoff heeft Bram meegenomen?’ riep Tante.

‘Zoo is het’, vervolgde Vader.

De Commissaris van politie die, zooals ieder wel begrijpen zal, nieuwsgierig had geluisterd, vroeg nu:

‘En kunt U me verder niets van dien Pashukoff vertellen, mijnheer?’

‘Wat zal ik U zeggen?’ antwoordde Oom. ‘In 't begin bemoeiden

we ons niet veel met hem. Maar op een keer had hij iets noodig en aangezien hij moeilijk Fransch sprak, begreep de kellner hem niet goed. Ik heb hem toen geholpen, en zoo kwam de zaak voor elkaar. Na deze gebeurtenis hebben we de vriendschap aangehouden. Af en toe ontmoetten we elkaar in de concertzaal of op het strand'.

'Welken indruk maakte hij op U?'

'Een heel goeden! Hij had eigenaardige manieren. Soms zagen we hem een heelen dag niet. Dan verscheen hij pas in den avond, met een heelen stapel kranten bij zich, die hij nauwkeurig van A tot Z las, zonder er bij te spreken. In een klein notitieboekje maakte hij aanteekeningen. Wij dachten, dat hij een zakenman was, die voor zijn firma of voor zich zelf zaken deed'.

'Hoe zag hij er uit?'

'Z'n kleeren bedoelt U? Altijd keurig netjes! Hij droeg een jacquet en ook veel een colbert, donkerbruin, meen ik. In zijn knoopsgat had hij steeds een eigenaardige versiering, een soort ridderorde, dacht ik. Bij de eerste ontmoetingen vielen dadelijk zijn scheefstaande oogen op!'

'Hm! Weet U anders niets van hem?' vroeg de Commissaris verder.

'Niets! Alleen, dat hij af en toe iemand bij zich had, die er, wat gezicht betreft, bijna nèt zoo uitzag als hij! Ze praatten samen en dan verdween de vreemde weer. Op een goeien dag kwam Pashukoff afscheid nemen. Hij ging weer naar zijn vaderland, naar Rusland, vertelde hij'.

'Wanneer was dat? Kunt U zich dat nog herinneren?'

'Dat moet dan, volgens mijn berekening, geweest zijn in de eerste dagen, dat Bram zijn onzichtbaar makende stof had uitgevonden. Tenminste, dat maakten we op uit de berichten in de kranten, die we later lazen'.

'Dat komt uit', zei de Commissaris. 'Hij is toen naar den Haag vertrokken en heeft hier kamers gehuurd. Hier heeft hij van Brams uitvinding gehoord. En die uitvinding was voor hem een welkome aanleiding om een nieuw avontuur te beginnen, dat hem gelukkig mislukt is. Ik wil U wel even kort vertellen, dat de vliegmachine, waarmee Bram is ontvoerd, geland is in Duitschland en bij die landing heeft Pashukoff een ongeluk gehad; ook z'n helper en de

bestuurder. Bram niet! Hierover later. Pashukoff en z'n helper zijn toen in arrest gehouden en... na eenige dagen spoorloos verdwenen. Ik heb nu echter aan uw inlichtingen weer nieuwe aanknoopingspunten en zal mijn onderzoekingen naar dien booswicht weer dadelijk hervatten. Dit kan ik U wel zeggen: de heer Pashukoff is een van Europa's gevaarlijkste misdadigers. Heeft U niets gemist in Ostende?'

'Goeie genade', zuchtte Tante, 'had ik dat geweten! En hij is nog wel bij ons in onze eigen kamer op visite geweest! O, wat een schavuit! En we zijn ook nog met hem mee geweest naar dat concert van Jascha Heifetz. O, als ik dat geweten had, ik zou hem...'

'Ik vrees, dat onze nasporingen wel vruchteloos zullen blijven', zei de Commissaris. 'Als hij kans gezien heeft om naar Rusland te vluchten, zien we hem waarschijnlijk nooit meer terug. Enfin, ik zal zien, wat ik kan doen'.

'Maar nou komt hij terug', zei Moeder.

'Wie? Pashukoff?' vroeg Tante.

'Welnee, Bram natuurlijk, onze eigen Bram', lachte Vader. 'En die Pashukoff kan, wat mij betreft...'

Half drie! Groote drommen menschen liepen door den Haag. Uit alle richtingen stroomden ze bij honderden toe, uit de Veenestraat, uit 't Westeinde, uit de Hoogstraat, van de singels, uit 't Bezuidenhoutkwartier, overal kwamen ze vandaan. En zóó vulden de groote menschendrommen de straten, dat de trams niet dan met moeite konden rijden. Auto's toeterden onophoudelijk, om toch maar héél langzaam op te schieten. Fietsers waren afgestapt, en stonden met nijdige gezichten, hun rijwielen aan de hand, aan den kant van de straten.

Verkeersagenten te paard trachtten zoo goed mogelijk het verkeer te regelen.

Vrachtauto's, volgepropt met menschen, reden aan. Sommigen hadden oranje, of rood-wit-blauwe mutsen opgezet, alsof 't Koninginnedag was. Luid zingend bij de pieperige tonen van een harmonica, hosten troepjes jongens door de straten. De IJscowagentjes maakten goede zaken. Een handige straatventer liep met 'oranje-nationaal' en hij verkocht nog heel wat.

Boven op een groote vrachtauto zat de muziekvereeniging ‘Klein Zijn We, Maar We Hebben Lef!’ De jeugdige leden bliezen uit alle macht!

Fel scheen de zon op de woelige, kleurige, rumoerige menschenmassa, die langzaam vooruitschoof in de richting van den Staatsspoor.

Wat was er dan aan de hand? Wel, Bram Vingerling zou terug-

komen, Bram Vingerling, die het geheim van de onzichtbaarheid ontdekt had, Bram Vingerling, die zoo beroemd was, dat alle kranten, Hollandsche en buitenlandsche, over hem schreven!

Beroemd? En of! En als je 't niet wou gelooven, dan moest je maar eens gaan kijken bij de Rijnstraat. Daar hadden ze een eerepoort opgericht. Als straks Bram van 't station zou komen, moest hij onder die poort door. Met vuurroode letters stond daar te lezen:

- WELKOM, BRAM! -

En 't muziekgezelschap ‘K.Z.W.M.W.H.L.’ zou hem een fan-

fare toeblazen, als hij onder de poort doorkwam. En in de straat waar Bram woonde, hadden ze óók een eerepoort gemaakt. Ja, en die werd 's avonds electrisch verlicht!

Bram beroemd? Wie 't nog niet gelooven wou, moest dan maar eens voor vijf centen 't extra-nummer van ‘De Express’ koopen, waarin 'n heeleboel te lezen stond over den vader van Bram, die zooveel van zuurkool hield, en die uitsluitend Parijsche dassen van de fijnste zijde droeg, zwarte met witte balletjes en die (hoe toevallig) juist vandaag, mèt zijn vrouw, z'n zilveren bruiloft vierde...

‘Nou hebben ze warempel dien heelen onzin er toch ingezet’, zei Vader driftig tegen Moeder en den Commissaris, die naast hem in de auto zaten, ‘daar, lees eens!’

En hij overhandigde z'n vrouw de extra-middag-editie van ‘De Express’, die een krantenjongen hem in de handen had geduwd.

‘Eigen schuld’, zei Moeder, en ze moest het heel luid zeggen, want juist zette het muziekgezelschap ‘K.Z.W.M.W.H.L.’ het alombekende lied in:

> Eikenhout is eikenhout,
> Eikenhout is hout!

En dat lied werd door de heele massa meegebruld, zoodat hooren en zien je verging.

Een vliegmachine zoemde over de massa en wierp strooibiljetten naar beneden. Eén fladderde in de auto van Vader. Hij las:

> Bram Vingerling was onzichtbaar!
> Wij maken de vlekken in uw
> kleeding onzichtbaar!
> Firma Anton Franschman.

‘Och, och, och’, zuchtte Vader...

Nog voller en drukker werd het op de straten, nóg kwamen er meer menschen uit alle hoeken van de stad toegestroomd. Boven op 't dak van hotel ‘Bellevue’ stonden drie filmoperateurs te draaien, opnamen makend van de geweldige, golvende, ratelende, brullende menschenzee daar beneden op de straat.

Natuurlijk was 't perron afgezet. Tien agenten te paard hielden de opdringende massa tegen en ze hadden er hun handen vol aan. Af en toe lieten ze hun paarden steigeren en dat bracht er een beetje den schrik in.

Op 't perron stonden Brams beste vrienden, z'n buurjongen Henk, en Gerritje. Ook de Directeur van z'n school, mijnheer Dammering, z'n geschiedenisleeraar, mijnheer van Seypen en de natuurkundeleeraar.

De auto's, waarin Brams Vader en Moeder, de Commissaris en Oom, Tante en neef Willy gezeten waren, reden nu voor.

De menschen, die zoo gelukkig waren, dicht bij den ingang van 't perron te staan, wezen elkaar den notaris, die in de stad zoo langzamerhand een bekende persoon geworden was, aan.

'Dat is z'n vader!'

'Wie? Die magere?'

'Nee, die lange met die zwarte das met die witte balletjes. Lees 't maar in de krant'.

Ook op het perron stond een leger van fotografen, en film-operateurs, journalisten en andere bevoorrechten, die op een of andere manier een toegangsbewijs te pakken hadden kunnen krijgen.

Steeds door rumoerde, gilde, schetterde en brulde de menigte, 't werd hoe langer hoe warmer, de gezichten werden vuurrood en bezweet, boorden bezweken, schoenen werden vertrapt, blousjes kreukelden, stroohoeden werden gekraakt, de in binnenzakken geborgen sigaren braken, alles tot groot verdriet van de respectieve eigenaars.

En de oorzaak van al deze drukte?

Bram!

Waar was Bram?

Bram zat in een gereserveerde eerste-klasse coupé, heelemaal fijn in z'n eentje!

Eerste klasse?

Ja zeker! Daar had de Directie van de spoorwegen voor gezorgd. In Berlijn was 't al begonnen. Mr. Ludovicini had Bram op den trein gezet, met een kaartje tot Berlijn. Dat gebeurde in een klein dorpje. Mr. Ludovicini had een poosje met den chef van 't stationnetje gepraat, en een dringend telegram gezonden naar Berlijn.

‘Denk erom, Bram’, had de circusdirecteur gezegd, ‘tweemaal moet je overstappen. Ik bind nu een rooden zakdoek om je arm. Als je nou in Berlijn komt, moet je op 't perron blijven wachten, tot er iemand naar je toe komt en... meer vertel ik je niet!’

Een oude trein kwam toen puffend 't stoffige station binnen.

‘Instappen, instappen’, riep de chef.

Bram was ingestapt. Versleten en stoffig zag de coupé er uit. Twee oude boeren zaten zwijgend en rookend in een hoek.

‘Dag Brammetje’, zei de Directeur nog, ‘schrijf me, jongen, schrijf me terug. Ik zal zorgen, dat je mijn adres af en toe krijgt, je weet: een vast adres heb ik niet. Dag Brammetje, 't ga je goed, hoor’.

En met tranen in de oogen had Bram den goeden Directeur de hand gedrukt, z'n zoontje omhelsd, en den zwarten Tim Tam, die stilletjes den Directeur gevolgd was, toegewuifd. Toen was, krakend, steunend en hobbelend, de trein vertrokken...

Langzaam ging 't naar de grens. Daar had Bram moeten overstappen. Tot z'n verbazing had niemand hem gevraagd naar z'n kaartje of z'n pas, of wàt dan ook. Alles was heel gemoedelijk gegaan...

't Tweede treintje was al net even ongelukkig als 't eerste. Alleen was 't een beetje voller. Langzaam, heel langzaam, terwijl alles buiten donkerde, zeurde 't treintje door de landen van Oost-Duitschland.

Eindelijk hield het stil.

Allen stapten uit en Bram had weer moeten overstappen. Nu zag z'n trein er iets beter uit, en hij reed ook harder.

Bram, moe en hongerig, was na een poosje ingeslapen, en hij was pas ontwaakt toen hij den trein met een harden schok stil voelde staan, terwijl de conducteurs riepen:

‘Berlin! Berlin! Allen aussteigen!’

Berlijn!!

Voor de tweede maal zag Bram Berlijn. De eerste maal had hij 't gezien, op klaarlichten dag, hoog vanuit de vliegmachine met Pashukoff... Toen had hij nog een papiertje naar beneden gegooid...

‘Zou 't nog ergens gevonden zijn?’ dacht Bram.

... En nu was hij voor de tweede maal in Berlijn, nu midden in den nacht, maar... zonder Pashukoff en op den beganen grond.

Vreemd en onwennig had hij op de nog drukke perrons staan kijken. Opeens had iemand hem op den schouder getikt, en, wijzend naar den rooden zakdoek gezegd:

‘Sie sind der berühmte Herr Vingerling?’

‘Jawohl’, had Bram slaapdronken gemompeld.

En hij herinnerde zich vaag, hoe de keurig geuniformde mijnheer hem gebracht had naar 'n fijnen slaapwagen. Daar had Bram heerlijk geslapen, zoo fijn, zoo warm, zoo... bijna nèt als thuis... nee, jullie kunnen niet gelooven, hoe zacht de kussens hem leken na al die ellende van stroozolders en hobbelende kermiswagens...

's Morgens laat was hij ontwaakt, nog in Duitschland. Toen fijn gegeten in den restauratiewagen!

En alle menschen waren zoo vriendelijk en beleefd... allemaal omdat hij ‘Herr Vingerling’ was en een rooden zakdoek om zijn arm had!

Bij de Hollandsche grens had hij weer geen moeite gehad. En in Utrecht... nee maar, in Utrecht! Daar moest hij een kwartier wachten, en daar hadden de studenten hem verwelkomd met muziek en bloemen. Hoe ze 't wisten, dat hij in den trein zou zitten? Bram dacht aan 't telegram van Mr. Ludovicini!

En... natuurlijk! Hij had toch zèlf geschreven, dat hij zou komen! Vader en Moeder zouden 't natuurlijk aan iedereen verteld hebben!

Rustig zat Bram in zijn gereserveerde eerste-klasse coupé. Snel rolde de trein geruischloos door de heerlijke, welbekende Hollandsche weiden. Een kerktoren wees 2 minuten voor drieën...

Bram voelde een schok in zijn hart!

Twee minuten voor drieën! En om 3 uur 12 zou de trein in den Haag aankomen, dus over veertien minuten zou hij al...

Over veertien minuten...

Bram werd onrustig. Hij liep z'n coupé wat rond, keek naar zijn eigenaardige kleeren..., zouden ze het niet gek vinden, zijn circuspakje? Hè... 't was warm in de coupé... hij opende het raampje en hield zijn hoofd buiten in den luchtstroom...

Drie uur.

Daar in de verte lag den Haag, zijn onvergetelijk den Haag, zijn eigen vertrouwde stad!!

Hij zag de torens van de groote kerk, 't Vredespaleis, de kerken aan de Parkstraat en de Elandstraat, en nog véél meer... hij zag de bekende huizenrijen, hij rook al de bekende Haagsche lucht... daar was het station van den Staatsspoor...

Brams hart klopte nu alsof er twee wekkers tegelijk afliepen...

Wie zou hem afhalen? Vader en Moeder natuurlijk, en misschien Henk... Gek, opeens wist hij niet meer, welke dag het was, o ja, Zaterdag, geen school dus. Zouden er nog jongens uit zijn klas zijn? Als ze 't weten!

Hè, wat is dat? Wat moeten al die menschen daar? 't Zijn er wel honderd, wel nee, véél meer, wel duizend!!

En... ja, nee, ja toch... daar klinkt muziek! Voor wien zou dat zijn? Voor hem niet! Vast niet! Welnee, ben je mal? Muziek... voor... hem...??

De trein rolt, hoog snerpend de stoomfluit, het station binnen... De hooge hal weerklinkt en davert van 't wielengeratel!!

En oorverdoovend beginnen daar opeens al die duizend menschen te juichen, de muziek speelt zoo hard, zóó hard... komt 't nou door die muziek, dat de tranen Bram over zijn wangen loopen? Och, welneen... o, kijk al die menschen wuiven... kijk... daar staan Moeder en Vader en... de baas... en mijnheer van Seypen... en Henk... en Gerritje... ze lachen en huilen en wuiven, de trein staat stil... Bram strompelt er uit... bijna valt hij... maar Vader tilt hem op... en zoent hem op allebei z'n wangen, net als vroeger, toen hij nog een klein jongetje was.

En ze zeggen heelemaal niets van z'n malle kleeren! En daar is Moeder ook, en z'n lieve goeie moedertje slaat haar armen om zijn hals, en ze zoent hem ook, en al die menschen, lachen en schreeuwen... Wat schreeuwen ze? Wat zingen ze? En wat speelt de muziek? En wat moeten al die fotografen en filmmenschen daar? Brams hoofd duizelt, hij kijkt en kijkt... en aldoor komen er meer menschen, ze roepen bij zijn ooren, dat hij er bijna doof van wordt, ze pakken hem, ze tillen hem op, hoog boven hun hoofden,

ze dragen hem op hun schouders, ze gooien bloemen naar hem toe, en ze zingen: Brammetje Vingerling gaat nooit verloren!!

En in een grooten kring komen de jongens van de muziekvereeniging om hem heen staan, blazend en toeterend uit alle macht... hoempa hoempa... tetteretet...!! Bram wordt er bijna doof van...

Nog altijd wiebelt hij bovenop een stelletje puntige schouders. Wie zijn het toch? Bram kijkt naar beneden. Hij ziet 'n stroohoed en daaronder een dik, bol, rood gezicht: 't is Van Klaveren, de knapste jongen uit de derde! En de andere is Singels, uit de

vijfde klas! Vader en Moeder en Oom Jacob en Tante Gerda en Willy loopen vlak bij hem. O, wat dreunt de muziek... wat schreeuwen al die menschen, wat is het warm, ontzettend warm!

Kijk, de Directeur en mijnheer van Seypen en mijnheer Daniëls, de natuurkundeman, komen door de menschen heen gedrongen. Bram neemt als naar gewoonte zijn pet af... hahaha... 't is een roodfluweelen circuspetje... De Directeur strekt zijn hand uit! Bram rekt en rekt... bijna tuimelt hij naar beneden...

‘Dag mijnheer!’

‘Dag Bram, hoe ga...’

De goeie Directeur kan zijn vraag niet afmaken, want een groote troep jongens en meisjes begint, begeleid door de muziek, alwéér te zingen:

Bram de onzichtbare gaat nooit verloren!

En, op de wijs van hun H.B.S.-lied:

Wie is dat?
Dat is Bram!
Wie is Bram?
Welke Bram?
Wat, ken je Bram niet?
Onze bekende Bram?
Onze beroemde Bram?
Bram de onzichtbare!!
Dat is Bram!
Waar is Bram!
Hier is Bram!!

Zoo goed en zoo kwaad als 't ging op de maat van de muziek golfde de groote menschenkluwen het station uit, onder de prachtige eerepoort door!

Bram lachte maar. Alles leek wel een droom, een fijne echte droom, net zooals hem nu de avonturen met Pashukoff en z'n zweefpartijen als 'n onzichtbare ballon daar vèr in Polen booze droomen toeschenen. Af en toe keek hij vroolijk naar Vader en Moeder; dan knikte hij even tegen ze en zij knikten blij terug. Zoo kwamen ze bij de auto.

Bram werd op den grond gezet en tegelijkertijd riepen alle honderden menschen in de Rijnstraat, zoodat het daverde door de lucht:

‘Hoera, hoera, voor Bram!!!!!’

De menschen, die op den Bezuidenhoutschen weg stonden, hoorden het, riepen luidkeels mee, en zeiden tegen elkaar:

‘Hij komt! Reken maar! Hoor maar 'es!’

Bram, Vader, Moeder en de Commissaris van politie stapten in de eerste auto. Een heele rist fotografen kwam naderbij, drie filmoperateurs begonnen te draaien.

‘Een oogenblikje, mijnheer Vingerling’, vroeg er een.

Bram wendde zich om, bleef even staan en knikte toen tegen de 10, 12 lenzen voor hem.

Oom, Tante en Willy stegen in, de auto's rolden weg; nog steeds draaiden de filmoperateurs, nu hun toestellen op de enorme menschenmassa gericht. Langzaam reden de auto's verder.

Bij den hoek konden ze niet verder door de drukte. Twaalf bereden agenten trachtten plaats te maken.

Terwijl Bram blij zat te vertellen van al zijn avonturen, ging opeens het deurtje van de auto open en een hoofd gluurde naar

binnen, het hoofd van het mannetje van... ‘De Express!’

‘Mevrouw, heeren, een momentje, ja? Aha, jongeheer Vingerring...’

‘Hij leert 't nooit’, dacht Bram, en luid zei hij:

‘Vingerling met een 1, mijnheer, net als altijd!’

‘Hahaha, pardon’, glimlachte 't mannetje beleefd, ‘ik wil U niet ophouden, maar kunt U me niet eens een uur opgeven, morgen, of liefst vandaag nog, dat ik U kan komen bezoeken, voor “De Express”. En wilt U me dan eens alles vertellen, ja?’

Bram glimlachte, beloofde van ‘ja!’

Maar Vader, die al van plan was, boos te worden, omdat die ‘vervelende journalist’ nu alwéér zijn humeur kwam vergallen, deed de deur dicht en zei: ‘We zullen U wel opbellen, mijnheer!’

‘Nummer 13360’, antwoordde 't mannetje heel haastig. En tegelijk reed de auto weer verder, langzaam, terwijl Bram toegejuicht werd als een koning...

Zoo ging 't naar huis.

Daar werd Bram verwelkomd door Grietje, die, zenuwachtig en beverig, Bram een grooten bouquet in zijn handen stopte, en toen begon te huilen en te lachen. Bram gaf haar een hand, en zei:

‘Dag Grietje’, waarop Grietje antwoordde:

‘Dag mijnheer Bram!’

Want Grietje meende, dat Bram nou een mijnheer geworden was! Nietwaar, iemand, die in alle kranten gestaan heeft, en die heelemaal onzichtbaar is geweest en die in een circus gespeeld heeft, is toch geen jongeheer meer, maar een mijnheer! O zoo!

In de kamer, mooi met de palmen versierd, was het kalm en rustig.

Toen Bram op z'n dooie gemak in een van de groote, gemakkelijke leunstoelen zat, tusschen z'n moedertje en z'n vader in, en tegenover hem zijn oom, tante, neef en z'n beste vrienden Henk en Gerritje, toen hij weer alle vertrouwde kamerdingen om zich heen zag, kreeg hij even een raar, vreemd gevoel in zijn keel.

En toen hij wou gaan vertellen, wat er verder gebeurd was (want in de auto was er niet veel van gekomen), toen... ja, 't is gek... maar toen begon hij opeens te huilen, zoodat z'n lieve

moeder hem meenam naar z'n eigen kamertje, waar Pashukoff hem...

‘O Moeder, wat heb ik toen ellendige dagen gehad, daar in die vliegmachine met dien vent, en later, toen ik daar tusschen allemaal vreemde menschen in Duitschland en Polen zwierf...’, snikte Bram. Moeder liet hem praten en streelde hem onderwijl zacht over z'n krullen, tot Bram een beetje kalmer werd, en weer begon te lachen.

Beneden vroeg de Commissaris hem:

‘Nou moet je ons toch eens dadelijk vertellen, Bram, hoe 't gekomen is, dat jij géén ongeluk hebt gekregen, toen de vliegmachine tegen den grond tuimelde!’

‘Wel mijnheer’, antwoordde Bram, ‘omdat ik juist op dat oogenblik de lucht inzweefde!’

Alle menschen vroegen verwonderd:

‘Inzweefde? Zweefde je dan?’

Nu was 't Brams beurt om verwonderd te kijken!

‘Ja, als de Abrovi boven de tachtig graden is, begint hij te zweven! En ik had de flesch leeggedronken, weet U, en zoo zweefde ik ook!’

‘Abrovi?’ vroeg de Commissaris.

‘Zoo noemde ik de onzichtbare vloeistof’, antwoordde Bram.

‘Nu begrijp ik het’, zei de Commissaris. ‘En daarom kon je ook die groote afstanden in zoo'n korten tijd afleggen. Ik dacht al...’

‘Vertel U me nu eens, hoe 't met Pashukoff is afgeloopen! En is de bestuurder ook gewond?’

De Commissaris vertelde alles, wat wij al weten, en jullie kunnen begrijpen, dat Bram van de eene verbazing in de andere viel!

's Avonds kwam er veel bezoek. Buren, vrienden, de Directeur, enkele leeraren, allen wilden den zichtbaar geworden uitvinder graag de hand drukken en hem geluk wenschen met z'n behouden terugkomst.

Zelf belde Bram ‘De Express’ op en beloofde het ijverige mannetje, dat hij hem morgen, Zondag, mocht komen opzoeken

en dan zou hij hem alles, wat er te vertellen was over zijn avonturen, meedeelen...

Toen de visite weg was, sloop Bram naar z'n laboratorium. Want daar moest, tusschen twee dikke boeken, nog een flesch staan, met een restje Abrovi er in.

Zijn vlieringhokje was niets veranderd. En de flesch stond er nog, zichtbaar!

Dus: de Abrovi was er uit. Waarheen?

‘Verdampt’, zei Bram.

En zoo was 't ook. Op den bodem van de flesch lag een glinsterend, schilferig goedje.

‘Aluinkristallen’, zei Bram.

Onder oude boeken vandaan, haalde hij 't gele verkreukelde boekje, dat hij op de markt gekocht had, te voorschijn. Langzaam las Bram het titelblad:

Ars Magica
De geheyme ofte swarte Conste.

En toen stond hij heel lang in diep gepeins verzonken...